Nämndernas verksamhets-berättelser

Augusti 2026

Ekonomienheten

Innehållsförteckning

1.	Kommunfullmäktige	3
2.	Kommunstyrelsen	6
3.	Bygg- och miljönämnden	22
4.	Teknik- och griftegårdsnämnden	31
5.	Kultur- och fritidsnämnden	49
6.	Individ-och arbetsmarknadsnämnden	69
7.	Barn- och utbildningsnämnden	77
8.	Vård-och omsorgsnämnden	87
9.	Tranås Energi AB	94
10.	AB Tranåsbostäder	100

Budgetuppföljning med helårsprognos för ekonomi och verksamhet avrapporteras till kommunstyrelsen vid fem tillfällen varje verksamhetsår: efter mars, maj, augusti (delårsrapport) och oktober. Efter december månad görs årsbokslut. Delårsrapporten och årsbokslutet går vidare till kommunfullmäktige.

1. Kommunfullmäktige

Organisationsbeskrivning och uppdrag

Kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige är kommunens högsta beslutande organ. Dess uppgift är att fatta beslut i ärenden som är principiellt viktiga eller av större betydelse för kommunen, samt för de kommunägda aktiebolagen.

Kommunfullmäktige har ingen egen personal anställd utan får stöd av medarbetare inom kommunledningskontorets kanslienhet.

Kommunfullmäktiges presidium består av kommunfullmäktiges ordförande, förste vice ordförande och andre vice ordförande. Presidiet bereder frågor och ärenden om ansvarsfrihet och anmärkning. De bereder också revisorernas budget.

I Tranås kommun finns två fullmäktigeberedningar; demokratikommittén och valberedningen.

Demokratikommittén består av en representant från samtliga partier i kommunfullmäktige och lika många ersättare. Demokratikommittén arbetar med frågor som ska stärka demokratin i kommunen.

Valberednings uppdrag är att lägga fram förslag i alla valärenden som fullmäktige ska behandla med undantag av valen av fullmäktiges presidium, valberedning eller fyllnadsval som inte är ordförandeval.

Kommunrevisionen

Kommunrevisionen arbetar på kommunfullmäktiges uppdrag med att:

- Granska samtliga nämnder samt samordna lekmannarevisionen av kommunens bolag och stiftelser.
- Öka effektivitet och säkerhet i kommunen.
- Pröva om verksamheten är ändamålsenlig och effektiv, om styrningen är tillräcklig och räkenskaperna rättvisande.

Kommunrevisionen består av sex förtroendevalda revisorer.

Valnämnden

Valnämnden ansvarar för val i enlighet med bestämmelserna i vallagen, kommunallagen samt lagen om kommunala folkomröstningar eller liknande förfaranden. Det innebär att valnämnden är lokal valmyndighet och bland annat utser och utbildar röstmottagare, beslutar om vallokaler, arrangerar förtidsröstning och svarar för den preliminära räkningen av rösterna på valkvällen. Valnämnden har ingen egen personal anställd utan nämnden lånar personal från kommunledningskontoret.

Valnämnden ansvarar lokalt för att de allmänna valen hålls vart fjärde år samt val till Europaparlamentet vart femte år. Kommunen ansvarar för såväl processen under valdagen som under den tre veckor långa förtidsröstningsperioden. Mellan valåren bedrivs verksamheten i mindre omfattning.

Överförmyndaren

Överförmyndaren skall rekrytera och granska ställföreträdare det vill säga gode män, förvaltare och förmyndare. Ställföreträdarna har i sin tur i uppdrag att på ett förväntat sätt bistå de huvudmän som enligt beslut beviljats nödvändig hjälp.

Organisationen består av två förtroendevalda personer, en överförmyndare och en ersättare. Myndigheten har cirka 200 ställföreträdare som på ideell basis verkställer det/de uppdrag de åtagit sig och ger efterfrågat stöd till respektive huvudman.

Överförmyndarens verksamhet handläggs från oktober 2024 av Höglandets överförmyndarverksamhet. Kommunfullmäktige tog 10 juni 2024 beslut om att från 2027 ingå Höglandets överförmyndarnämnd som är en gemensam nämnd för kommunerna Aneby, Eksjö, Nässjö, Sävsjö och Vetlanda. Höglandets överförmyndarverksamhet har sitt konto i Vetlanda.

Verksamhetsåret 2026

Viktiga händelser och beslut under året

Valnämnden förbereder, tillsammans med kommunens kanslienhet och serviceenhet, inför höstens val till riksdag samt region- och kommunfullmäktige.

Kommunfullmäktige beslutade i januari enligt om att anta föreslagna riktlinjer för alkoholservering i Tranås kommun vilket innebär bland annat att beslut om riktlinjer för alkoholservering i fortsättningen fattas av bygg- och miljönämnden.

Kommunfullmäktige beslutade i februari att införa en befolkningsvision om 22 000 invånare år 2050, att Kommunvision 2040 behålls tills ersättningsdokument finns antaget samt att inga numerärer används från Kommunvision 2040 för kommunal styrning och strategiarbete. Kommunfullmäktige beslutade om att anta uppdaterat Program för inriktning tillväxt, strategi för ekologisk och social hållbarhet samt att namnändra programmet till Program för hållbar tillväxt. Kommunfullmäktige beslutade även om att uppdra till kommunikationsavdelningen att ta fram ett kostnadsförslag för digitala informations- och reklamskyltar vid järnvägsstationen.

I mars beslutade kommunfullmäktige att Tranås kommun ansluter sig till kommunalförbundet Höglandsförbundet med inträde 1 januari 2027, under förutsättning att samtliga nuvarande medlemskommuners kommunfullmäktige beslutar att godkänna Tranås kommun som medlem i förbundet.

Kommunfullmäktige beslutade i maj att godkänna kommunens årsredovisning för 2025 och att ge ledamöterna i kommunstyrelsen och övriga nämnder och beredningar ansvarsfrihet. Kommunfullmäktige tog även beslut om nya arvodesreglementen för perioden 2026–2030.

Kommunfullmäktige har även beslutat om reviderade reglementen för kommunstyrelsen samt bygg- och miljönämnden. Revideringarna innebär att kommunstyrelsen kommer att handlägga hela planprocessen för strategiska bostadsområden.

Kommunfullmäktige tog i juni beslut om budget för 2027 med plan för 2028–2030 inklusive kommunalsats samt borgen och utdelning för bolagen. Budgeten kan komma att revideras efter valet under hösten.

Kommunfullmäktige har även beslutat att anta reviderade föreskrifter för avfallshantering i Tranås kommun, de reviderade avfallsföreskrifterna träder i kraft vid driftsstart av det nya insamlingssystemet med fyrfackskärl. Kommunfullmäktig har även beslutat om en ny avfallstaxa från 1 november 2026 till 31 december 2027.

Kommunfullmäktige beslutade i juni om att förvärva Hätte Fastighet AB. I Hätte Fastighet AB ingår restaurangbyggnaden som finns vid Hättebaden.

Ekonomisk analys

Driftredovisning

Avdelning (tkr)	Budget 2026	Prognos 2026	Avvikelse
Kommunfullmäktige	2 805	2 855	0
Kommunrevisionen	1 205	1 205	0
Valnämnden	520	520	0
Överförmyndaren	2 824	2 774	0
Totalt kommunfullmäktige	**7 354**	**7 354**	**0**

Ingen avvikelse för kommunfullmäktige efter augusti. 2026 är det valår och när valet är genomfört kommer en mer korrekt prognos kunna göras av valnämndens kostnader som ingår i budgeten.

Åtgärder för att nå budget i balans

Inga åtgärder planeras utifrån att ekonomin är i balans.

2. Kommunstyrelsen

Organisationsbeskrivning och uppdrag

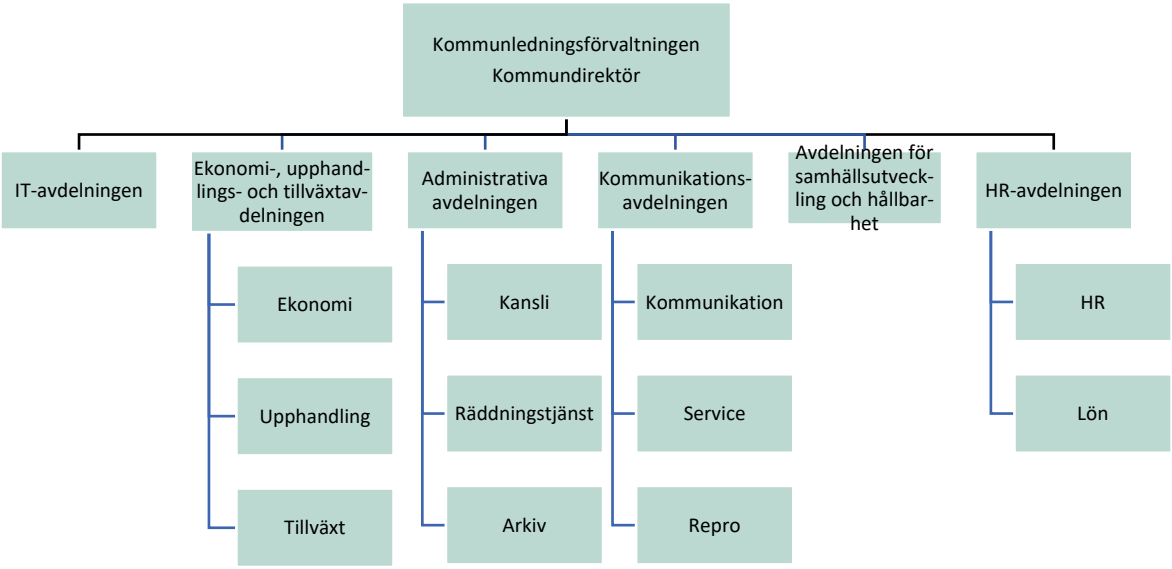

Uppdrag och ansvarsområden

Kommunstyrelsen har ansvar för kommunens samlade utveckling och ekonomiska ställning och svarar gentemot kommunfullmäktige. Dess övergripande ansvarsområden handlar framför allt om styrning, ledning och samordning, men också om att skapa goda förutsättningar för andra nämnder att tillgodose olika typer av kärnuppdrag inom välfärden.

I ansvaret ingår bland annat att leda och samordna arbetet med att utforma mål, riktlinjer och ramar för styrningen av hela den kommunala verksamheten samt att följa upp att målen för verksamheten och de ekonomiska ramarna efterlevs. Dessutom ingår att säkerställa att uppföljning till kommunfullmäktige sker från samtliga nämnder och bolag om hur verksamheten utvecklas och hur den ekonomiska ställningen förhåller sig. Olika typer av stödprocesser såsom ekonomi- och löneadministration samt IT-stöd syftar till att stödja övriga nämnder i deras uppdrag.

Inom förvaltningen finns även samhällsutvecklingsavdelningen vars uppdrag är att planera, samordna och driva utveckling av kommunen som helhet utifrån kommunens mål och strategier. Samhällsutvecklingsavdelningen fungerar som en motor för att skapa ett hållbart, attraktivt och välfungerande samhälle för medborgarna.

Ytterligare exempel på process- och verksamhetsområden som kommunstyrelsen ansvarar över listas nedan:

- Ledning och samordning av kommunens personalpolitik

- Ledning och samordning av kommunens kommunikation
- Ledning och samordning av kommunens ekonomistyrning
- Fysisk planering och kommunens markinnehav
- Övergripande lokalförsörjning
- Övergripande IT-struktur och verksamhetsutveckling
- Inköp och upphandling
- Medelsförvaltning och övrig ekonomisk förvaltning
- Övergripande trygghets- och säkerhetsarbete
- Övergripande arbete med krisberedskap, civilt försvar och säkerhetsskydd
- Strategiskt hållbarhetsarbete (socialt, ekonomiskt och ekologiskt)
- Det kommunala regelbeståndet
- Arkiv- och övrig informationshantering
- Näringslivsfrågor
- Räddningstjänst
- Kommunikation och varumärke

Kommunledningsförvaltningen som kommunstyrelsen ansvarar för består av sex avdelningar; IT, ekonomi-, upphandling- och tillväxt, administration, samhällsutveckling, kommunikation och service samt HR. Tranås kommun har en privat utförare för uppdrag avseende näringslivsfrågor samt destinationstjänster.

Kommunledningsförvaltning har i uppdrag att skapa värde för verksamheten genom att ge professionellt stöd, samordna och driva utveckling med utgångspunkt i verksamhetens behov och kommunens gemensamma mål. Genom helhetssyn, samverkan och tydlig riktning bidrar kommunledningsförvaltningen till effektiva arbetssätt, hållbara lösningar och verklig nytta.

Verksamhetsåret 2026

Viktiga händelser och beslut under året

Från första januari 2026 har en omorganisation skett inom kommunledningsförvaltningen. En samhällsutvecklingsavdelning har inrättats, med kultur- och fritidschef som avdelningschef. Avdelningen ska driva det kommunövergripande hållbarhets- och utvecklingsarbetet. I förändringen har kansliavdelningen bytt namn till administrativa avdelningen där räddningstjänsten ingår som en enhet och där tidigare kanslichefen är administrativ chef. Ytterligare en förändring är att tillväxtavdelningen sedan årsskiftet är en enhet inom ekonomi- och upphandlingsavdelningen och där ekonomichef är avdelningschef. Avdelningens nya namn är ekonomi, -upphandling- och tillväxtavdelningen.

Kommunstyrelsen har i februari beslutat att godkänna ett medfinansieringsavtal mellan Tranås kommun och Trafikverket gällande anläggande av GC-tunnel under järnvägen mellan Stoeryd/Granelund. Avtalet innebär att kommunen finansierar projektet till 100 procent och anger som intention att tunneln byggs under 2028.

Under våren har nya hemsidor för Tranås kommun och Holavedsgymnasiet lanserats. De nya hemsidorna har ett modernare gränssnitt och är mer dynamiska som ska göra det enklare för medborgarna att nå information. Hemsidorna är också uppdaterat med de nya grafiska profilerna.

”En flytta hit” kampanj pågår under 2026 för att bland annat marknadsföra kommunens nya bostadsområden Lindelund.

10-mila orienteringstävling genomfördes i början av maj där Tranås kommun var värdkommun. Arrangemanget var väl genomfört och välbesökt. I slutet av maj invigdes ”Lilla torg” intill Svartån intill bron vid stadshus. Platsen är tänkt som mötesplats i Tranås och erbjuder sittplatser i solen, pergola, belysning, pingisbord samt badstege med möjlighet till ett dopp i Svartån.

I början av juni arrangerades för första gången Tranås Live i stadsparken, evenemanget fick drygt 2 800 besökare. Kommunens medarbetare bjöds på inträde och allmänheten hade möjlighet att köpa biljetter till evenemanget.

I mars beslutade kommunfullmäktige att Tranås kommun ansluter sig till Höglandsförbundet som är ett kommunalförbund, samtliga medlemskommuner har nu beslutat att godkänna Tranås kommuns inträde. Förberedande arbete pågår inom förvaltningen inför inträdet i Höglandsförbundet 1 januari 2027.

Den 13 september 2026 är det riksdagsval och ett intensivt arbete pågår med förberedelser inför valet i höst.

Kommunstyrelsen beslutade i juni om att ansöka om medlemskap i CKS, centrum för kommunstrategiska studier från 1 januari 2027. Genom medlemskapet får kommunen tillgång till forskning och utbildningar via CKS.

Kommunstyrelsen har även beslutat om att förvärva bolaget Hätte Fastighet AB till en köpeskilling av 5,3 mkr, i Hätte Fastighet AB ingår restaurangbyggnaden på Hättebaden.

Kommunstyrelsen beslutade även i juni om att teckna avtal för näringslivs- och destinationstjänster utifrån den upphandlings som genomförts. Upphandlad utförare som avtal tecknats med är Tranås United AB.

Omvärldsbevakning samt framtida utmaningar och möjligheter

Den demografiska utveckling i riket där utvecklingen går mot färre födda barn och en åldrande befolkning är en utmaning för många kommuner och även för Tranås kommun. För att öka kommunens attraktivitet och stimulera tillväxt behöver kommunen kunna erbjuda småhus- och småhusliknande tomter, ett attraktivt stadsliv samt skapa ett gynnsamt klimat för näringslivet. En utmaning är tillgång till markreserver och tidkrävande planarbeten.

Kommunikationsenhetens arbete är viktigt för kommunens mål avseende tillväxt. Enheten arbetar för att skapa en strategisk, smart och effektiv kommunikation som ökar förtroendet hos medborgarna och utvecklar attraktiviteten av kommunen.

För att skydda våra invånare och upprätthålla samhällsfunktioner under kriser, behöver kommunen stärka sitt civila försvar och sin krisberedskap. Detta inkluderar beredskap för naturkatastrofer, pandemier och andra hot.

Tranås kommun, liksom övriga kommuner i Sverige, står inför ett allt mer komplext och föränderligt omvärldsläge. Kraven på säkerhet och beredskap ökar. Utvecklingen inom civilt försvar och totalförsvar innebär att kommunen behöver ha en god förmåga att hantera kriser och andra störningar och samtidigt säkerställa att samhällsviktig verksamhet kan upprätthållas.

Hotbilden har också förändrats och omfattar bland annat cyberangrepp, informationspåverkan och andra säkerhetsrelaterade händelser. Det ställer ökade krav på kommunens arbete med informationssäkerhet. Även lagstiftning och nationella riktlinjer inom säkerhet och dataskydd ställer högre krav på kommunens styrning, dokumentation och uppföljning.

Det finns också ett behov av att utveckla kommunens informationshantering på ett strukturerat och långsiktigt hållbart sätt. Mängden digital information ökar och därmed också kraven på att informationen hanteras, bevaras och är tillgänglig på rätt sätt.

Kommunen har en betydande roll i att bidra till att bekämpa klimatförändringarna genom att minska koldioxidutsläppen på lokal nivå. Kommunledningsförvaltningen behöver se över aktiviteter kopplat till detta som kommunen kan initiera.

Med den ökande förekomsten av cyberhot är IT-säkerhet en kritisk fråga. Kommunens digitala infrastruktur och invånarnas data behöver skyddas.

Kompetensförsörjning är och kommer att vara en viktig fråga kommande år. Dels för den geografiska kommunen men inte minst för kommunen som arbetsgivare. I båda fallen behöver arbetet föras innovativt för att hitta nya sätt att locka nya medarbetare till yrkesområden som har större svårigheter till rekrytering.

Kommunledningsförvaltningen ser behov av fortsatt utveckling av arbetet med upphandlingar och inköp inom kommunen. Upphandlingsenheten arbetar med att tillsammans med verksamheten identifiera kostnadsbesparingar utifrån ett inköpsperspektiv. Hållbarhetsperspektivet har blivit allt viktigare utifrån ett upphandlingsperspektiv och här ser enheten behov av att stärka kompetensen och samarbeta med verksamheten för att inkludera hållarbarhetsperspektivet i upphandlingsarbetet.

Att ingå i Höglandsförbundet ses som ett viktigt steg för kommunen för att klara att möta framtida behov utifrån utveckling, kompetens och ekonomi. Förvaltningens arbete de kommande åren kommer innebära fortsatt fokus på samverkan inom olika områden.

Mål, ekonomisk analys och övriga nyckeltal

Uppföljning av nämndens arbete mot politikens fem prioriterade hållbara mål och handlingsplan för tillväxt

Kommunfullmäktige har tagit beslut om att Tranås kommunkoncern ska arbeta mot fem kommunövergripande mål utifrån beslutade hållbarhetsstrategier (inriktning för tillväxt, strategi för social hållbarhet samt strategi för ekologisk hållbarhet):

1. Fler kommuninvånare i arbetsför ålder som också är i arbete
2. Förbättrad psykisk och fysisk hälsa hos barn och unga
3. Ökad upplevd och faktisk trygghet
4. Minskade koldioxidutsläpp
5. Ökad tillgång till rätt kompetens

För att bidra till kommunens övergripande mål har kommunstyrelsen i verksamhetsplanen för 2026-2029 beslutat om egna mål med indikatorer och aktiviteter som är anpassade efter den egna verksamheten.

Kommunens nämnder och styrelser medverkar till måluppfyllelse av de prioriterade målen genom att i verksamhetsplanen definiera vad verksamheten ska arbeta mot i form av mål, aktiviteter och indikatorer som är anpassade till den egna verksamheten.

Kommunledningsförvaltningen har gemensamt tagit fram mål för att bidra till att de kommunövergripande målen nås. Förvaltningen som helhet arbetar mot samtliga kommunövergripande mål även om inte varje avdelning gör det.

Kommunövergripande mål: Fler kommuninvånare i arbetsför ålder som också är i arbete (ekonomisk hållbarhet)

Kommunledningsförvaltningen arbetar för att det i kommunen ska bli fler kommuninvånare i arbetsför ålder som också är i arbete (ekonomisk hållbarhet) genom:

1. En kraftig ökning av beståndet av villor. Detta kan i andra hand också handla om villaliknande former typ radhus, parhus. Upplåtelseform: Äganderätt alternativt i andra hand bostadsrätt.

Nämndens mål 1: En kraftig ökning av beståndet av villor.
Det är främst tillgången till villabebyggelse som bedöms bidra till en ökad inflyttning till Tranås. Detta kan i andra hand också handla om villaliknande former som till exempel radhus, parhus.

	Startvärde	Utfall	Målnivåer		
Indikatorer	**2025**	**2026-08**	**2026**	**2027**	**2028**
Antalet nya villor och villaliknande bostäder i fastställda detaljplaner	190	173	50	50	50
Antalet nya villor och villaliknande bostäder i exploaterade bostadsområden	50	24	50	50	50
Antalet sålda tomter i nya bostadsområden med villor/villaliknade bebyggelse	5	6		50	50

Kommenterar/analys

Att planera och budgetera för markrådighet, planläggning, projektering och exploatering med god framförhållning är utmanande men en nyckelfaktor för att nå målgruppen och de bostäder som efterfrågas under tidsperioden. Att skapa attraktiva alternativ för äldre i syfte att frigöra småhus i det befintliga beståndet möjliggör för inflyttning av framför allt yngre barnfamiljer.

Genom att strategiskt använda olika kommunikationsmetoder kan kommunen öka sin attraktivitetskraft och bli mer tilltalande för både nuvarande och potentiella invånare och besökare, med särskilt fokus på målgruppen. En kampanj har tagits fram i två steg för att öka intresset för att flytta och bygga hus i Tranås. Steg ett gick av stapeln i juni och steg två startar i september 2025.

Kommunövergripande mål: Förbättrad psykisk och fysisk hälsa hos barn och unga (social hållbarhet)

Kommunledningsförvaltningen arbetar för en förbättrad psykisk och fysisk hälsa hos barn och unga (social hållbarhet) genom:

1. En stadsplanering som främjar psykisk och fysisk hälsa

Nämndens mål 1: En stadsplanering som främjar psykisk och fysisk hälsa.
Genom att planera staden så att psykiska hälsa och fysisk aktivitet främjas bidrar nämnden till det kommunövergripande målet om förbättrad psykisk och fysisk hälsa hos barn och unga (social hållbarhet)

	Startvärde	Utfall	Målniver		
Indikatorer	**2025**	**2026-08**	**2026**	**2027**	**2028**
Antal nya planerade objekt* som främjar psykisk hälsa och fysisk aktivitet	2	2	2	2	2

*ex. lekplatser, gång- och cykelvägar, utomhusmiljöer, tillgänglighet

Kommenterar/analys

En stadsplanering som möjliggör och stimulerar vardagsrörelse kan på flera sätt bidra till bättre folkhälsa. För varje ny detaljplan med bostadsområden planeras det för områden för lek och aktiviteter samt gång- och cykelstråk som främjar gående och cyklande. Det pågår även planering för inre hamnen, omvandling av Norraby deponi, Skoboviken och Stadsvisionen där olika former för aktiviteter inkluderas.

Kommunövergripande mål: Ökad upplevd och faktisk trygghet (social hållbarhet)

Kommunledningsförvaltningen arbetar för ökad upplevd och faktisk trygghet (social hållbarhet genom att:

1. Tranås ska vara en trygg och säker kommun att bo, vistas och verka i

Nämndens mål 1: Tranås ska vara en trygg och säker kommun att bo, vistas och verka i

Genom att arbeta för att Tranås ska vara en trygg och säker kommun att bo, vistas och verka i bidrar kommunledningsförvaltningen till det kommunövergripande målet om ökad upplevd och faktisk trygghet (social hållbarhet).

	Startvärde	Utfall	Målniver		
Indikatorer	**2025**	**2026-08**	**2026**	**2027**	**2028**
Medborgarundersökningen - Trygg utomhus i området där du bor när det är mörkt ute, an-	79,9 %	79,8 %	Öka	Öka	Öka
Responstid för räddningstjänst, dvs. tid från när 112-samtalet ankom tills första resurs är på plats. Nuläge kortast tid i riket, mål att bibehålla responstiden. Mediantid i minuter.	8,5	8,5	8,1	8,1	8,1

Kommenterar/analys

Att medborgare känner sig trygga utomhus där man bor när det är mörkt ute hör ihop med att känna tillit. Tranås kommun har tidigare haft en positiv trendkurva medan det de senaste åren varit marginella förändringar. Indikatorn är hämtad från SCB:s medborgarundersökning.

När det gäller räddningstjänsten responstid så ligger utfallet på 8,5 minuter i mediantid vilket är högre än målnivån som baseras på tidigare utfall innan 2025. Tiden är dock fortfarande bland de kortaste i riket.

Tranås ska vara en trygg och säker kommun att bo, vistas och verka i. Detta bidrar kommunledningsförvaltningen till genom att medverka till och stimulera till att stärka samhällets förmåga att förebygga och hantera kriser och krig. Räddningstjänsten bidrar till en ökad upplevd och faktisk trygghet genom att genomföra räddningsuppdrag snabbt och effektivt med rätt kompetens.

Förvaltningen arbetar för att samhället utvecklas hållbart utifrån riskbilden. Förebyggande åtgärder initieras för de olyckstyper som hanteras operativt och som identifierats genom erfarenheter och riskanalyser. Förebyggande arbete med att verka för anpassat brandskydd för särskilt utsatta grupper prioriteras. Årligen genomförs tillsyn för att stärka enskilda verksamheters brandskydd, hembesök till enskilda för att informera om brandskydd samt utbildning i till exempel grundläggande brandskydd och HLR.

Utifrån EST:s (effektiv samordning för trygghet) kartläggning av inrapporterade händelser/iakttagelser i Tranås kommer aktiviteter tas fram för att bidra till en ökad trygghet. Kontinuerliga samtal förs med invånarna i Tranås för att få en delaktighet kring trygghetsfrågor och öka kommunens kännedom om hur tryggheten kan stärkas även trygghetsvandringar kommer att genomföras. Det kommer att kommuniceras och identifieras kanaler för och att nå ut med det arbete som görs kring trygghet i kommunen.

Lagen om kommuners ansvar för brottsförebyggande arbete innebär att kommunen ska ta fram en lägesbild, analys och sätta in brottsförebyggande åtgärder. Detta kommer att märkas både i ett kortsiktigt men framför allt i ett lång-

siktigt perspektiv. Samarbetet mellan kommun och polis stärks med i och med detta arbete. Ett samarbete med polisen finns och kommer att fortsätta kring information för att förebygga bedrägerier.

SSPF (skola, socialtjänst, polis, fritid) är en samverkansmetod för att upptäcka och motverka tidig kriminalitet som kommer utvecklas med en tydlig styrgrupp och utökas från inriktning högstadiet/gymnasiet med inriktning mellanstadiet.

Kommunens förmåga att hantera kriser behöver stärkas genom kontinuitetsarbete och stärkt IT-säkerhet. När det gäller IT-säkerhet behöver en reservhemsida tas fram som kan startas upp om kommunens ordinarie hemsida skulle ligga nere. Olika tekniska lösningar behöver utvecklas som minskar risken för att information utnyttjas för att skapa otrygghet samt minskar risken för att kommunens trygghetsskapande tjänster inte går att nå.

Med stort fokus på trygghet och säkra miljöer i den fysiska planeringen skapar kommunledningsförvaltningen förutsättningar för ett säkrare samhälle att vistas. I kommunens upphandlingar ställs även krav utifrån social hållbarhet.

Genom kommunikation lyfts löpande det förebyggande arbete som kommunen gör till kommunens invånare med syfte att förbättra den upplevda tryggheten.

Kommunövergripande mål: Minskade koldioxidutsläpp (ekologisk hållbarhet)

Kommunledningsförvaltningen bidrar till att minska koldioxidutsläppen genom:

1. Fler hållbara resor till, från och i jobbet.
2. Hållbarhetskrav i kommunens upphandlingar.

Nämndens mål 1: Fler hållbara resor till, från och i jobbet.
Genom aktiviteter för att påverka kommunens invånare och medarbetare att resa hållbart bidrar kommunledningsförvaltningen till att minska koldioxidutsläppen.

	Startvärde	**Utfall**	**Målniver**		
Indikatorer	**2025**	**2026-08**	**2026**	**2027**	**2028**
Luftkvalitén vid Klockareplan, storgatan. Halter av bensen, kvävedioxid & partiklar PM10, årsmedelvärde mikrogram per kubikmeter (µg/m3)	Bensen 0,89 Kväveoxid 11,2 Partiklar PM10 8,9 (alla värden från 2024)	Bensen (inget värde) Kvävedioxid 7,8 Partiklar PM10 10,8 (alla värden från 2025)	Minskar Minskar Minskar	Minskar Minskar Minskar	Minskar Minskar Minskar
Antal cykelpassager på stadshusplan och storgatan	Stadshusplan 1 657st./dygn Storgatan 2, 595 st./dygn Storgatan 58, 862 st./dygn	Stadshusplan 1. 710st./dygn Storgatan 2, 647 st./dygn Storgatan 58, 815 st./dygn	Ökar	Ökar	Ökar

Andel fossilfria motorfordon i kommunens fordonsflotta	70 %	93% Förutsatt att alla tankar HVO100	Ökar	Ökar	Ökar

Kommenterar/analys

När det gäller luftkvaliteten så har den förbättrats något när det gäller mätning av kväveoxid medan de partiklar PM10 ökat något. Antalet cykelpassager har ökat vid två av tre mätpunkter. På storgatan 58 har antalet passager minskat något. Antalet fossilfria motorfordon i kommunens fordonsflotta ökar.

Fordonsutveckling: Samhällsbyggnadsförvaltningen har arbetat fram en uppdaterad fordonspolicy för att få en bättre följsamhet till kommunens hållbarhetsstrategi och klara EU-direktivet där en viss andel av kommunens fordon måste vara ”rena fordon”. En ny rutin har tagits fram när det gäller upphandling av fordon och val av bil för att säkerställa att kommunen lever upp till EU-direktivet. Om avsteg görs från kommunens fordonspolicy ska detta godkännas av kommundirektör. I den nya fordonspolicyn stärks även kommunens samordning av fordonen i kommunen när det gäller bland annat uppföljning och nyttjande.

Laddinfrastruktur: Samhällsbyggnadsförvaltningen har byggt ut ny laddinfrastruktur med en elservis på 1000 A, inklusive kanalisation och förberedelser för 64 laddboxar. Av dessa är sju installerade och i drift. Förvaltningen har även förberett för två snabbladdningsstationer. En snabbladdningsstation på 240 kW är installerad och i bruk, med möjlighet att byggas ut till cirka 400 kW.

Cykelåtgärder: Under perioden 2025–2027 har kommunen avsatt 600 000 kr per år för att stärka gång- och cykeltrafiken. Medlen har bland annat använts till målning och skyltning på GC vägarna till Granelundsskolan, installation av fem luftpumpar, utbildning i cykelplanering, en skoltävling med prisutdelning, två sensorer för cykelmätning i asfalt på två platser, fem par reflexgubbar vid övergångsställen samt nya cykelställ, bland annat vid Lilla torget.

Återbruksplattform: Kommunen har även köpt in återbruksplattformen Place2place för att underlätta intern återanvändning av möbler och därmed minska behovet av nyinköp.

Våtmarksprojekt: I Kleven området ska kommunen med LONA-bidrag återväta en yta om cirka 6,2 hektar torvmark genom att anlägga 33 dämmen. Åtgärden beräknas minska växthusgasutsläppen med omkring 20 ton CO_2e per hektar och år, vilket motsvarar cirka 120 ton CO_2e (120 000 kg) per år för det aktuella området.

Hållbarhetskrav i upphandlingar: Kommunledningsförvaltningen stödjer verksamheten i att ställa hållbarhetskrav i upphandlingar samt följa upp antalet upphandlingar där hållbarhetskrav inkluderats.

Nämndens mål 2: Hållbarhetskrav i kommunens upphandlingar. Genom att stödja kommunens verksamheter i att inkludera hållbarhetskrav i upphandlingar bidrar kommunledningsförvaltningen till att minska koldioxidutsläppen.					
	Startvärde	**Utfall**	**Målniver**		
Indikatorer	**2025**	**2026-08**	**2026**	**2027**	**2028**
Antal upphandlingar där hållbarhetskrav (ekologiska) inkluderats	59 (2025)		Ökar	Ökar	Ökar

Kommenterar/analys

Kommunledningsförvaltningen stödjer verksamheten i att ställa hållbarhetskrav i upphandlingar samt följa upp antalet upphandlingar där hållbarhetskrav inkluderats.

Kommunövergripande mål: Ökad tillgång till rätt kompetens

Kommunledningsförvaltningen bidrar till att öka tillgången till rätt kompetens genom:

1. Ett starkt näringsliv i Tranås kommun. Uppdraget ligger hos privat utförare.
2. Tranås kommun är en attraktiv arbetsgivare samt att Tranås generellt är en attraktiv plats att bo och verka på.

Nämndens mål 1: Ett starkt näringsliv i Tranås kommun. Uppdraget ligger hos privat utförare.

Genom aktiviteter som främjar näringslivet i Tranås kommun kan tillgången till rätt kompetens öka samt bidra till kommunens tillväxtmål.

	Startvärde	Utfall	Målniver		
Indikatorer	**2025**	**2026-08**	**2026**	**2027**	**2028**
Ranking i Svenskt Näringslivs enkät-undersökning Företagsklimat	Plats 26	Plats 27	Topp 20	Topp 20	Topp 20

Kommenterar/analys

Vid mätningen 2026 har kommunen tappat en placering i rankingen och når inte topp 20. Kommunledningsförvaltningen arbetar för ett starkt näringsliv i Tranås genom att kontinuerligt genomföra företagsbesök, stötta de som vill starta eget, stödja i etablerings- och markfrågor samt sammanlänkar skola och näringsliv för att bidra till kompetensförsörjning. Omvärldsbevakning genomförs regelbundet och arenor finns för nätverk och event. Kommunledningsförvaltningen samarbetar med den privata utföraren kring näringsliv och kommunikation i frågor kopplat till tillväxt.

Tranås kommun har genomfört en upphandling gällande uppdraget kring arbetet med näringsliv och destinationstjänster. Nytt avtal för privat utförare avseende näringsliv och destinationstjänster är klart och kommer att gälla från 1 januari 2027. Tranås kommuns ambition är att stärka det lokala näringslivet, attrahera nya företag och marknadsföra kommunen som en attraktiv etableringsort i syfte att bidra till hållbar tillväxt och ökad sysselsättning i kommunen.

Nämndens mål 2: Tranås kommun är en attraktiv arbetsgivare samt att Tranås generellt är en attraktiv plats att bo och verka på.

Kommunledningsförvaltningen arbetar för att öka attraktionen för kommunen. De senaste åren har kommunsverige haft en stigande omsättning av personal. Personalomsättningen i Tranås kommun har ökat från 6 - 7% 2018 till 8% 2024. På många sätt är en kontinuerlig personalomsättning sund. Men en allt för hög omsättning kan också skapa stopp i olika typer av utveckling.

Det här gäller kommunala kompetenser generellt men i synnerhet i personalgrupper med en akademisk utbildningsbakgrund. Chefer, specialister och övrig personal som räknas till den strategiska yrkesgruppen är både svårrekryterad och svår att behålla. Detta främst för att arbetsmarknaden ofta är god och att kommunerna konkurrerar om dessa yrkesgrupper. Här till har Tranås kommun en uppgift i att attrahera pendlare som också kan ses som presumtiva permanent boende i Tranås kommun.

	Startvärde	Utfall	Målniver

Indikatorer	2025	2026-08	2026	2027	2028
Total personalomsättning i Tranås kommun inkl. pensionsavgångar	8,4 % (2025)	Nya värden i ÅR	8 %	7 %	7 %
Total personalomsättning i Tranås kommun exkl. pensionsavgångar	5,8% (2025)	Nya värden i ÅR	8%	7 %	7 %

Kommenterar/analys

Nya mätvärden är inte tillgängliga ännu utan kommer att redovisas i samband med årsrapporteringen.

Kommunledningsförvaltningens arbete genomsyras av att öka attraktionen hos arbetsgivaren Tranås kommun. Dels genom grundläggande faktorer såsom en god löneutveckling, förmåner av olika slag, dels goda förutsättningar för en god arbetsmiljö i kommunorganisationen. Men också genom att satsa på digitala system som underlättar och automatiserar olika processer bland annat i personalsystemet Heroma.

Förvaltningen leder och stödjer i arbetet med de faktorer som rankas högt i attraktion hos en arbetsgivare. Men det här arbetet tillhör alla kommunens förvaltningar och behöver drivas aktivt såväl i förvaltningarnas ledningsgrupper så som den kommunövergripande kommunledningsgruppen.

Ekonomisk analys

Driftredovisning

Tabellen nedan visar budget, prognos och avvikelse för 2026.

Avdelning (tkr)	Budget 2026	Prognos 2026	Avvikelse
Kommunstyrelsen inkl. kommunledning	30 498	30 498	0
Administrativa avdelningen	29 278	28 878	+400
IT-avdelningen	18 749	19 149	-400
Ekonomi-, upphandling- och tillväxtavdelningen	22 195	22 595	-400
HR-avdelningen	16 659	16 159	500
Kommunikation- och serviceavdelningen	13 628	13 128	500
Avdelningen för samhällsutveckling och hållbarhet	691	691	0
Totalt kommunstyrelsen	**131 698**	**130 407**	**+600**

Sammantaget visar kommunstyrelsen en positiv avvikelse mot budget om +0,6 mkr. Negativa avvikelser finns hos IT-avdelningen som har ökade säkerhetsrelaterade kostnader i samband med nytt avtal gällande telefonisystem samt att priser för licenser ökat, även ekonomi-, upphandling- och till-växtavdelningen visar en negativ avvikelse till följd av högre kostnader för upphandlingssystem då kostnaderna varit dubbla under byte av system samt på grund av omställningskostnader för att helt skicka digitala fakturor. Båda posterna leder till lägre kostnader kommande år. Även konsultkostnader kopplat till olika utredningar har överstigit budget under året. Positiva avvikelser prognostiseras för administrativa avdelningen, HR-avdelningen och kommunikation- och serviceavdelningen som beror på vakanta tjänster under året.

Åtgärder för att nå budget i balans

Sammantaget redovisas en positiv avvikelse, ökade kostnader inom ekonomi och IT möts upp av generell återhållsamhet när det gäller kostnader samt lägre personalkostnader på grund av föräldraledigheter och vakanta tjänster. Den positiva avvikelsen är tillfällig beroende på vakanta tjänster, ett anpassningsarbete pågår inom förvaltningen för att nå en budget i balans kommande år.

Investeringsredovisning

I tabellen nedan redovisas investeringsbudget, prognos och avvikelse för 2026.

Avdelning (tkr)	Budget 2026	Prognos 2026	Avvikelse
Kommunstyrelsen inkl. kommunledning	700	1 300	-600
Administrativa avdelningen	1 800	1 800	0
IT-avdelningen	8 450	8 450	0
Ekonomi, - upphandling- och tillväxtavdelningen	21 700	26 750	-5 050
HR-avdelningen	112	112	0
Kommunikation- och serviceavdelningen	1 000	200	800
Avdelningen för samhällsutveckling och hållbarhet	0	0	0
Totalt kommunstyrelsen	**33 762**	**38 612**	**-4 850**

En negativ avvikelse finns om 4,85 mkr för investeringsbudgeten och beror framför allt på köp av restaurangfastigheten på Hättebaden. Ingen budget fanns avsatt för fastighetsförvärv under 2026. En negativ avvikelse finns även för kommunstyrelsen /kommunledning och beror på att priset för inköp av plattor till politikerna blev högre än budgeterat, tak för cykelställen vid stadshuset har tillkommit samt att för att få plats med medarbetare i stadshuset och undvika extern lokalhyra behövdes en anpassning göras av Norraby.

Medarbetare

Förvaltningen har avdelningsvis regelbundna arbetsplatsträffar där verksamhetsaktuella frågor samt arbetsmiljö diskuteras. Medarbetarsamtal samt lönesamtal genomförs årligen med samtliga medarbetare.

Inom kommunledningsförvaltningen är det generellt svårt att rekrytera specialistkompetens inom olika områden såsom till exempel IT, HR samt upphandling. Kompetensförsörjningen är viktig för att kunna fortsätta driva utveckling inom kommunledningsförvaltningens områden.

Flera avdelningar inom förvaltningen har haft rekryteringsbehov men är nu fullbemannade. Rekrytering pågår avseende rekrytering av kommunikationschef.

Analys av nyckeltal

Nyckeltal utfall 2026–08	Kvinnor	Män	Totalt	Utfall 2025–08 (totalt)
Antal anställda (st)*	55	39	94	90

Andelen heltidsanställda (%)*	89,3	97,6	92,8	92,1
Sjukfrånvaro total (%)**	3,34	1,34	2,43	2,48
Sjukfrånvaro kort (dag 2-14) (%)**	1,32	0,15	1,01	1,25
Sjukfrånvaro lång (>181 dagar) (%)**	0,0	0,0	0,0	0,39
Kostnad för sjukfrånvaro (tkr)**			302	253
Kostnad för övertid (tkr)**			315	303

*Per aktuell månad
**För perioden 2026-01-01 till och med aktuell månad

Att antalet anställda är fler än föregående år beror på att medarbetare flyttats från andra förvaltningar till samhällsutvecklingsavdelningen samt utökning av tjänster finansierade med statsbidrag samt att vakanta tjänster inom kommunikation- och serviceavdelningen är tillsatta. Inom IT-avdelningen och den administrativa avdelningen inklusive räddningstjänst är tjänsterna färre än föregående år.

Förvaltningens totala sjukfrånvaro, 2,43 procent, är lägre än snittet för kommunen som är 5,32 procent. I jämförelse med samma tidpunkt förra året har förvaltningens totala sjukfrånvaro minskat med 0,05 procentenheter, kommunens totala sjukfrånvaro låg på samma nivå förra året. Långtidsfrånvaron har minskat från 0,39 procent 2025 till 0,0 procent 2026 inom förvaltningen.

Nämndens plan för uppföljning av privata utförare

När skötseln av kommunala angelägenheter genom avtal överlämnats till privat utförare ska kommunen kontrollera och följa upp verksamheten. Enligt kommunens ”Program för uppföljning av privata utförare” ska nämndens plan för uppföljning redovisas som en del i nämndens verksamhetsplan. Planen följs upp och redovisas i nämndens verksamhetsberättelse i samband med årsredovisningen.

Kommunstyrelsen har det övergripande ansvaret för kommunens arbete med näringslivsutveckling och destinationstjänster. Kommunstyrelsen har dock ingen egen organisation för detta utan köper den tjänsten från en privat utförare, Tranås United AB.

Uppföljning genomförs genom löpande dialog med Tranås United kopplat till uppdraget. En struktur för arbetet med planering och uppföljning av evenemang har tagits fram under hösten 2025 och arbetet fortsätter under 2026.

Upphandling har genomförts avseende näringslivsutveckling och destinationstjänster och är nu genomförd och Tranås United är från 2027 kommunens upphandlade leverantör. Avtal är klart och ett utvecklat arbetssätt kring uppföljning kommer att tas fram och bidra till att stärka nämndens uppföljning av hur utföraren fullgjort sitt uppdrag.

Kommunstyrelsen ansvarar för uppföljning av de kommunövergripande avtalen som finns gällande kommunens lokalvård. Uppföljning görs systematiskt genom fysiska kontroller samt inkomna avvikelserapporter från verksamheten. Leverantören har även krav på egenkontroll som också ska rapporteras till kommunen. Avtalsuppföljning sker årligen i form av fysiska möten med leverantörerna. Vissa avvikelser

har funnits och dessa har åtgärdats av leverantörerna. Det har inte förekommit avvikelser som lett till viten.

Här sammanställs planen för uppföljning av privata utförare under kommande verksamhetsår i enlighet med de kriterier som fastställs i kommunfullmäktiges program för uppföljning av privata utförare:

Vad som ska följas upp	Form för uppföljning	Ansvar för upp-följningen	Tidsplan	Former
Tranås United AB	Uppdrags-uppföljning	KLF	Årligen	Återrapportering till kommunstyrelsen
Lokalvård (Småländska städ AB och Samhall AB)	Avtalsuppföljning	KLF	Årliga avtalsmöten	Systematiskt och löpande genom fysiska kontroller, egen kontrollers samt avvikelse-rapportering.

Internkontroll

Varje nämnd ska som grund för sin styrning genomföra en risk- och väsentlighetsanalys för sin verksamhet. Varje nämnd har en skyldighet att styra och löpande följa upp internkontrollsystemet inom sitt verksamhetsområde. Nämnden ska varje år, senast i december, anta en internkontrollplan för kommande år. En uppföljning av vad som framkommit i nämndens internkontroll kommer att redovisas i verksamhetsberättelsen i samband med årsredovisningen.

I årsrapporten redovisas nämndens internkontrollpunkter, vilka avvikelser som identifierats vid kontroll sam vilka åtgärder som planeras.

Beslutade internkontrollpunkter för 2026 redovisas nedan. Uppföljning av beslutade internkontrollpunkter för nämnder redovisas i nämndens årsrapport.

Pkt nr	Avdelning	Process Externt krav Internt mål	Risk (Varför?)	Kontrollutförare (Vem?)	Kontrollmoment (Vad?)	Kontrollmetod (Hur?)	Till nämnd, KS (När?)
	Kommunledningsförvaltningen						
4.	Kansliavdelningen	Beslutsfattande	Bristande kunskap om delegationsordning leder till att tjänsteperson /förtroendevald utan	Kansliavdelningen	Kontroll att beslut fattas inom ramen för gällande delegationsordning. 1. Att beslut fattas av utsedd delegat. 2. Att delegationsbeslut anmäls till kom-	Stickprov på ärendetyper där det finns beslut som fattas på delegation. De valda besluten jämförs mot delegationslistor. Sammanställ-	Februari 2027

			mandat beslutar i ett ärende.		munstyrelsen inom skälig tid.	ning rapporteras en gång per år.	
5.	HR-avdelningen	Hantering personalakter	Risk att gallring inte sker i tid.	HR-avdelningen	Personalakter	Kontroll av personalakter i samband med att de digitaliseras.	Februari 2027
6.	Ekonomi- och upphandlingsavdelningen	Kontinuitetsplanering	Risk att verksamheten inte kan upprätthållas.	Ekonomi- och upphandlingsavdelningen	Rutiner och checklistor för avdelningens kontinuitetsarbete.	Kontroll av att rutiner och checklistor finns och att alla på avdelningen känner till rutinen.	Februari 2027
7.	Samhällsskydd och beredskap	25 stycken genomförda tillsyner enligt LSO.	Risk att ej nå upp till LSO krav om ett tillfredsställande och likvärdigt skydd mot olyckor.	Samhällsskydd och beredskap	Följa upp att tillsyner genomförts	Sammanställs och kontrolleras under december månad.	Februari 2027
8.	Samhällsskydd och beredskap	200 genomförda hembesök där de boende informeras om brandskydd.	Risk att ej nå upp till LSO krav om ett tillfredsställande och likvärdigt skydd mot olyckor.	Samhällsskydd och beredskap	Följa upp att hembesök där de boende informeras om brandskydd genomförts	Sammanställs och kontrolleras under december månad.	Februari 2027
9.	Tillväxtavdelningen	Fastighetsdata	Risk att obehöriga får tillgång till Lantmäteriets fastighetsdata.	Tillväxtavdelningen	Hålla kolla på att inte obehöriga får tillgång till Lantmäteriets fastighetsdata.	Rutin för byte av lösenord finns – varje ½år	Februari 2027
10.	Tillväxtavdelningen	Fastighetsdata	Följs inte delegationsordningen i planprocessen får detta vid överklaganden konsekvenser för tid och resurser.	Tillväxtavdelningen	Att delegationsordningen i planprocessen följs	Uppföljning i varje planärende.	Februari 2027
11.	Tillväxtavdelningen	Fastighetsdata	Låg kvalité av kommunens GEOdata kan ge konsekvenser för detaljplanering,	Tillväxtavdelningen	Säkerställa hög kvalité av kommunens GEOdata. (Primärkarta).	Stickkontroll kvartalsvis	Februari 2027

			bygglov, projekt mm.				
12.	IT- och serviceavdelningen	IT-driftsäkerhet	Risk för driftstopp i kritisk infrastruktur med anledning av intern eller extern påverkan ex. väderhändelser.	IT- och serviceavdelningen	Regelbunden kontroll av skalskydd, logisk säkerhet och kompetensutveckling av medarbetare.	Omvärldsbevakning, dialog med leverantörer och kontinuitetsplanering. Digitaliseringschef inventerar antal incidenter med påföljande återkoppling och åtgärd inom avdelningen.	Februari 2027
13.	IT- och serviceavdelningen	Cyberangrepp	Risk för informationsläckage och driftstopp i IT-miljön som följd av påverkan från extern aktör.	IT- och serviceavdelningen	Systemkontroll och övervakning samt uppföljning av incidenter.	Omvärldsbevakning, dialog med leverantörer och investering i rätt utrustning. Digitaliseringschef inventerar antalet incidenter med påföljande återkoppling och åtgärd inom avdelningen”.	Februari 2027

3. Bygg- och miljönämnden

Organisationsbeskrivning och uppdrag

Bygg- och miljönämnden har till uppgift att fullgöra kommunens arbetsuppgifter inom plan- och byggområdet, miljö- och hälsoskyddsområdet, alkohol- och tobaksområdet samt ett övergripande ansvar för energi- och klimatfrågor.

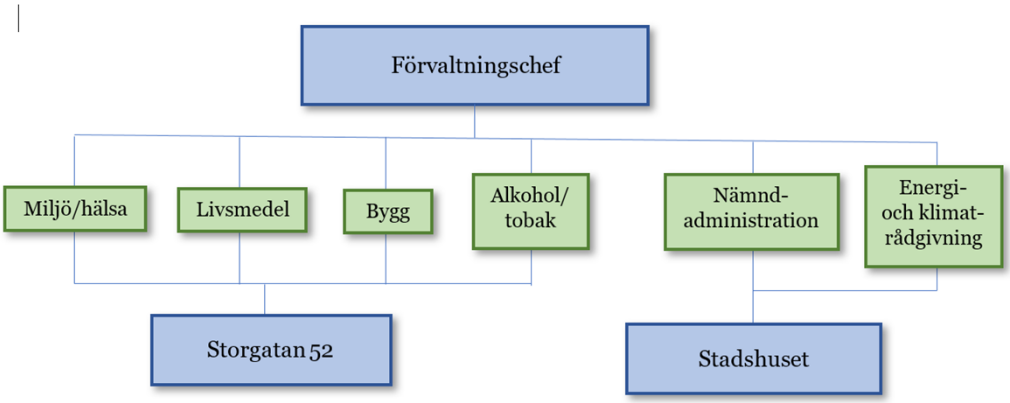

Bygg- och miljönämnden har fem verksamhetsområden där fyra är myndighetsutövning. Myndighetsutövningens fyra delar är kopplat till olika lagstiftningar med plan- och bygglagen, miljöbalken, livsmedelslagen samt alkohol- och tobakslagstiftning.

Verksamhetsåret 2026

Viktiga händelser och beslut under året

Förändringar i plan- och bygglagen samt i plan- och byggförordningen påbörjades 2025 och fler ändringar sker under 2026. Detta innebär förändringar för vad som kräver bygglov respektive bygganmälan. I och med dessa förändringar kommer nämnden att få in färre antal bygglov och främst ansökningsärenden vilket resulterar i lägre intäkter. Det kräver dock lika stora arbetsinsatser som tidigare eftersom rådgivning och information har blivit en mycket större del av bygglovshandläggarnas arbete. I och med förändring av lagstiftning kan det komma att resultera i mer tillsynsärenden på byggsidan eftersom samma regler fortfarande gäller men byggherrar nu kan bygga utan att behöva söka lov hos bygg- och miljönämnden. Det gör att det lättare kan bli fel vid byggnation som sedan resulterar i tillsynsärenden.

Alkohol- och tobaksområdet är fortfarande relativt nytt för nämnden och även här kommer ändringar av lagstiftning att ske under 2026, t ex matkravet för alkoholtillstånd.

Med ett ansträngt ekonomiskt läge bland annat på grund av färre intäkter på byggsidan har förvaltningen under det första halvåret inte kunnat återbesätta tjänster som varit vakanta. Detta innebär en större arbetsbelastning på den befintliga av personalen. Förvaltningen saknar även resurser för att arbeta med bland annat förorenade områden.

Omvärldsbevakning samt framtida utmaningar och möjligheter

Nämndens utmaningar är bland annat lokalfrågan då det inte är en för verksamheten anpassad lokal. Detta påverkar arbetsmiljö i hög grad då man blir avbruten och störd i sitt arbete. Förvaltningen pratar mycket om effektivisering men ser nu att man inte kommer mycket längre i den frågan så länge lokalsituationen ser ut som den gör vilken tär mycket på personalen. Även utifrån påpekanden från Arbetsmiljöverkets inspektion under 2025 som påtalade risken för hot och våld vid tex besök och hur förvaltningens lokal inte är anpassad för detta.

Det är fortsatt lågkonjunktur vilket gör att förvaltningen inte får in bygglovsärenden i samma omfattning som man fått tidigare. Många kommuner har samma problematik vad gäller inkommande ärenden och budget för bygglov, Tranås är inget undantag. En del kommuner har kunnat flytta sin personal till andra delar av sin förvaltning men då Tranås har en relativt liten organisation finns inte den möjligheten. Andra kommuner har sedan flera år känt av lågkonjunkturen och därmed äskat extra medel eller vidta andra åtgärder för att klara detta och för att kunna ha kvar sin personal.

Efter jämförelse med andra kommuners bygg- och miljöavdelningar kan man se att många kommuner har samma problematik med att få ihop budgeten. En del kommuner har äskat mer medel för att kunna behålla personal. En större del skattefinansierat medel behövs och är en förutsättning för att många kommuner ska klara sitt uppdrag inom myndighetsutövningen. Kommunerna har ett uppdrag att ha en bygg- och miljönämnd och jobba med myndighetsutövning.

Detta ger bygg- och miljönämnden ett svårt uppdrag, att med dessa förutsättningar som lägre intäkter men inte lägre arbetsbelastning, att ha en rättssäker handläggning och även att hålla de tider som ärenden ska hanteras inom. Nämnden måste hålla en viss bemanning för att klara myndighetsuppdraget men som på grund av lågkonjunktur och lagändring inte ger tillräckligt med inkommande ärenden och därmed en budget som är svår att efterleva. Ett inte optimalt läge där nämnden inte kan påverka detta och endast kan påverka sina utgifter som till största del är personalkostnader. Förvaltningen har under flera år klarat sin budget på grund av att inte återbesätta personal, vilket skapar en högre press på resterande personal.

Nedan jämförs hur många bygglovshandläggare och miljö- och hälsoskyddsinspektörer kommuner i vårt närområde har per capita. Det är tydligt att Tranås ligger lågt på byggsidan och en aning lägre även på miljösidan.

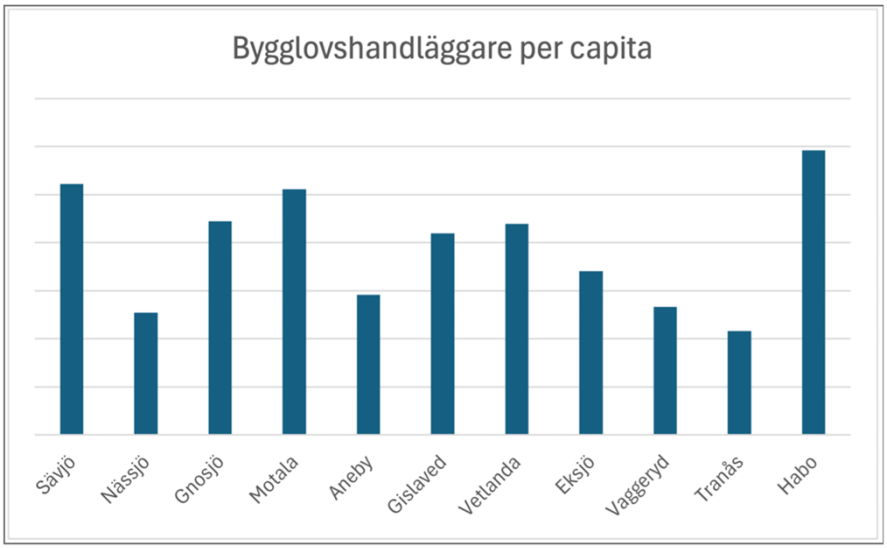

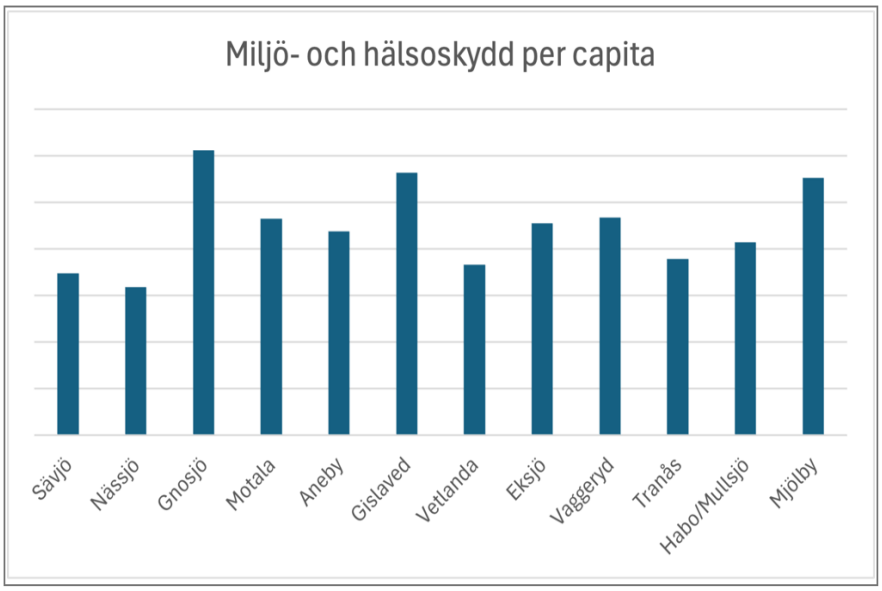

Mål, ekonomisk analys och övriga nyckeltal

Uppföljning av nämndens arbete mot politikens fem prioriterade hållbara mål och handlingsplan för tillväxt

Kommunfullmäktige har tagit beslut om att Tranås kommunkoncern ska arbeta mot fem kommunövergripande mål utifrån beslutade hållbarhetsstrategier (inriktning för tillväxt, strategi för social hållbarhet samt strategi för ekologisk hållbarhet):

1. Fler kommuninvånare i arbetsför ålder som också är i arbete
2. Förbättrad psykisk och fysisk hälsa hos barn och unga
3. Ökad upplevd och faktisk trygghet
4. Minskade koldioxidutsläpp
5. Ökad tillgång till rätt kompetens

För att bidra till de prioriterade hållbara målen och handlingsplanen för hållbar tillväxt har bygg- och miljönämnden i verksamhetsplanen för 2026–2029 beslutat om egna mål med indikatorer och aktiviteter som är anpassade efter den egna verksamheten.

Kommunens nämnder och styrelser medverkar till måluppfyllelse av de prioriterade målen och handlingsplanen för hållbar tillväxt genom att i verksamhetsplanen definiera vad verksamheten ska arbeta mot i form av mål, aktiviteter och indikatorer som är anpassade till den egna verksamheten. I detta stycke följer de mål och aktiviteter som bygg- och miljönämnden tagit fram som ska bidra till att kommunkoncernen som helhet uppnår de prioriterade målen och program för hållbar tillväxt.

Kommunövergripande mål:

Fler kommuninvånare i arbetsför ålder som också är i arbete (ekonomisk hållbarhet). Bygg- och miljönämnden arbetar för fler kommuninvånare i arbetsför ålder som också är i arbete genom att:

1. Bygg- och miljönämnden är en effektiv och rättssäker myndighet med korta handläggningstider.
2. Verka för ett gott företagsklimat.

Förbättrad psykisk och fysisk hälsa hos barn och unga (social hållbarhet)

Bygg- och miljönämnden arbetar för förbättrad psykisk och fysisk hälsa hos barn och unga genom att:

3. Bygg- och miljöförvaltningen genomför tillsyn på verksamheter som skolor, förskolor och idrottsanläggningar där barn och unga vistas.

Ökad upplevd och faktisk trygghet

Bygg- och miljönämnden arbetar för ökad trygghet och faktisk trygghet genom att:

4. Bygg- och miljöförvaltningen aktivt tar med dessa frågor vid handläggningen av alla bygglov

Minskade koldioxidutsläpp (ekologisk hållbarhet)

Bygg- och miljönämnden arbetar för minskade koldioxidutsläpp genom att:

5. Bygg- och miljöförvaltningen bistår hela kommunorganisationen med kunskap och stöd,
6. Bygg- och miljöförvaltningen driver och medverkar i projekt med mål att minska koldioxidutsläppen.

Ökad tillgång till rätt kompetens

Bygg- och miljönämnden arbetar för att tillgodose invånarnas möjlighet till ökad tillgång till rätt kompetens genom att:

7. Bygg- och miljöförvaltningen är en attraktiv arbetsgivare genom bland annat väl fungerande samarbeten och nätverk i Jönköpings län genom byggsamverkan och miljösamverkan.

Ekonomisk analys

Driftredovisning

Avdelning (tkr)	Budget 2026	Prognos 2026	Avvikelse
Bygg och Miljönämnd	531	497	34
Byggenheten	2 179	2 323	-144
Energi- och klimatrådgivning	61	3	58
Miljö myndighetsutövning	2 663	2 056	607
Hälsa myndighetsutövning	825	1 043	-218
Livs myndighetsutövning	763	720	43
Miljö- och hälsa ej myndighetsutövning	801	4	797
Alkohol- och tobakshandläggning	203	322	-119
Befarat underskott	-771	187	-958
Totalt Bygg- och Miljönämnden	**7 255**	**7 155**	**100**

Inför 2026 var det befarade underskottet 771 000 kr. Detta på grund av fortsatt lågkonjunktur vilket påverkar antalet inkommande byggärenden och även storleken på projekten. Ytterligare påverkan är de ändringar som gjorts inom PBL-området som gör att ännu lägre intäkter kommer in till nämnden. Det framgår tydligt efter denna budgetuppföljning att intäkter för bygganmälan kommer vara betydligt lägre mot tidigare år på grund av de nya byggreglerna där mycket nu blivit lovbefriat. Många kommuner har räknat med 30–40 procent lägre intäkter för bygganmälan medan vi i Tranås, efter uppföljningen, ser uppemot 50–55 procent lägre intäkter.

Åtgärder för att nå budget i balans

Nämnden har inte tillsatt vakanta tjänster för att försöka nå en budget i balans. För att nå en budget i balans har en miljöinspektör som avslutade sin anställning i februari inte tillsats förrän i augusti, även den bygglovshandläggare som slutade sin anställning i april har förvaltningen väntat med att tillsätta. Detta tillsammans med några längre sjukskrivningar gör att bygg- och miljönämnden i dagsläget räknar med en budget i balans. Detta är dock väldigt osäkert då det förutsätter att de intäkter som finns medräknade i ovanstående tabell kommer in till nämnden. På miljösidan finns en prioritering kring vilka arbetsuppgifter som förvaltningen behöver prioritera för att nå en kostnadstäckning på 60-65 procent, vilket är att utföra tillsyn. Resultatet skulle kunna bli ett underskott om nämnden inte får in den mängd ärenden som man räknat med baserat på något lägre intäkter mot tidigare år.

Frågan är hur länge nämnden kan överleva med en budget med dessa förutsättningar som endast är att inte rekrytera personal. Det kommer att komma ett år där det inte finns vakanta tjänster och som tabeller ovan (p 2.3 omvärldsbevakning) visar kan nämnden inte dra ner mer på sin personal utan kommer att behöva mer skattefinansierade medel om Tranås kommun ska kunna upprätta hålla sitt uppdrag inom myndighetsutövningen.

Investeringsredovisning

Avdelning (tkr)	Budget 2026	Prognos 2026	Avvikelse
Digital Agenda	150	150	0
Totalt Bygg- och Miljönämnden	**150**	**150**	**0**

Bygg- och miljöförvaltningens investeringsbudget ska bidra till att utveckla det digitala arbetet. Under 2026 har förvaltningen ett behov av att konvertera det befintliga alkohol- och tobaks ärendehanterings-systemet till samma system som resten av förvaltningen använder sig av. Detta för att effektivisera och på ett bättre sätt kunna utveckla handläggningen men även att arbetet blir mindre sårbart när fler kan systemet.

Uppföljning av nämndens egna mål

Utöver de kommunövergripande målen har bygg- och miljönämnden egna mål med indikatorer och aktiviteter som följs upp och utvärderas under verksamhetsåret.

MÅL 1. Bygg- och miljönämnden är en effektiv och rättssäker myndighet.							
Kopplingar till ”Fler kommuninvånare i arbetsför ålder som också är i arbete”, ”Främja näringslivet i Tranås kommun”, Säkerställa goda idrotts-, tränings-, fritids-, friluftslivs- och kulturmöjligheter i kommunen”							
	Startvärde	**Utfall**		**Målniver**			
Indikatorer	**2025**	**2026-06**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
Företagsklimat (föregående årsresultat)	77	82	80	85	85	85	85
Korta handläggningstider för bygglov	3 veckor	4,5 veckor	4 veckor	4 veckor	4 veckor	4 veckor	4 veckor

Aktiviteter för att nå nämndens mål 1

Företagsklimat

Nämnden deltar i Sveriges kommuner och regioners företagsklimatranking Insikt, resultatet mäts i Nöjd kund Index (NKI). Målet är att företagarna i Tranås kommun ska uppleva att de får en professionell och rättssäker tillsyn på sina verksamheter. Detta säkerställer god hälsa och en säker miljö. Ett gott företagsklimat och en sund konkurrens ser nämnden kan gynna näringslivet och inflytt av företag och invånare.

NKI gick ner 2024 men under 2025 ökade det för nämndens verksamheter igen. Bland annat fick Tranås kommun högsta rankingen i Sverige inom bygglov. Även inom miljötillsyn, där NKI sjönk 2024, ökade det igen. Förvaltningen har tagit fram handlingsplan för förbättrad NKI och arbetat utifrån den. Uppföljningen av företagsrankingen släpar ett år och därför är det svårt att få en snabb återkoppling på åtgärder. Därför har förvaltningen även skickat ut egna enkäter till kunder för att få en snabbare och tydligare bild av hur företagarna upplever våra tjänster och för att kunna göra lämpliga åtgärder.

Korta handläggningstider för bygglov

Nämnden bidrar till en säker och trygg miljö genom sin myndighetsutövning vid bygglov och tillsyn av byggnationer. Den lagstadgade handläggningstiden för bygglov är 10 veckor. För att hålla en god service till invånare och företag har nämnden satt mål om en genomsnittlig handläggningstid på 4 veckor för bygglov.

Handläggningstiderna för bygglov har ökat under första halvåret 2026, vilket till stor del kan bero på att det är en handläggare mindre än 2025 samt att det under senvåren endast var en handläggare då en handläggare sa upp sig (denna tjänst är återbesatt efter sommaren). Det har även varit ett par långdragna ärenden som dragit upp statistiken.

~~MÅL 2. Genomföra aktiviteter som leder till minskade koldioxidutsläpp~~						
~~Kopplingar till ”Fler kommuninvånare i arbetsför ålder”, ”Ökad tillgång till rätt kompetens”, ”Inriktning bostadsbestånd” & ”Kommunicera ut budskapet om Tranås som bostadskommun…”~~						
	~~Startvärde~~	~~Utfall~~	~~Målniver~~			
~~Indikatorer~~	~~2025~~	~~2026-xx~~	~~2027~~	~~2028~~	~~2029~~	~~2030~~
~~Genomförda aktiviteter som främjar miljövänligt resande~~	~~2~~		~~2~~			

Aktiviteter för att nå nämndens mål 2

Då miljöstrategen har flyttats från bygg- och miljönämnden till kommunstyrelsen är inte detta mål längre aktuellt för bygg- och miljönämnden.

MÅL 3. Att genomföra beslutad tillsyns- och kontrollplan							
Kopplingar till ”Förbättrad psykisk och fysisk hälsa hos barn och unga”, ”Ökad upplevd och faktisk trygghet”, ”Ökad tillgång till rätt kompetens”, ”Säkerställa goda idrotts-, tränings-, fritids-, friluftslivs- och kulturmöjligheter i kommunen”, ” Främja näringslivet i Tranås kommun”							
	Startvärde	Utfall	Målniver				
Indikatorer	2025	2026-06	2026	2027	2028	2029	2030
Att genomföra beslutad tillsyns- och kontrollplan	73 %	44 %	85 %	85 %	90 %	95 %	95 %

Aktiviteter för att nå nämndens mål 3

Att genomföra tillsyn inom områdena miljö- och hälsoskydd och livsmedel är ett arbete för att säkerställa god hälsa och en säker miljö för kommunens invånare och företag. Detta kan gynna inflytt av både företag och invånare. Tillsyn genomförs bl.a. inom skola och fritidslokaler vilket bidrar till en säker miljö för barn och unga. En del av tillsynsarbetet genomförs i samarbete med länets övriga kommuner vilket ger en kompetensförstärkning.

Inom miljö- och hälsoskyddsområdet och livsmedel finns tillsyns- och kontrollplaner som tas fram varje år för att bedöma vilket tillsynsbehov som finns. Utifrån verksamhetens resurser och möjligheter görs en bedömning av vilka områden och verksamheter som ska ha tillsyn under aktuellt åt. Målet är att nå 85% av den planerade tillsynen under 2026. Vid halvårsskiftet har man inte riktigt nått upp till 50 % av planerad tillsyn. Detta beror delvis på vakanta tjänster men även på ett stort inflöde av händelsestyrd tillsyn, ex. inkommande klagomål, som har tagit mycket tid från det planerade tillsynsarbetet.

De två vakanta tjänsterna är tillsatta efter sommaren och med ytterligare prioriteringar är förhoppningen att nå årets mål på 85 %.

Medarbetare

Nämndens arbete med arbetsmiljöfrågor sker genom aktiviteter tillsammans med hjälp av hälsoinspiratör och hälsogrupper. Förvaltningen arbetar även med hälsosamtal och anonyma medarbetarenkäter för att få en skattning i hur man upplever arbetsmiljön.

Behovet av rekryteringar är ojämnt, vid de senaste rekryteringarna har nämnden lyckats få tag på rätt personal med rätt kompetens.

Analys av nyckeltal

Nyckeltal utfall 2026–08	Kvinnor	Män	Totalt	Utfall 2025–08 (totalt)
Antal anställda (st)*	8	7	15	17
Andelen heltidsanställda (%)*	875	100	93,3	94,1
Sjukfrånvaro total (%)**	4,96	4,24	4,58	7,12
Sjukfrånvaro kort (dag 2-14) (%)**	1,32	2,2	1,78	2,45
Sjukfrånvaro lång (>181 dagar) (%)**	0	0	0	0
Kostnad för sjukfrånvaro (tkr)**	-	-	97tkr	244tkr
Kostnad för övertid (tkr)**	-	-	11tkr	13tkr

*Per aktuell månad

**För perioden 2026-01-01 till och med aktuell månad

Förvaltningen har en liten personalgrupp på femton personer som är jämnt fördelat mellan kvinnor och män och med en låg sjukfrånvaro.

Internkontroll

Bygg- och miljönämnden har, för år 2026, beslutat om följande kontrollpunkter:

- Resursanvändning (personal) – att vi använder personalresurser på bästa, effektivaste sätt.
- Nöjd kundindex (NKI) – följa upp våra kundbemötande och vår service.
- Delegationsbeslut – att beslut fattas enligt gällande delegationsordning.

4. Teknik- och griftegårdsnämnden

Organisationsbeskrivning och uppdrag

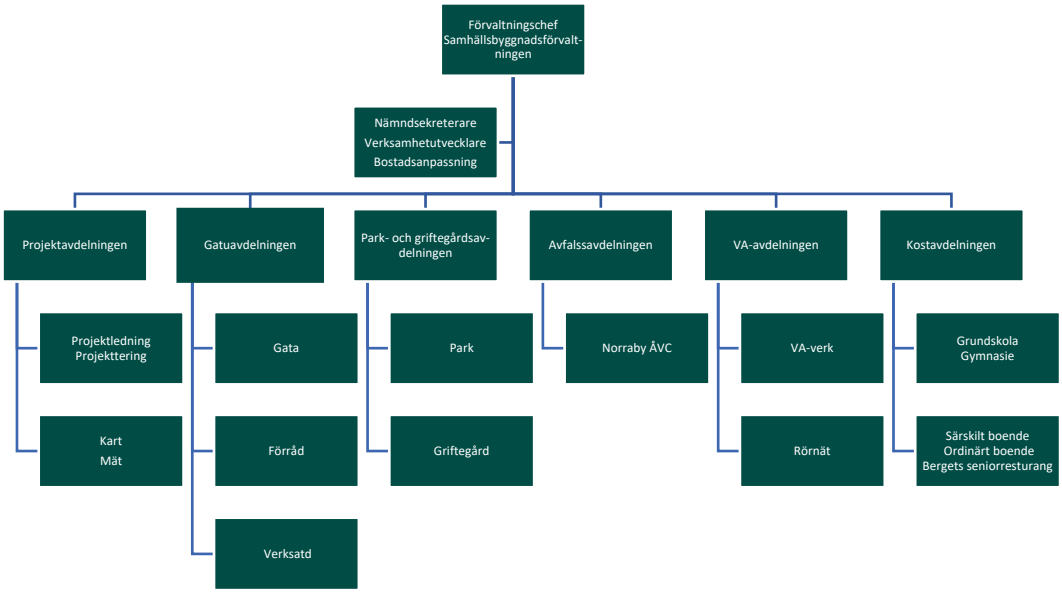

Teknik- och griftegårdsnämnden är både en myndighet och en serviceorganisation. Samhällbyggnadsförvaltningen bedriver verksamhet på uppdrag av teknik- och griftegårdsnämnden.

Teknik- och griftegårdsnämndens verksamhetsområden är gata och trafik, vatten och avlopp, avfallshantering, parker och natur, måltidsservice (kost), teknik- och infrastrukturprojekt, bostadsanpassningsbidrag, begravningsverksamhet, skogsbruk, hamnar, kolonilotter och parkeringstillstånd för rörelsehindrade.

Verksamhetsåret 2026

Viktiga händelser och beslut under året

Förvaltningen kommer inför årsskiftet 2026/2027 att färdigställa kontinuitetsarbetet för nämndens samhällsviktiga verksamheter.

Förvaltningen ska vidareutveckla och implementera de arbetsmiljöplaner som togs fram under 2025. Arbetet kommer att fokusera på att efterleva arbetsmiljöplanerna i praktiken och förbättra arbetsmiljön på lång sikt.

Projektavdelningen arbetar med att uppdatera och förbättra de interna styrdokument som används i verksamheten.

Gatuavdelningen kommer tillsammans med en kommunövergripande cykelgrupp ta fram en uppdaterad cykelstrategi för perioden 2026–2031.

Gatuavdelningen har infört ett nytt system för hantering av grävtillstånd och trafikanordningsplaner på allmän platsmark efter att teknik- och griftegårdsnämnden den 23 mars 2026 beslutade om att anta nya grävbestämmelser och avgifter/taxor.

Parkverksamheten har 2026 påbörjat arbetet med att ta fram skogspolicy, som redogör kommunens övergripande mål för kommunens skogar. Policyn kommer färdigställas och gå upp för beslut i kommunfullmäktige under år 2027.

Parkverksamheten kommer under 2026 att utföra fördjupande naturvärdesinventeringar av Älmås askskog och Ekbergsparkens naturreservat som kommer ligga till grund för nya skötselplaner och reviderade reservatsföreskrifter. De reviderade reservatsföreskrifterna för Älmås askskog och Ekbergsparkens naturreservat kommer att gå upp för beslut i kommunfullmäktige under år 2027.

Parkverksamheten arbetar utifrån framtagna riktlinjer för lekplatser, med tillhörande handlingsplan. Under 2026 har utbyggnad och flytt av lekplats på Månstensvägen genomförts och just nu pågår arbete med att utveckla lekplatsen på Brinkgatan och Grännavägen.

Kostavdelningen ska revidera kostpolicyn enligt beslut från kommunfullmäktige.

Avfallsverksamheten ska implementera ett nytt insamlingssystem i form av fyrfackskärl under perioden oktober 2026 till och med 1 januari 2027.

Avfallsverksamheten har tagit fram nya avfallsföreskrifter för Tranås kommun så att föreskrifterna harmoniserar med införandet av fyrfackskärl. De nya avfallsföreskrifterna beslutades av kommunfullmäktige den 15 juni 2026.

Avfallsverksamheten har tagit fram en ny avfallstaxa för Tranås kommun så att taxan överensstämmer med införandet av fyrfackskärl. Den nya avfallstaxan beslutades av kommunfullmäktige den 15 juni 2026.

Avfallsavdelningen deltar i den arbetsgrupp som tillväxtenheten samordnar, gällande att ta fram en lokaliseringsutredning för var en eventuell ny återvinningscentral (ÅVC) ska lokaliseras i Tranås. Ett förslag på ny placering kommer redovisas under 2026–2027.

VA-verksamheten arbetar med att uppdatera befintlig nödvattenplan i syfte att vid en samhällsstörning eller extraordinär händelse kunna säkerställa dricksvattenförsörjningen till samhällsviktiga verksamheter och till medborgare. Den nya nödvattenplanen kommer bestå av två delar, där första delen kommer antas av kommunfullmäktige eftersom det bland annat gäller prioriteringsordning för vem som ska få dricksvatten först samt vilka verksamheter som är prioriterade och vilka som inte är det. Den andra delen av nödvattenplanen kommer sekretessbeläggas utifrån att den innehåller mer detaljerad information om nödvattenplanens utförande. Den första delen kommer att gå upp för godkännande i TGN i november och därefter till kommunfullmäktige för antagande.

VA-verksamheten har identifierat samtliga bräddpunkter på spillvattenledningsnätet i syfte att förse dessa med digitala bräddmätare, där orenat spillvatten bräddar till recipient i ledningsnätet. Just nu pågår arbete test med installation och testkörning av olika digitala bräddmätare för utvärdering.

VA-verksamheten kommer färdigställa arbetet med att byta ut samtliga vattenmätare till digitala vattenmätare samt utbyggnad av ett internt kommunikationsnät för digital direktavläsning av vattenmätarna 2026.

Griftegårdsverksamheten har påbörjat arbetet med att byta ut almarna som drabbats av almsjuka på Linderås griftegård. År 2026 har en stor alm som dött av almsjukan kapats ner till en stor trädruin och två nya träd kommer att planteras för att ersätta den döda almen. Övriga almar kommer att ersättas succesivt under de närmsta åren när träden dör.

Griftegårdsverksamheten och teknik- och griftegårdsnämnden har för avsikt att köpa fastigheten Ängaryd 4:9 på nya griftegården av AB Tranåsbostäder. Den 13 april 2026 beslutade teknik- och griftegården att föreslå kommunfullmäktige att besluta om att griftegårdskollektivet ska förvärva griftegårdens verksamhetsspecifika fastigheter. Genom denna reglering skapas förutsättningar för att anpassa fastighetsbeståndet utefter hur griftegårdsverksamheten utvecklas i framtiden. Ärendet har ännu inte behandlats av kommunstyrelsen arbetsutskott och därmed inte avgjorts.

Projekt

Utbyggnad av tillagningskök på Råsvägens särskilda boende samt ombyggnad av tillagningskök på Fröafallsskolan

Kommunfullmäktige beslutade den 11 november 2024 att investera i en utbyggnad av tillagningsköket på Råsvägens särskilda boende samt en ombyggnad av tillagningsköket på Fröafallsskolan. Projekten genomförs som två separata investeringar och syftar till att skapa kommunens framtida krisberedskapskök.

Råsvägens tillagningskök byggs ut för att kunna producera samtliga måltider till särskilt boende och ordinärt boende samt fungera som kriskök för vård- och omsorgsverksamheten. Fröafallsskolans kök byggs om för att fungera som kriskök för måltidsverksamheten till barn- och utbildningsförvaltningen, exklusive förskoleverksamheten.

Utbyggnad av Tranås kommuns nästa bostadsområde Lindelund

Arbetet med att anlägga infrastruktur för det nya bostadsområdet Lindelund påbörjades i mars 2025 och har fortlöpt enligt plan. Projektet beräknas i huvudsak vara färdigställt under hösten 2026.

Lindelund är ett strategiskt utvecklingsområde med möjlighet att skapa cirka 50–100 bostäder i form av bland annat parhus, radhus, kedjehus och mindre flerbostadshus. Området har planerats med hänsyn till naturen och terrängen och ger samtidigt möjlighet till varierade boendeformer. Mark har även reserverats för framtida kommunal service, exempelvis förskola eller verksamhet inom socialtjänsten, med möjlighet att på sikt använda marken för bostadsändamål om behovet av kommunal service förändras.

Området är även förberett för framtida kollektivtrafik genom en möjlig busshållplats centralt i området. Sammantaget skapar investeringen förutsättningar för en långsiktig och flexibel bostadsutveckling i Tranås.

Omvärldsbevakning samt framtida utmaningar och möjligheter

Skattekollektivet

Förvaltningen står inför en ekonomiskt ansträngd situation där driftbudgeten i praktiken saknar marginaler för oförutsedda händelser. Tilldelad ramökning täcker inte alla verksamheters kostnadsökningar pga. nya/uppdaterade avtal/upphandlingar samt utökade verksamhetsområden. Detta medför att det saknas utrymme för ökade kostnader för extern drift och utvecklingsinsatser. Samtidigt ökar kraven på service, tillgänglighet och kvalitet i den offentliga miljön.

Parallellt sker en kontinuerlig utökning av verksamhetens omfattning, utan att de ekonomiska ramarna justeras samt att klimatförändringar medför nya utmaningar i form av ökad nederbörd, värmeböljor och extrema väderhändelser. Detta ställer ökade krav på långsiktig planering, prioriteringar och effektiv resursanvändning.

Tranås kommuns nettokostnader för gatuverksameten år 2025 var 2 176 kr/invånare och låg därmed lite över riket som var 1 918 kr/invånare.

Tranås kommuns nettokostnader för parkverksamheten, exklusive begravnings-avgiften, år 2025 var 834 kr/invånare och låg därmed lite över riket som var 754 kr/invånare.

Medborgarundersökningen år 2025, som genomfördes av SCB, visar att Tranås kommun ligger på de övre 25 procenten för nöjdhet gällande skötsel av allmän platsmark.

Avfallskollektivet

Avfallsverksamheten står inför en omfattande omställning i samband med införandet av ett nytt insamlingssystem med fyrfackskärl. Implementeringen innebär både möjligheter och utmaningar som kommer att prägla verksamheten under de kommande åren. En central uppgift är att säkerställa att föreskrifter och styrdokument harmoniserar med det nya systemet, samtidigt som en ny taxekonstruktion tas fram för att skapa en tydlig och långsiktigt hållbar finansiering.

Tranås kommuns årsavgift för insamling av mat och restavfall för enfamiljsvilla enligt branschorganisationen *Avfall Sveriges* statisk för år 2026 var 2 823 kr och medelårskostnaden för övriga kommuner i Sverige år 2025 var 3 013 kr. Detta innebär att Tranås kommun år 2025 låg ca 6,3 % under övriga kommuner i Sverige.

VA-kollektivet

VA-verksamheten står inför ökade krav kopplade till miljö, kvalitet, arbetsmiljö och en alltmer osäker omvärld. Detta ställer krav på stärkt kontroll, högre investeringstakt och fortsatt utveckling av kompetens inom hela verksamheten. En central utmaning är att säkerställa dricksvattenkvaliteten i en tid med ökade risker, där åtgärder som förbättrat skalskydd, utvecklade rutiner, kompetenshöjning och stärkt beredskap för nödvatten är avgörande.

Samtidigt kräver avloppshanteringen fortsatta insatser för att minska tillskottsvatten i ledningsnätet, vilket påverkar både kapacitet och reningsresultat. Skärpta miljökrav, bland annat från EU, innebär ökade

krav på rening av näringsämnen och framöver även läkemedelsrester och mikroplaster. Detta kräver omvärldsbevakning, samverkan och investering i ny teknik.

Tranås kommuns sammanräknade månadskostnad för en villa (typhus A) och en lägenhet i ett typhus B enligt branschorganisationens *Svenskt Vattens* statistik för år 2026 är 1 669 kr och medelmånadskostnaden för övriga kommuner i Sverige år 2026 är 1 691 kr. Detta innebär att Tranås kommun år 2026 ligger ca 1,3 % under medelkostnaden i övriga kommuner i Sverige.

Griftegårdskollektivet

Griftegårdsverksamheten står inför ett ökat kostnadstryck samtidigt som begravningsavgiften är oförändrad, vilket innebär att fonderade medel används för att nå budget i balans. Detta minskar det långsiktiga ekonomiska handlingsutrymmet. Kostnadsökningarna drivs av fastighets- och driftkostnader, ökade beredskapskrav samt investeringsbehov i krematorium, bårhus och kyrkogårdsinfrastruktur. Den nuvarande fastighetsmodellen med externa hyror försvårar dessutom långsiktig planering och kräver strategiska vägval framåt.

Begravningsavgiften för hela Sverige år 2026 är 29,2 öre per beskattningsbar hundralapp. Tranås kommuns griftegårdsverksamhet har år 2026 en begravningsavgift på 28,5 öre per beskattningsbar hundralapp.

Mål, ekonomisk analys och övriga nyckeltal

Uppföljning av nämndens arbete mot politikens fem prioriterade hållbara mål och handlingsplan för tillväxt

Kommunfullmäktige har tagit beslut om att Tranås kommunkoncern ska arbeta mot fem kommunövergripande mål utifrån beslutade hållbarhetsstrategier (inriktning för tillväxt, strategi för social hållbarhet samt strategi för ekologisk hållbarhet):

1. Fler kommuninvånare i arbetsför ålder som också är i arbete
2. Förbättrad psykisk och fysisk hälsa hos barn och unga
3. Ökad upplevd och faktisk trygghet
4. Minskade koldioxidutsläpp
5. Ökad tillgång till rätt kompetens

För att bidra till kommunens övergripande mål har teknik- och griftegårdsnämnden i verksamhetsplanen för 2026–2029 beslutat om egna mål med indikatorer och aktiviteter som är anpassade efter den egna verksamheten.

För att bidra till de prioriterade hållbara målen och handlingsplanen för hållbar tillväxt har teknik- och griftegårdsnämnden i verksamhetsplanen för 2026–2029 beslutat om egna mål med indikatorer och aktiviteter som är anpassade efter den egna verksamheten.

Kommunövergripande mål: Fler kommuninvånare i arbetsför ålder som också är i arbete (ekonomisk hållbarhet)

Teknik- och griftegårdsnämnden arbetar för att tillgodose fler kommuninvånare i arbetsför ålder som också är i arbete, genom att erbjuda högsta möjliga service, kopplat till VA-kollektivet, avfallskollektivet och griftegårdskollektivet, till en taxa som är under medel jämfört med övriga kommuner i Sverige.

1. **Avfallstaxa under medel jämfört med övriga kommuner i Sverige**
2. **VA-taxa under medel jämfört med övriga kommuner i Sverige**
3. **Begravningsavgift som är lägre än Svenska kyrkans begravningsavgift**

Nämndens mål 1: Avfallstaxa under medel jämfört med övriga kommuner i Sverige

	Startvärde	Utfall	Målnivåer		
Indikatorer	**2025**	**2026-08**	**2026**	**2027**	**2028**
Årsavgift för insamling av mat och restavfall för enfamiljsvilla	Årsavgift medel Sverige 2025 = 2 998 kr Årsavgift medel Tranås 2025 = 2 823 kr	Årsavgift medel Sverige 2026 = 3 013 kr Årsavgift medel Tranås 2026 = 2 823 kr	Årsavgift under medel jämfört med övriga 290 kommuner	Årsavgift under medel jämfört med övriga 290 kommuner	Årsavgift under medel jämfört med övriga 290 kommuner

Kommenterar/analys

Målnivåerna är uppnådda.

Nämndens mål 2: VA-taxa under medel jämfört med övriga kommuner i Sverige

	Startvärde	Utfall	Målnivåer		
Indikatorer	**2025**	**2026-08**	**2026**	**2027**	**2028**
Sammanräknad månadskostnad för en villa (typhus A) och en lägenhet i ett typhus B	Månadskostnad medel Sverige 2025 = 1 574 kr Månadskostnad medel Tranås 2025 = 1 485 kr	Månadskostnad medel Sverige 2026 = 1 691 kr Månadskostnad medel Tranås 2026 = 1 669 kr	Månadskostnad under medel jämfört med övriga 290 kommuner	Månadskostnad under medel jämfört med övriga 290 kommuner	Månadskostnad under medel jämfört med övriga 290 kommuner

Kommenterar/analys

Målnivåerna är uppnådda.

Nämndens mål 3: Begravningsavgift som är lägre än Svenska kyrkans begravningsavgift					
	Startvärde	Utfall	Målnivåer		
Indikatorer	2025	2026-08	2026	2027	2028
Begravningsavgift	Svenska kyrkans begravningsavgift är 2025 = 29,3 öre Tranås kommuns begravningsavgift är 2025 = 27,5 öre	Svenska kyrkans begravningsavgift är 2026 = 29,2 öre Tranås kommuns begravningsavgift är 2026 = 28,5 öre	Begravnings-avgift som är lägre än Svenska kyrkans begrav-nings-avgift	Begravnings-avgift som är lägre än Svenska kyrkans begrav-nings-avgift	Begravnings-avgift som är lägre än Svenska kyrkans begrav-nings-avgift

Kommenterar/analys

Målnivåerna är uppnådda.

Kommunövergripande mål: Förbättrad psykisk och fysisk hälsa hos barn och unga

Teknik- och griftegårdsnämnden arbetar för att tillgodose förbättrad psykisk och fysisk hälsa hos barn och unga genom att möjliggöra en högre rörelsegrad:

1. **Högre standard på GC-vägnätet (Gång- och cykelvägnätet)**

Nämndens mål 1: Högre standard på GC-vägnätet					
	Startvärde	Utfall	Målnivåer		
Indikatorer	2025	2026-08	2026	2027	2028
Kvadratmeter nybelagda GC-vägar	13 345 m^2	Utfall i årsbokslutet	5 875 m^2	5 875 m^2	5 875 m^2

Kommenterar/analys

Målnivån om 5 875 m^2 nybelagda gång- och cykelvägar kommer inte att uppnås under 2026. Avvikelsen beror främst på att en större och kostnadsdrivande beläggningsinsats genomfördes på Säbyvägen under året. Detta har påverkat möjligheten att genomföra större beläggningsreinvesteringar i gång- och cykelvägnätet.

Kommunövergripande mål: Minskade koldioxidutsläpp (ekologisk hållbarhet)

Teknik- och griftegårdsnämnden arbetar för att tillgodose minskade koldioxidutsläpp genom att:

1. minska negativ påverkan på grundvatten, sjöar och vattendrag.
2. arbeta för ett rent hushållsavfall.
3. göra en årlig uppföljning och visualisering av matsvinn i kommunens kök och serveringslokaler.
4. använda mer ekologiska livsmedel.
5. bedriva ett hållbart skogsbruk enligt gällande skogsbruksplan.
6. minskade koldioxidutsläpp från förvaltningens tjänstefordon.

Nämndens mål 1: Minska negativ påverkan på grundvatten, sjöar och vattendrag

	Startvärde	Utfall	Målnivåer		
Indikatorer	**2025**	**2026-08**	**2026**	**2027**	**2028**
Det totala utsläppet av lättnedbrytbart organiskt material (BOD7), kväve (N) och fosfor (P) får ej överstiga tillsyns-myndighetens krav	BOD7 – 1,6 mg/l P -0,19 mg/l. N - 10,0 mg/l.	Utfall i årsbokslutet	BOD7: 8 mg/l P: 0,30 mg/l N: 15 mg/l	BOD7: 8 mg/l P: 0,30 mg/l N: 15 mg/l	BOD7: 8 mg/l P: 0,30 mg/l N: 15 mg/l

Kommenterar/analys

Målnivåerna prognostiseras att uppnås.

Nämndens mål 2: Rent hushållsavfall

	Startvärde	Utfall	Målnivåer		
Indikatorer	**2025**	**2026-08**	**2026**	**2027**	**2028**
Den totala vikten av hus-hållens restavfallspåse till förbränning ska minska med 10 % till år 2030, jäm-fört med 2026	-	Målet kommer mä-tas från 2026 års sta-tistik restavfall som går till behandling	Målet kommer mätas från 2026 års statistik restavfall som går till behandling	Minskning med 2,5 %	Minskning med 2,5 %

Kommenterar/analys

Målet kommer mätas från 2026 års statistik restavfall som går till behandling, vilket innebär att vi inte kommer kunna mäta om målet uppnås eller inte 2026.

Nämndens mål 3: Göra en årlig uppföljning och visualisering av matsvinn i form av tallrikssvinnet i kommunens kök och serveringslokaler					
	Startvärde	**Utfall**	**Målnivåer**		
Indikatorer	**2025**	**2026-08**	**2026**	**2027**	**2028**
Tallrikssvinnet i kök och serveringslokaler ska minska med 25 % till 2026, jämfört med 2022.	Tallrikssvinn *grundskola* år **2022** = 20 g per portion Tallrikssvinn *gymnasiet* år **2022** = 48 g per portion. Tallrikssvinn *grundskola* år **2023** = 14,42 g Minskning = 27,9 % Tallrikssvinn *gymnasiet* år **2023** = 45,54 g Minskning = 5,1 % Tallrikssvinn *grundskola* år **2024** = 13,2 g Minskning = 9,2 % Tallrikssvinn *gymnasiet* år **2024** = 40 g Minskning = 12,1 % Tallrikssvinn *grundskola* år **2025** = 21,3 g Ökning = 61,2 % Tallrikssvinn *gymnasiet* år **2025** = 37,9 g Minskning = 5,25 %	Utfall i årsbokslu-tet	Minskning med 6,25 %	-	-

Kommenterar/analys

Målnivåerna prognostiseras att uppnås.

Nämndens mål 4: Ökad andel ekologiska livsmedel					
	Startvärde	Utfall	Målnivåer		
Indikatorer	2025	2026-08	2026	2027	2028
Målet är att andelen ekologiska varor i kommunala kök ska vara minst 25 % mätt i kilo (volym) av total andel livsmedel inom konstavdelningens produktion	16 % i värde 25 % i volym	Utfall i årsbokslutet	25 %	25 %	25 %

Kommenterar/analys

Målnivåerna prognostiseras att uppnås.

Nämndens mål 5: Hållbart skogsbruk enligt gällande skogsbruksplan					
	Startvärde	Utfall	Målnivåer		
Indikatorer	2025	2026-08	2026	2027	2028
Målnivåer anger uttag från gallring och föryngringsavverkning som förvaltningen avser genomföra per år (X) samt återstående gallring och föryngringsavverkning för perioden fram till 2034. (Redovisningen anges i m^3sk vilket är en för kortning för skogskubikmeter)	38 777 (-1 223) 10 373 (-927)	Utfall i årsbokslutet	30 000 (-4 000) 9 000 (-1 000)	27 000 (-3 000) 8 000 (-1 000)	24 000 (-3 000) 7 000 (-1 000)

Kommenterar/analys

Målnivåerna prognostiseras att uppnås.

Gallring

Målet uppfylls genom att verksamheten flyttat med sig volymen som inte utförts från 2025 till 2026. Detta kan förklaras enligt följande:

År 2025 gallrades enbart 1 223 av planerade 6 000 fub, vilket genererade en skuld på 4 777 fub. Om den summan läggs till på de 4 000 fub för år 2026 kan det under år 2026 gallras sammanlagt max 8 777 fub. Enligt prognosen kommer verksamheten landa på omkring 6 000 fub under år 2026.

Avverkning

Verksamheten har bara en regelrätt avverkning planerad år 2026, vilket är i Romanäs. Den avverkningen ska genomföras för att kunna ersätta befintlig skog med ett ädellövhägn, totalt 350 fub. Utöver det har verksamheten haft stormfälld skog att rensa upp, ca 300 fub. Totalen för avverkning kommer hamna på omkring 750 fub. Verksamheten har möjlighet att avverka max 1 000 fub år 2026.

Nämndens mål 6: Minskade koldioxidutsläpp från förvaltningens tjänstefordon					
	Startvärde	Utfall	Målnivåer		
Indikatorer	2025	2026-08	2026	2027	2028
Andel av förvaltningens tjänstefordon under 3,5 ton som uppfyller kraven för rena lätta bilar enligt Clean Vehicles Directive (CVD)	20 %	Utfall i årsbokslutet	38,5 %	38,5 %	38,5 %

Kommenterar/analys

Målnivån om 38,5 procent kommer inte att uppnås under 2026. Detta beror främst på förändrade förutsättningar för vilka fordon som får räknas som rena lätta bilar enligt Clean Vehicles Directive (CVD). Från och med 2026 kan laddhybrider och gasfordon inte längre tillgodoräknas på samma sätt som tidigare.

Förvaltningen bedömer därför att andelen fordon som uppfyller CVD-kraven kommer att uppgå till cirka 26 procent vid årets slut. Den lägre måluppfyllelsen är därmed i huvudsak en konsekvens av förändrade regelverk och bedömningskriterier, snarare än en försämring av förvaltningens arbete med att ställa om fordonsflottan.

Ekonomisk analys

Driftredovisning skattekollektivet

Avdelning (tkr)	Budget 2026	Prognos 2026	Avvikelse
Teknik- och griftegårdsnämnd	250	120	130
Tekniska kontoret	1 394	1 144	50
Bostadsanpassning	2 450	1 950	00
Projektavdelningen	340	340	0
Gatuverksamheten	41 750	41 750	0
Parkverksamheten	15 833	15 633	200
Kostavdelningen	3 064	3 064	0
Totalt Teknik- och griftegårdsnämnden	**65 081**	**64 001**	**1 080**

Prognosen för de skattefinansierade verksamheterna är 64 001 tkr gentemot budget som är 65 081 tkr. Det innebär att de skattefinansierade verksamheterna är prognostiserade att göra ett överskott om 1 080 tkr.

Teknik- och griftegårdsnämnden (den politiska församlingen) prognostiseras att göra ett överskott om 130 tkr. Det prognostiserade överskottet beror på minskade administrativa kostnader.

Tekniska kontoret prognostiseras att göra ett överskott om 250 tkr. Det prognostiserade överskottet beror främst på minskade personalkostnader pga. föräldraledighet.

Bostadsanpassning prognostiseras ge ett överskott på cirka 500 tkr. Det prognostiserade överskottet beror främst på att antalet beviljade bostadsanpassningsbidrag hittills under 2026 varit lägre än förväntat samt att kostnaderna för beviljade bidrag inte har överstigit budget. Det finns i nuläget inga större ärenden som förväntas påverka kostnadsnivån under resterande del av året. Samtidigt är kostnadsutvecklingen svår att förutse, eftersom kommunen enligt lagen (2018:222) om bostadsanpassningsbidrag är skyldig att bevilja bidrag när förutsättningarna för bidrag är uppfyllda.

Projektverksamheten har lagt sin prognos enligt budget.

Gatuverksamheten har lagt sin prognos enligt budget.

Parkverksamheten prognostiseras ge ett överskott på cirka 200 tkr. Överskottet beror främst på högre intäkter från skogsförsäljning samt högre utdelningar än budgeterat, från Södra Skogsägarna och Norra Vedbo häradsallmänning. Utdelningarna avser vinstdelning från kommunens virkesleveranser till Södra samt kommunens andel i Norra Vedbo häradsallmänning.

Kostverksamheten har lagt sin prognos enligt budget.

Driftredovisning taxekollektivet

Avdelning (tkr)	Budget 2026	Prognos 2026	Avvikelse
Avfallsverksamheten	0	0	0
VA-verksamheten	0	0	0
Griftegårdsverksamheten	0	0	0
Totalt Teknik- och griftegårdsnämnden	**0**	**0**	**0**

Avfallsverksamheten prognostiseras ge ett överskott på cirka 1 150 tkr, jämfört med budgeterat underskott på 900 tkr. Den positiva avvikelsen beror främst på lägre kostnader för mottagning av rest- och matavfall. Detta eftersom avtalet för 2026 har indexreglerats nedåt jämfört med den kostnadsökning som antogs i budgeten. Kapitalkostnaderna blir även lägre än budgeterat eftersom de nya fyrfackskärlen inte levereras förrän under hösten 2026 och därmed endast belastar verksamheten med kapitalkostnader under en begränsad del av året. Avfallsverksamheten har från tidigare års resultat en skuld till kund (överuttag) på ca 7 621 tkr.

Vatten- och avloppsverksamheten (VA-verksamheten) prognostiseras ge ett överskott på cirka 1 600 tkr, jämfört med budgeterat överskott på 1 300 tkr. Den positiva avvikelsen beror främst på lägre kostnader än budgeterat, för omhändertagande och avsättning av slam och rens från Tranås reningsverk. Intäkterna från den rörliga delen av brukningsavgiften prognostiseras även bli högre än budgeterat, vilket kan ha samband med den varma och torra sommaren. Därtill prognostiseras lägre personalkostnader till följd av vakanser samt lägre kostnader för el.

Samtidigt prognostiseras högre kostnader för driftåtgärder på spillvattenledningsnätet, inköp av vattenmätare samt styr- och reglerarbeten i samband med byte av styrsystem vid VA-verket. Därutöver medför konsultkostnader för framtagande av en hydraulisk modell för kommunens spill- och dagvattenledningsnät ökade kostnader jämfört med budget. Även kostnaderna för byte av den översta sanden i långsamfiltren vid Fröafalls vattenverk prognostiseras bli högre än budgeterat. VA-kollektivet har från 2025 års resultat en skuld till kund (överuttag) på ca 3 753 tkr.

Griftegårdsverksamheten prognostiseras ge ett överskott på cirka 250 tkr, jämfört med budgeterat underskott på 399 tkr. Den positiva avvikelsen beror främst på lägre kostnader för leasing av fordon, eftersom planerade fordonsleveranser har försenats till följd av problem i upphandlingen. Kapitalkostnaderna prognostiseras även bli lägre än budgeterat eftersom flera maskiner i investeringsbudgeten inte levereras förrän senare under året, medan budgeten belastats med halvårseffekt. Därutöver prognostiseras lägre personalkostnader, främst till följd av föräldraledigheter.

Intäkterna från begravningsavgiften prognostiseras samtidigt bli högre än budgeterat, vilket ytterligare bidrar till det positiva resultatet. Griftegårdsverksamheten har från tidigare årsresultat en resultatregleringsfond med ett värde på 2 470 tkr.

Investeringsredovisning

Avdelning (tkr)	Budget 2026	Prognos 2026	Avvikelse
Gatuverksamheten	20 390	19 271	1 119
Parkverksamheten	2 700	2 450	250
Kostavdelningen	500	500	0
Avfallsverksamheten	23 250	22 728	522
VA-verksamheten	31 300	33 191	-1 891
Griftegårdsverksamheten	5 450	5 450	0
Totalt Teknik- och griftegårdsnämnden	**83 590**	**83 590**	**0**

Prognosen för 2026 års investeringar är 83 590 tkr enligt budget. Fyra av sex avdelningar har en prognos som avviker mot budget.

Gatuverksamhetens investeringsprognos för 2026 uppgår till cirka 19 271 tkr, jämfört med en budget på 20 390 tkr. Den lägre prognosen beror främst på att projekt Hjälmarydsbron (6-830-1) prognostiseras bli billigare än budgeterat. Därtill erhåller kommunen cirka 1 473 tkr i statlig medfinansiering från Trafikverket för trafiksäkerhetshöjande åtgärder samt byggnation av busshållplatser på Säbyvägen. Den statliga medfinansieringen minskar kommunens nettokostnad för investeringarna.

Parkverksamhetens investeringsprognos för 2026 uppgår till cirka 2 450 tkr, jämfört med en budget på 2 700 tkr. Den lägre prognosen beror främst på att hundrastgården prognostiseras bli billigare än budgeterat. Även åtgärderna med alléträden på Storgatan har minskat i omfattning jämfört med tidigare planering och bedöms därför kunna genomföras som en driftåtgärd inom befintliga driftmedel i stället för som en investering.

Avfallsverksamhetens investeringsprognos för 2026 uppgår till cirka 22 728 tkr, jämfört med en budget på 23 250 tkr. Den lägre prognosen beror främst på att inköpet av fyrfackskärl prognostiseras bli något billigare än budgeterat. Vidare bedöms befintliga trädgårdskärl vara tillräckliga, vilket innebär att inga nya kärl behöver köpas in under året. Beläggningsåtgärderna på Norraby återvinningscentral har även minskat i omfattning jämfört med tidigare planering och bedöms därför kunna genomföras som driftåtgärder inom befintliga driftmedel i stället för som investeringar.

VA-verksamhetens investeringsprognos för 2026 uppgår till cirka 33 191 tkr, jämfört med en budget på 31 300 tkr. Den högre prognosen beror främst på ökade kostnader i projektet för ombyggnation av Fröafalls vattenverk. Även projekten renovering av rötkammare 2, utbyggnad av VA-serviser samt VA-sanering på Götgatan prognostiseras med högre kostnader än budgeterat.

För att hantera de ökade kostnaderna har några planerade investeringsprojekt skjutits fram till 2027. Det gäller bland annat översvämningsåtgärder i kvarteret Kimarp, VA-sanering på Nämndemansgatan samt installation av avstängningsluckor för slutsedimentering.

Uppföljning av nämndens egna mål

Utöver de kommunövergripande målen har teknik- och griftegårdsnämnden egna mål med indikatorer och aktiviteter som följs upp och utvärderas under verksamhetsåret.

Nämndens mål 1: Högre standard på gatunätet					
	Startvärde	**Utfall**	**Målnivåer**		
Indikatorer	**2025**	**2026-08**	**2026**	**2027**	**2028**
Kvadratmeter ny belagda gator	31 000 m²	Utfall i årsbokslutet	37 000 m²	37 000 m²	37 000 m²

Kommenterar/analys

Målnivån om 37 000 m² nybelagda gator kommer inte att uppnås under 2026. En bidragande orsak är att en större och kostnadsdrivande beläggningsinsats genomförs på Säbyvägen, där förvaltningen har valt att ta ett helhetsgrepp om hela vägsträckan.

Under året har det inte heller genomförts något större beläggningsprojekt motsvarande tidigare års insats på Skyttegatan. Tillsammans med ett minskat behov av återställningar efter andra arbeten innebär detta att den totala mängden nybelagd yta blir lägre än målnivån.

Nämndens mål 2: En säker livsmedelsproduktion					
	Startvärde	Utfall	Målnivåer		
Indikatorer	2025	2026-08	2026	2027	2028
Antalet underkända vattenprov på vattenverk, ledningsnät och hos användare	Antal underkända vattenprover 2025 0 st.	Utfall i årsbokslutet	0 st.	0 st.	0 st.

Kommenterar/analys

Målnivåerna prognostiseras att uppnås.

Nämndens mål 3: Högre förnyelsetakt i VA-ledningsnät					
	Startvärde	Utfall	Målnivåer		
Indikatorer	2025	2026-08	2026	2027	2028
Förnyelsetakten ska vara högst 143 år, vilket motsvarar en förnyelsetakt på 0,7 % av ledningsnätet per år	0,71 %	Utfall i årsbokslutet	0,7 %	0,7 %	0,7 %

Kommenterar/analys

Målnivåerna kommer inte att uppfyllas år 2026 eftersom tillräcklig budgetram för reinvesteringsprojekt saknats innevarande år. Investeringsbudgeten för VA-avdelningen begränsas av avfallsavdelningens investeringsbudget 2026 för införande av närsortering med fyrfackskärl.

Medarbetare

Förvaltningen arbetar kontinuerligt med personalfrågor, arbetsmiljö och kompetensförsörjning i syfte att skapa en hållbar arbetsmiljö och säkerställa att verksamheten har rätt kompetens för att klara sitt uppdrag. Det systematiska arbetsmiljöarbetet sker löpande i verksamheten och omfattar bland annat uppföljning av arbetsmiljö, arbetsbelastning, sjukfrånvaro och behov av förebyggande åtgärder.

En fortsatt utmaning är att rekrytera och behålla medarbetare med efterfrågad specialistkompetens inom flera av förvaltningens tekniska verksamhetsområden. Konkurrensen om exempelvis ingenjörer, projektledare och annan teknisk kompetens är stor, samtidigt som kommunen konkurrerar med både andra kommuner och den privata arbetsmarknaden. Förvaltningen arbetar därför aktivt med att vara en attraktiv arbetsgivare genom god arbetsmiljö, utvecklingsmöjligheter, kompetensutveckling och ett nära ledarskap.

Kompetensförsörjningen behöver även hanteras långsiktigt genom att utveckla befintliga medarbetare, säkerställa kompetensöverföring och planera för framtida pensionsavgångar och rekryteringsbehov. En viktig framgångsfaktor är att behålla den kompetens och erfarenhet som finns i organisationen samtidigt som nya medarbetare attraheras.

Analys av nyckeltal

Nyckeltal utfall 2026–08	Kvinnor	Män	Totalt	Utfall 2025–08 (totalt)
Antal anställda (st.) *	60	62	122	122
Andelen heltidsanställda (%)*	96,7	100	98,4	96,7
Sjukfrånvaro total (%)**	4,55	1,65	3,06	3,62
Sjukfrånvaro kort (dag 2-14) (%)**	1,79	1,22	1,49	2,07
Sjukfrånvaro lång (>181 dagar) (%)**	0	0	0	0,03
Kostnad för sjukfrånvaro (tkr)**	-	-	537	594
Kostnad för övertid (tkr)**	-	-	1 511	847

*Per aktuell månad

**För perioden 2026-01-01 till och med aktuell månad

Nämndens plan för uppföljning av privata utförare

När skötseln av kommunala angelägenheter genom avtal överlämnats till privat utförare ska kommunen kontrollera och följa upp verksamheten. Enligt kommunens ”*Program för uppföljning av privata utförare*” ska nämndens plan för uppföljning redovisas som en del i nämndens verksamhetsplan. Planen följs upp och redovisas i nämndens verksamhetsberättelse i samband med årsredovisningen.

Projektverksamhetens privata utförare

- Tekniska konsulter för utredning och projektering av mark, gata/GC-väg, VA och landskap
- Tekniska konsulter för broteknik
- Entreprenörer mark- och anläggningsarbeten

Gatuverksamhetens privata utförare

- Delar av vinterväghållningen
- Övervakning av allmän platsmark och offentliga byggnader (toaletter och duschar)
- Parkeringsövervakning
- Transport och maskintjänster
- Entreprenör asfaltsbeläggning

Parkverksamhetens privata utförare

- Skog och trädvård
- Besiktningsman utemiljö
- Besiktningsman lekplatser

Kostverksamhetens privata utförare

- -

Avfallsverksamhetens privata utförare

- Mottagning och behandling av asbest och deponiavfall
- Mottagning och behandling av mat- och restavfall
- Renhållningsentreprenad (hämtningsentreprenör)

VA-verksamhetens privata utförare

- Laboratorietjänster
- Behandling och transport av slam från reningsverk
- Ledningsunderhåll, ledningsförnyelse och brunnsrenovering
- Spolbilstjänster
- Processövervakning VA-verk

Griftegårdverksamhetens privata utförare

- Uppdragskremationer
- Drift- och underhåll av krematoriet

Internkontroll

Varje nämnd ska som grund för sin styrning genomföra en risk- och väsentlighetsanalys för sin verksamhet. Varje nämnd har en skyldighet att styra och löpande följa upp internkontrollsystemet inom sitt verksamhetsområde. Nämnden ska varje år, senast i december, anta en internkontrollplan för kommande år. En uppföljning av vad som framkommit i nämndens internkontroll kommer att redovisas i verksamhetsberättelsen i samband med årsredovisningen.

Nämndspecifik kontrollpunkt

Teknik- och griftegårdsnämnden beslutade den 15 december 2025 att anta en internkontrollplan för nämndens verksamhetsår 2026. Planen innehåller tre kommunövergripande kontrollpunkter:

1. Efterlevnad av ramavtal
2. Kunskap om kommunens policy och riktlinjer gällande mutor och jäv
3. Kontinuitetsplanering

Därutöver innehåller internkontrollplanen en nämndspecifik kontrollpunkt avseende *framtagande och implementering av verksamhetsspecifika arbetsmiljöplaner*. Kontrollpunkten fanns även med i 2025 års internkontroll.

Förvaltningen har under 2026 fortsatt utvecklingsarbetet med arbetsmiljöplaner med anledning av Arbetsmiljöverkets förändrade föreskrifter. Arbetet syftar till att säkerställa att arbetsmiljörisker i bygg- och anläggningsprojekt identifieras och hanteras på ett systematiskt sätt.

Delrapporteringen i september visar att samtliga fyra berörda avdelningar; avfallsavdelningen, gatuavdelningen, park- och griftegårdsavdelningen samt VA-avdelningen har färdigställt verksamhetsspecifika ar-

betsmiljöplaner. Nästa steg är att implementera planerna i verksamheterna och säkerställa att samtliga medarbetare får kännedom om och arbetar utifrån planerna.

5. Kultur- och fritidsnämnden

Organisationsbeskrivning och uppdrag

Kultur- och fritidsnämnden ansvarar för att i egen regi och i samverkan med andra aktörer skapa ett meningsfullt, attraktivt och tillgängligt utbud av kultur- och fritidsaktiviteter i Tranås kommun. Kultur- och fritidsverksamhet fyller en viktig samhällsfunktion, inte minst när det kommer till främjande och förebyggande insatser. Ett rikt kultur- och fritidsliv främjar hälsa, delaktighet och gemenskap och gör Tranås till en attraktiv kommun att bo, leva och verka i.

Följande verksamheter ingår i kultur- och fritidsnämndens ansvarsområde:

- Idrottsanläggningar, simhall, badplatser, spår och leder, föreningsservice (bidragshantering, bokning mm.) samt administration.
- Ungdomsverksamheten, Projekt Riktade insatser fokus skolnärvaro, Hälsocenter
- Bibliotek och allmänkultur, inkl. Eriksbergs museum, vagnsmuseet, konstarkiv, offentlig konst, programverksamhet med utställningar, konserter, evenemang mm.
- Kulturskola
- Folkhälsa

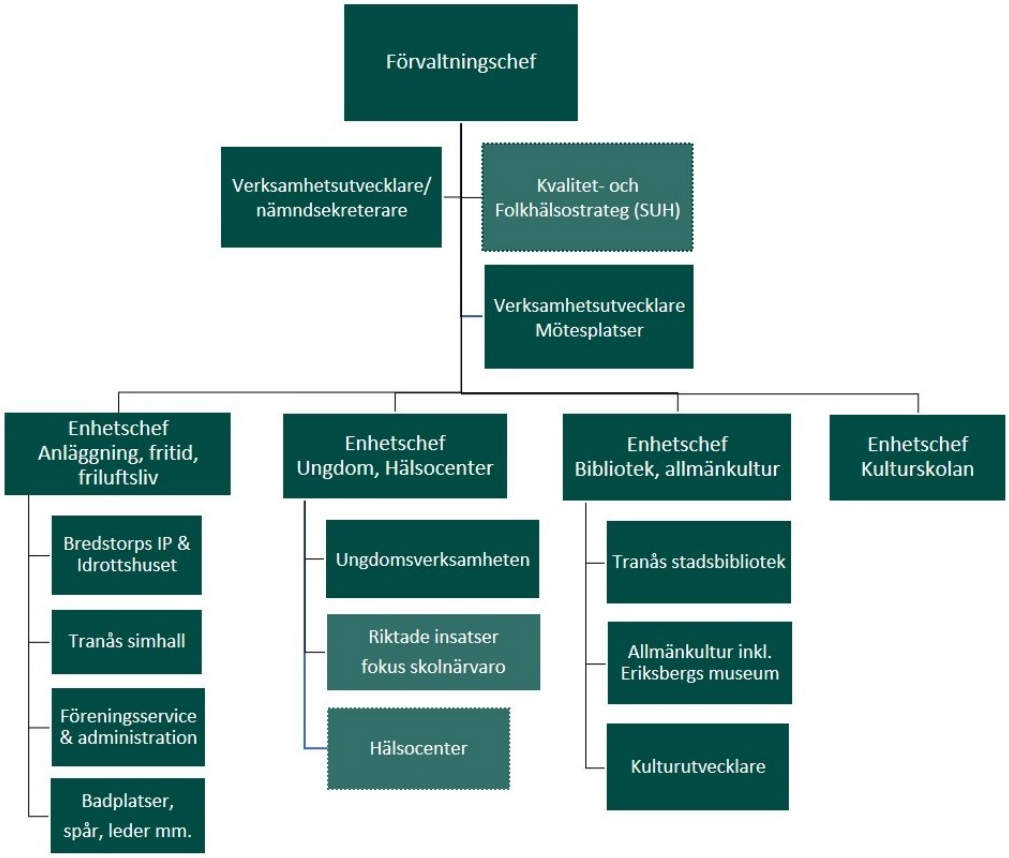

Uppdrag och ansvarsområden

Förvaltningsledning, inkl. strategiska funktioner

Kultur- och fritidsförvaltningen leds av förvaltningschef med tillhörande strategiska funktioner; förvaltningsövergripande verksamhetsutvecklare/nämndsekreterare samt verksamhetsutvecklare Mötesplatser. Den senare tillsattes augusti 2025, med ansvar att erbjuda Tranås kommuninvånare en rik variation av sammanhang att mötas i – från mindre och begränsade arrangemang till större och mer omfattande evenemang det vill säga *goda möten – för det goda livet*. Kultur- och fritidsförvaltningen har nära samverkan med Avdelningen för samhällsutveckling och hållbarhet där bl.a. Kvalitet- och folkhälsostrateg ingår.

Anläggning/fritid/friluftsliv

Avdelningen för anläggning/fritid/friluftsliv ansvarar för skötseln av Bredstorps idrottsplats, Idrottshuset och Tranås simhall, samt skötseln av badplatser, spår och leder. Avdelningen arbetar även med frilufts - och anläggningsutveckling samt aktivitetsytor i tätort och på landsbygd. Till avdelningen hör även Föreningsservice, med ansvar för bl.a. handläggning av föreningsbidrag, bokning av kommunens idrottshallar samt genomförande av olika typer av projekt, arrangemang, föreningsträffar m.m. Avdelningen innefattar även administrativ personal med ansvar för bl.a. fakturahantering/kontering samt handläggning av Pluspolarkort.

Ungdomsverksamheten/Projekt Riktade insatser skolnärvaro + Hälsocenter fr. 1/8-26

Ungdomsverksamheten vänder sig till barn och ungdomar mellan årskurs 6–17 år. Verksamheten genomför aktiviteter på och utanför den fysiska ungdomsgården Epic, i syfte att skapa en meningsfull fritid med ett varierande utbud för barn och unga i Tranås kommun. Ungdomsverksamhet innebär ett icke-formellt lärande där barn och unga ges möjlighet att skaffa sig egna erfarenheter av delaktighet, tillhörighet och gemenskap. Verksamheten arbetar runtom i kommunen där ungdomar finns, med uppsökande verksamhet samt planerade evenemang. Till enheten hör, från och med augusti 2026, även *Hälsocenter* (tidigare del av Bibliotek/allmänkultur). Syftet med *Hälsocenter* är att genom ett hälsofrämjande och förebyggande arbetssätt ge stöd till att förbättra och bibehålla invånarnas fysiska, psykiska, sociala och existentiella hälsa. *Hälsocenter* är en samverkansmodell som drivs lokalt genom samarbete med Region Jönköpings län, vårdcentralerna i Tranås och en rad olika lokala organisationer, aktörer och föreningar.

Bibliotek/Allmänkultur

Biblioteket fungerar som en öppen och demokratisk mötesplats och är en dynamisk arena för bildning, läsning, litteratur, informationsinhämtning och utbyte, källkritiska perspektiv och medieutlån. Biblioteket utgör ett slags kommunens vardagsrum och utgår från tillgänglighet, delaktighet och inkludering där datorer, skrivare, wifi, digital handledning, kultur- och familjeaktiviteter erbjuds, allt med en hög grad av självbetjäning. Till allmänkulturens ansvarsområden hör konstarkivet, offentlig gestaltning, museiverksamhet, utställningar, program och evenemang.

Kulturskolan

Kulturskolan i Tranås arbetar för att barn och ungdomar i Tranås kommun ska ha tillgång till en mångfald av olika uttryck och har aktiviteter inom musik, dans, bild och teater för barn från 4 år och uppåt. Här finns möjligheten för barn och ungdomar att utvecklas i en kreativ miljö med inspirerande lärare. Kulturskolan har cirka 500 elever som undervisas av 17 lärare. Kulturskolan samarbetar med förskolor och grundskolan och ansvarar också för samordning av kommunens Skapande skola.

Verksamhetsåret 2026

Viktiga händelser och beslut under året

EC Allmänkultur/bibliotek, inkl. Hälsocenter t.om. 2026-07-31

- Den 1 mars tillträdde en ny hälsocoach, ett viktigt steg i utvecklingen av Hälsocenters utökade uppdrag. Arbetet med att bredda verksamheten har påbörjats och skapar förbättrade möjligheter att ta emot fler kunder samt erbjuda ett större utbud av gruppaktiviteter. Ny hälsocoach kommer även axla uppdraget som samordnare för kommunens suicidpreventiva arbete på tjugo procent av sin tjänst.
- Parallellt har en omgestaltning av Eriksbergs museum inletts med syftet att skapa ändamålsenliga lokaler för Hälsocenter. I de nya lokalerna tillskapas kontorsplatser för den två hälsocoacher, samtalsrum/poddrum samt en inbjudande loungemiljö. Den 21 maj nyinvigdes Hälsocenter i nya lokaler på Eriksbergs museum. Hälsocenter får en egen placering, efter att ha haft tillfälliga lokallösningar i några år. Den nya lokaliseringen bedöms vara mer kostnadseffektiv, samtidigt som verksamheten fortsatt kommer att nyttja Badhotellets gym och yogasal för aktiviteter tillsammans med kunder. På Eriksberg har verksamheten fått en lugn och trygg miljö. På sikt är syftet också en större samverkan med museet och kulturverksamheten.
- I augusti slutade enhetens chef och inom förvaltningen gjordes en omlokalisering av Hälsocenter. Planen att samverka och syftet med att samlokalisera kultur och hälsa kvarstår.
- ”Tillsammans för folkhälsa - TFF” har under perioden beslutat att bevilja statsbidrag till projektet ”Fem fingrar för framtiden”. Projektet är ett samverkansinitiativ mellan Hälsocenter och AMA, där Femfingermetoden vidareutvecklas och anpassas till en yngre målgrupp med målet att öka såväl aktivitetsnivå som upplevd och faktisk hälsa.
- Vidare har även projektet *DigiTranås*, som nu kallas *Teknikkompis*, tilldelats statsbidrag via TFF. Inom ramen för Teknikkompis kommer Tranås stadsbibliotek att anlita digitala coacher som stöttar seniorer i vardagsnära digitala frågor. Projektet genomförs i samverkan med Seniorcentralen och inkluderar drop-in-verksamhet både på biblioteket och på Seniorcentralen. Projektet smygstartade under juni och är i full gång från augusti.
- Under perioden har enheten rekryterat fem eventvärdar för timanställning. Eventvärdarna har fått utbildning i värdskap, bemötande och HLR. Eventvärdarna ska stötta förvaltningens arbete med arrangemang och aktiviteter, till exempel vid traditionella firanden, Konstrakan, Idrott för alla-dagen eller under Regnbågsveckan, samt kring arrangemang inom förvaltningens utökade arbete med mötesplatser såsom Kulturnatt eller allsångskvällar i Hätte.
- Projektet Konstinfrastruktur på landsbygden har startat under våren. Tranås kommun är projektägande kommun och genomför projektet tillsammans med Aneby, Nässjö och Eksjö kommun. Projektet finansieras av Region Jönköping. En projektledare kommer att anställas under fyra månader med start i september. Tranås kommun kommer att stå som arbetsgivare i egenskap av projektägande kommun. Hittills har kartläggning påbörjats för att planera samverkan inom projektet.
- Offentlig gestaltning: Under maj månad har konstverket Nattviolen levererats till Tranås nya bostadsområde Lindelund. Konstverket blir en naturlig del av området och samverkan med Samhällsbyggnadsförvaltningen och Tillväxtavdelningen har varit central. Konstverket Scotty har nu

funnits i Tranås i cirka tio år. Scotty har restaurerats under våren och kommer att få en ny, mer passande placering i Ekmarkspark. Där kommer Scotty att stå i parkmiljö, vilket var grundtanken med konsten.

- Traditionella firanden: Kultur och verksamhetsutvecklare för Mötesplatser planerar tillsammans kommunens traditionella firanden. Under våren ordnades ett stort valborgsfirande med aktiviteter, våreld och ett scenprogram. Arrangemanget är ett av kommunens största och lockar cirka 3 000 besökare. Under juni månad firades ett traditionsenligt nationaldagsfirande samt en medborgarcermoni, i år på Tranås torg. Dessutom ett välbesökt midsommarfirande i juni, som förvaltningen ordnade vid stadshusscenen för tredje året i rad. De traditionella firandena är en viktig del i att samla Tranåsborna och göra staden attraktiv att leva i.

EC Anläggning/fritid/friluftsliv

- På kontoret på Eriksberg har en omflyttning genomförts och nya kontorsplatser skapats för föreningsservice/administration. Förändringarna har skapat en funktionell och trivsam miljö som bättre stödjer verksamhetens behov och ger förbättrade förutsättningar för både tjänstepersoner och besökare.
- I verksamheten sker en digital utveckling i form av IT system som ska hjälpa och effektivisera vårt sätt att arbeta på våra två största idrottsanläggningar Bredstorps IP och Simhallen. Två exempel på sådana hjälpmedel är Senovic och I-Chemistry. I Simhallen har redan ett stort arbete genomförts för att implementera de båda systemen och nu görs samma arbete på Bredstorps IP.
- Simhallen har genomfört flera förbättringar som stärker både drift och upplevelse. Nya leksaker har köpts in till familjebadet för att öka trivseln, och kolfilter i både stora och lilla bassängen har bytts ut för att säkerställa god vattenkvalitet. Den stora bassängen har dessutom utrustats med UV-ljus, vilket ytterligare förbättrar reningen och bidrar till en tryggare badmiljö. En rekrytering pågår då en av de anställda i Simhallen är tjänstledig från september.
- Bredstorps IP befinner sig i en aktiv utvecklingsfas, där en ny arbetsledare har tillträtt och bidrar till att stärka struktur, arbetsledning och långsiktig utveckling av anläggningen. En ny vaktmästare har rekryterats som tillträder 1 oktober.
- Tillsammans med miljö- och hälsa har en genomgång genomförts för både Simhallen och Bredstorps IP, vilket ger ett gemensamt underlag för fortsatt utveckling av arbetsmiljö, kemikaliehantering och rutiner.
- I februari anställdes en ny samordnare för fritid. Detta stärker verksamhetens kapacitet och skapar bättre förutsättningar för samordning och utveckling inom fritidsområdet.
- I juni fattade kultur- & fritidsnämnden beslut om att införa en strukturerad ärendehantering kopplad till trygga föreningsmiljöer, vilket lägger grunden för ett mer enhetligt, rättssäkert och förebyggande arbetssätt i kontakten med föreningslivet.
- I maj genomfördes 10-mila, ett mycket lyckat och framgångsrikt evenemang som blev en stor kraftsamling för både arrangörer, deltagare och besökare. Genom ett välorganiserat genomförande, stort engagemang och god samverkan skapades en positiv upplevelse som stärkte både området och kommunens profil som värd för större idrottsevenemang.
- Spår, leder och friluftsliv är en av våra verksamheter som just nu befinner sig i en utvecklingsfas som vi ser mycket positivt på. Vi har inlett ett arbete för att planera, strukturera och genomföra ar-

bete på Holavedsleden. Vi blev beviljade LONA-bidrag 150 000 kr för upprustning och utveckling av Holavedsleden.

- Andra viktiga händelser under perioden är att den nya discgolfbanan i Malingskog har invigts och fått mycket goda omdömen från både utövare och besökare. Ett nytt hundbad har anlagts i Hätte och mottagits positivt av besökare. Dessutom har aktivitetsrundor satts upp i Ekmarkspark och Illern, där besökare får tips på fysisk aktivitet – något som också fått fin respons och bidrar till att främja rörelse och hälsa i kommunen.
- I början av hösten samlade vi alla medarbetare inom Fritid för vår första verksamhetsträff. Syftet var att ge alla samma lägesbild, stärka samverkan och skapa en gemensam plattform för aktuella frågor. Träffen ska bidra till ökad delaktighet, stärkt teamkänsla och ett gemensamt fokus. Målet är att skapa en tydlig riktning genom våra prioriteringar och mål, samt säkerställa likvärdighet och kvalitet i arbetet genom gemensamma rutiner och arbetssätt.
- På föreningsservice/administration är en medarbetare tjänstledig fram till årsskiftet. Under hennes frånvaro tar enhetschef och samordnare för Fritid över hennes arbetsuppgifter. Arbetet med att ta fram både en kortsiktig och långsiktig plan för administration och ekonomiansvar på Fritid är påbörjat och kommer att genomlysas under hösten.
- Vad gäller investeringar så har vi beslutade investeringar på 200 000 kr, pågående upphandlingar motsvarande 400 000 kr, samt pågående investeringar utan upphandling på 800 000 kr. Tillsammans ger detta en tydlig bild av den totala investeringsvolymen och de olika steg som våra investeringar befinner sig i just nu.

EC Ungdom/Projekt Riktade insatser skolnärvaro, inkl. Hälsocenter fr.o.m. 2026-08-01

Ungdomsverksamheten

- En tillsvidaretjänst på 50 % inrättades med start den 1/1 2026.
- I mitten av april tillträdde Martin Palmqvist tjänsten som Ungdomsutvecklare. Det är en ny tjänst, finansieras delas av medel från ungdomsverksamheten men även via stadsbidrag (nya socialtjänstlagen). Tjänsten är en del i det främjande och förebyggande ungdomsarbetet och ska främst rikas ut till/mot de ungdomar som inte finns i Epics verksamhet som ett led i att nå fler unga. Samverkan är ledordet där skola, öppenvård, föreningsliv och civilsamhället är givna samverkanspartners. Även arbetet med kommunens ANDTS-frågor kommer ligga på denna tjänst.
- Ungdomsverksamhetens personal fortsätter att utveckla det utåtriktade arbetet med att gå ut till alla elever i åk 5 för att informera om ungdomsgården Epic samt i samband med det ha rastaktiviteter. Alla åk 5 bjuds även in till Epic för att komma på studiebesök inför att gården öppnar för dem i mitten av juni. Detta görs i samverkan med projekt riktade insatser skolnärvaro.
- Personal från ungdomsverksamheten arbetade kväll och natt under Valborg för att finnas som trygga vuxna för kommunens unga under valborsfirandet samt ”ute på stan” senare under kvällen/natten.
- Martin Palmqvist hade i samband med valborgsmässoafton en kampanj tillsammans med Systembolaget för att motverka lagning av alkohol. Martin och personal från Systembolaget fanns på plats utanför Systembolaget för att informera. Det gick även ut information på kommunens sociala medier.

- Under våren har ungdomsverksamheten samverkat med Kulturskolan med ett koncept som heter *Fridayz*. Där har verksamheterna tillsammans under tre fredagar erbjudit öppen ungdomsverksamhet både i Kulturskolans lokaler och på Epic, som ett led i att få fler unga att upptäcka det utbud som finns i Tranås för åldersgruppen.
- En samverkan mellan ungdomsverksamheten, 4H-gården samt skolan har inletts för att arbeta med unga som har svårt med skolmotivationen.
- Utökad samverkan med kommunens skolor, främst genom den tjänst som inrättades under våren med fokus på verksamhetens utåtriktade arbete. Deltagande i trygghetsteam, friluftsdagar, enskilda elevärenden, rastaktiviteter, gruppinsatser och relationsskapande närvaro är exempel på insatser. Extra kan nämnas ett närmare samarbete ring IM-programmet på Holavedsgymnasiet, där chef för ungdomsverksamheten sitter med i en utvecklingsgrupp för IM samt ungdomsutvecklare finns med i en nystartad grupp där fokus är på grupp – och elevinsatser.
- Mer utåtriktad verksamhet vid behov, där personal finns på platser där ungdomar vistas ute ”på stan”.
- Under hösten ska en verksamhet för unga i åk 4–5 startas upp som en ”efter-skolan-aktivitet” där personal från Ungdomsverksamheten och Riktade insatser skolnärvaro samverkar.

<u>Projekt Riktade insatser skolnärvaro</u>

- Projektet utökades från och med januari med ytterligare en tillsvidaretjänst på 50 %. I och med detta kunde alla kommunens F-6 skolor kunna få ta del av projektet. Den del som utökades till övriga skolor var fritidslots, vars uppdrag är att arbeta främjande för en aktiv och meningsfull fritid för barn i åk F-5 i samverkan med vårdnadshavare samt andra aktörer som föreningsliv, socialtjänst och skola.
- Många barn har ett brinnande intresse för fotboll men i projektet har det uppmärksammats att flertalet har svårt att ta sig till Bredstorp. För att kunna möta upp de ungas intresse och behov av en aktiv och meningsfull fritid har projektet startat upp en samverkan med TFF där personal från projektet samt tränare från TFF har öppna träningar där de unga befinner sig. Den här gången var det Stoeryds tur och under maj – juni erbjuds det gratis fotbollsträning för alla kommunens unga i skolåldrarna F-5 på fotbollsplanen i Stoeryd.
- Projektets personal arbetade under kommunens valborgsfirande med att ordna aktiviteter för hela familjen samt att finnas där som trygga vuxna för kommunens unga.
- Samverkan med simhallen fortsätter med simträning som erbjuds både under dagtid samt eftermiddagstid.
- Samverkan med VUX har inletts där fritidslotsarna under början av maj var på plats och informerade om sitt uppdrag, vikten av en aktiv och meningsfull fritid för barn och unga samt om fritidskortet. Detta som ett led i att genom föräldrar nå ut till ännu fler barn och unga och erbjuda familjer som har behov av det stöttning kring fritidsaktiviteter. Detta samarbete genererade genast flera individkontakter.
- Beslut taget i kommunfullmäktige i budget 2027 att permanenta projektet.
- Förstärkt samverkan med VUX där personal från Riktade insatser skolnärvaro finns på plats en gång per månad för att nå föräldrar till barn som vill komma igång eller redan är igång med fritids-

aktivitet och som behöver stöd i att fullfölja denna. Bl.a. hjälp med att ansökan om fritidskortet och allmänna frågor kring fritid.

- Samverkan med Kulturskolan där personal från Riktade insatser skolnärvaro finns med i verksamheten på fredagar.
- Utökad samverkan med kommunens övriga F-6 skolor, utöver de skolor (Hubbarpsskolan och Granelundsskolan) som redan är igång. Detta genom närvaro på EHT, närvaroteam och trygghetsteam för att gemensamt identifiera de elever och grupper där Riktade insatser skolnärvaro kan finnas med som en resurs och stöd för den unge/gruppen.
- Samverkansgrupp mellan kommunens kuratorer i F-6 skolorna och Riktade insatser skolnärvaro där fokus är grupper och individer med normbrytande beteende och inrättade av gemensamma insatser kring denna grupp. Även ungdomsverksamheten finns representerad i arbetsgruppen.

Hälsocenter, från 1/8

- Uppstart av projekt *Fem fingrar för framtiden*, ett samverkansprojekt med IaF där ambitionen är att i första hand hjälpa yngre vuxna till psykiskt och fysiskt välbefinnande.
- Uppstart med olika aktiviteter som *Dans för Hälsa* och den nya insatsen *Hälsokören* i samverkan med Kulturskolan (start i september).
- Deltagande i kommunens Friluftsnätverk.
- Samverkan med VUX där personal från Hälsocenter träffar elever och pratar hälsa.

EC Kulturskolan

- Musiklärarna har gjort 50 skolbesök i alla årskurs 1 på grundskolan där eleverna fått tillfälle att sjunga tillsammans, vilket sedan resulterade i ett stort evenemang som kallas *Ettornas Kör*. Cirka 100 barn anmälde sig till konserten för att medverka med kulturskolans elev- och lärarorkester i Holavedsgymnasiets aula. Konserten blev slutsåld och 450 besökare såg konserten.
- Samverkan med Hälsocenter har startat och mynnat ut i två grupper med *Dans För Hälsa* - en som riktar sig till flickor på mellan- och högstadiet, och en som riktar sig till vuxna. All *Dans För Hälsa* är kostnadsfri vilket gör det tillgängligt och likvärdigt för fler personer. Metoden är evidensbaserad och har visat sig effektiv för att stärka psykisk hälsa och stressrelaterade besvär i nuläget finns tre danspedagoger i Tranås som har gått utbildningen.
- Satsningen i Stoeryd, Öppen Kulturskola i Blå Huset är fortfarande på uppgång. I vår har det varit drygt 50 barn och unga varje vecka under de tre dagar Kulturskolan haft öppet. Dans och bild har blivit mycket populärt och en stor efterfrågan finns om att ha öppet fler dagar. I Kulturskolans budget har också prioriterats att ha flera pedagoger på plats i Blå huset.
- Kulturskolan har fått besked om statliga medel, 160 000 kr för kulturutveckling inom Kulturskolan och 250 000 kr tillsammans med Vetlanda och Gnosjö kommun för ett gemensamt cirkusprojekt som kommer startas till hösten.
- Alla barn i årskurs 2 i Tranås Kommun har besökt Kulturskolan och fått prova instrument, dans och teater. Musiklärare har besökt alla förskolor i kommunen och träffat 170 barn vid två tillfällen i ett projekt med fokus på språkljud, koncentration och rörelse.
- Det största evenemanget under året har varit Danssagan där 270 danselever deltog och alla grundskolor från F-klass – åk 6 bjuds in att se föreställningen. Under sex föreställningar varav tre på

kvällstid för allmänheten har nästan 3000 besökare sett årets danssaga. Det här evenemanget är otroligt viktigt då vi når så många besökare och danselever från 5 år och upp till 19 år samspelar på scenen.

- Ett nytt samarbete med Epic ungdomsverksamhet har varit våra gemensamma fredagskvällar som vi kallar *Fridayz* där vi bjudit in till öppen scen, karaoke, testa instrument, dansa eller bara umgås. Det vänder sig till unga från Åk.6 till gymnasiet och syftet har varit att nå nya målgrupper och att enheternas respektive målgrupper ska få mötas. Eftersom vi behöver arbeta med ungdomars delaktighet och inflytande hela tiden har Kulturskolans *KulturCrew* fått vara med och forma kvällarna.
- Under sommarlovet har Kulturskolan haft ett kostnadsfritt Kultur-läger under vecka i Blå Huset för barn i mellanstadiet. Dans, bild, film och teater har erbjudits och det var 15 barn som var anmälda varav sex barn kom från den ”nya målgrupp” vi vill nå. Lägret var mycket uppskattat av alla.

Projekt

Riktade insatser med fokus på skolnärvaro - är ett samverkansprojekt mellan kultur- och fritidsförvaltningen, barn- och utbildningsförvaltningen, individ- och arbetsmarknadsförvaltningen och kommunledningsförvaltningen - efter beslut i Kommunfullmäktige 2023-03-27:

att ”ge kommunstyrelsen, kommunledningsförvaltningen, utökad ram under 2023–2027 med 3 500 tkr årligen. Satsningen ska i huvudsak bestå i en ökning och/eller utveckling av förebyggande insatser gentemot yngre barn inom främst skola, fritid och/eller individ- och familjeomsorg. Detta innebär också mer uppsökande verksamhet och mer stöd till familjer och i föräldraskapet”.

Beslut togs senare om att projekttiden ska gälla fram till och med 2028.

Projektorganisation

Projektet leds av en projektledare och har en styrgrupp bestående av förvaltningschefer från barn – och utbildningsförvaltningen, individ – och arbetsmarknadsförvaltningen, kultur – och fritidsförvaltningen samt kommundirektör. Organisatoriskt är projektet placerat under kultur – och fritidsförvaltningen, detta kan komma att ändras under projektets gång. Projektledaren påbörjade sitt uppdrag i februari 2024. Inom projektets ramar rekryteras två nya funktioner sommaren 2024, en barn- och ungdomsutvecklare och en fritidslots. Ytterligare en barn- och ungdomsutvecklare anställdes i augusti 2025.

Syfte

Projektets syfte är att genom ett salutogent perspektiv främst arbeta främjande och förebyggande med insatser kring skolnärvaro för barn upp till 11 år, samt ge berörda förvaltningar nya verktyg i detta arbete. Huvudfokus ligger på yngre skolbarn i åldrarna 6–11 år. Syftet är också att främja och öka samverkan mellan berörda förvaltningar i arbetet med att främja skolnärvaro och därigenom skapa nya arbetsmetoder.

Omfattning/ avgränsning

Utgångpunkten för projektet är att arbetet ska vara främst främjande och förebyggande. Då ingången i projektet är att insatserna ska vara riktade och koncentrerade kommer huvudfokus ligga på yngre skolbarn i åldrarna 6–11 år. Projektets insatser var i en första fas i huvudsak riktade till Hubbarpsskolan. Under våren 2025 utökades projektet till att innefatta även Norrskolan (sedan hösten 2025 Granelundsskolan).

Genomförande

Med det salutogena perspektivet som grund och med utgångpunkt i forskning, intervjuer med barn och vårdnadshavare, de samverkande verksamheternas erfarenheter, önskemål och behov samt omvärldsbevakning har nya arbetsmetoder arbetats fram. Dessa följs upp regelbundet och kan vid behov omarbetas och anpassas.

Förväntad betydelse

Forskning visar att verkningsfullt för att främja skolnärvaro är att arbeta med insatser som ökar barns upplevelse av trygghet och delaktighet i skolan. (IFOUS fokuserar: skolnärvaro, 2019). Därför kommer projektet till stora delar rikta in sig på just detta genom att arbeta med generella insatser utifrån ett salutogent perspektiv, med bland annat värdegrundsarbete och en ökad delaktighet i samhället i form av att främja en meningsfull fritid. Förväntad betydelse av detta är att generellt öka barnens upplevelse av trygghet och delaktighet. Stort fokus kommer också läggas på att öka vårdnadshavares upplevelse av delaktighet genom information, utbildning och inbjudan i att vara en större del av barnets olika aktiviteter genom samverkan mellan berörda förvaltningar. Förutsättningen för skolnärvaro påverkas av många faktorer: skolsituationen, familj, hälsa, fritid mm. Genom att arbeta med samverkan mellan kommunens förvaltningar förväntas projektets insatser kunna påverka flera av dessa faktorer och på så vis göra insatserna mer verkningsfulla.

Omvärldsbevakning samt framtida utmaningar och möjligheter

Utmaningar och möjligheter – förvaltningsövergripande

Demografi och ojämlikhet i livsvillkor

Den demografiska utvecklingen visar att kommuner och regioner har flera tuffa år framöver. Enligt SCB:s befolkningsprognos kommer antalet invånare över 80 år öka kraftigt de närmsta tio åren, samtidigt som antalet personer i arbetsför ålder endast ökar marginell - allt färre ska således försörja allt fler. Livsvillkoren i Sverige har under en längre tid generellt blivit allt bättre. Vi lever i genomsnitt allt längre och friskare liv. Samtidigt har skillnaderna vad gäller exempelvis inkomst, förmögenhet och hälsa mellan olika grupper i samhället ökat. Forskning visar att skillnader i livsvillkor har en negativ påverkan för alla, såväl för de ekonomiskt och socialt utsatta, som för de som har det bäst. Ojämlikhet i levnadsvillkor innebär att hela samhället utsätts för slitningar, med bl.a. ökad ohälsa, lägre tillit och ökad kriminalitet som följd.

Hälsofrämjande och förebyggande arbete - nycklar för att klara välfärden

Den demografiska utvecklingen och samhällsutmaningarna ovan är exempel på välfärdsutmaningar som ställer nya krav - på såväl kompetensförsörjning och samverkan, som på nytänkande och resurseffektiva arbetssätt. I ljuset av detta lyfter bl.a. SKR fram vikten av hälsofrämjande och förebyggande arbete - som

en av nycklarna för att klara välfärden. Även nya socialtjänstlagen betonar vikten av förebyggande och främjande arbete - för att nå invånare tidigt, innan problemen vuxit sig stora. För att möta lagens intention krävs ett gemensamt arbete.

Betydelsen av kultur- och fritidsverksamhet

Vikten av en bred samverkan betonas när kartan för den sociala välfärden ska ritas om, och här spelar kultur- och fritidsverksamhet en viktig roll. Det är kultur- och fritidsnämndens uppfattning att flera av de verksamheter som nämnden idag ansvarar för, helt eller delvis går att betrakta som förenliga med ett förebyggande och främjande arbete utifrån nya socialtjänstlagens intentioner – om än utifrån en universell ansats. Ett rikt kultur- och fritidsliv utgör en samhällsbildande kraft som skapar en känsla av samhörighet och delaktighet, något som i sin tur kan motverka utanförskap och otrygghet. En meningsfull och aktiv fritid utgör viktiga skyddsfaktorer som antas ha en positiv påverkan även på andra förvaltningars ansvarsområden, såsom ex. skola och socialtjänst. När det kommer till främjande och förebyggande insatser ser kultur- och fritidsnämnden därför en stor potential till ökad samverkan och utveckling med andra förvaltningar utifrån identifierade behov.

Kultur- och fritidsnämndens särskilda prioriteringar 2026

Kultur- och fritidsnämnden fick för verksamhetsår 2026 en utökad budgetram jämfört med föregående år om 3 miljoner. Den utökade budgetramen möjliggör särskilda prioriteringar 2026 avseende:

- Förstärkning föreningsbidrag
- Förstärkt kapacitet på Hälsocenter
- Förstärkt kapacitet friluftsliv/fritid
- Dedikerade medel mötesplatser/traditionella firanden

Utmaningar och möjligheter – i respektive verksamhet

EC Kulturskolan

Kulturutövande ger kunskaper, välbefinnande och bidrar till en känsla av sammanhang. Kulturskolans aktiviteter berikar den enskilde samt skapar inkludering och social hållbarhet. För en del blir Kulturskolan vägen in till ett kommande yrkesliv inom kulturområdet. Förutom nyttan för individen bidrar Kulturskolan och dess orkestrar och ensembler/grupper till kommunens kulturliv. Kulturskolans övergripande mål är en Kulturskola för alla. För att nå dit vill Kulturskolan:

- Nå nya målgrupper (barn och unga med utländsk bakgrund, funktionsnedsättningar och från socioekonomiskt utsatta områden)
- Bredda utbudet och sänka trösklarna för deltagande
- Arbeta mer flexibelt, med aktiviteter under lov samt på olika platser där barn och unga finns

Med nya Fritidskortet ges möjlighet för fler att delta i Kulturskolans verksamhet.

Pågående och planerade insatser:

- Utveckling i Blå Huset, Stoeryd: Fler kurser och öppen verksamhet

- Funkisverksamhet: Startad med stöd från Kulturrådet men har nu prioriterats i Kulturskolans budget
- Mer samarbete med Hälsocenter: Kulturaktiviteter som komplement för psykisk och fysisk hälsa, t.ex. Dans för hälsa och planerad Musik och Sång för hälsa.
- Digital utveckling: Kurser i spelutveckling, programmering och ny teknik för att nå fler ungdomar.
- Starta upp verksamhet för de allra yngsta som vi ser att andra Kulturskolor gör t.ex. babysång och babydans tillsammans med vuxen.
- Cirkusverksamheten är på gång och kommer att starta i höst. Detta är ett samarbete med Gnosjö och Vetlanda kommun genom Kulturrådet.

Utmaningar:

- Kompetensförsörjning: Brist på utbildade kulturskolelärare med både bredd och spets.
- Ekonomi: Minskade resurser försvårar utveckling och riskerar att exkludera barn från ekonomiskt svaga familjer.
- Tillgänglighet: Svårt att nå nya målgrupper utan extra resurser.

EC Anläggning/fritid, friluftsliv

Föreningsservice och administration
Just nu har vi en kapacitetsutmaning inom föreningsservice och administration. Lena Lager är tjänstledig fram till årsskiftet. Detta innebär ett ökat tryck på verksamheten, men vi ser samtidigt en viktig möjlighet. Arbetet med att ta fram både en kortsiktig och långsiktig plan för administration och ekonomiansvar är påbörjat och kommer att genomlysas under hösten. Detta arbete ger oss också chansen att utveckla tjänsten och stärka strukturerna kring administrationen, vilket på sikt kan förbättra både kvaliteten och effektiviteten i verksamheten.

Spår, leder och friluftsliv
Vi har en fantastisk natur i och runt Tranås kommun, och utvecklingen av våra spår, leder och friluftsområden är ett område där vi nu intensifierar arbetet. Intresset för friluftsliv ökar, och våra naturområden erbjuder stora möjligheter för både invånare och besökare. Samtidigt ser vi en kapacitetsutmaning. Naturområdet är omfattande, utvecklingsmöjligheterna är många och behoven växer. Det innebär att vi behöver prioritera klokt, arbeta strukturerat och säkerställa att våra resurser används där de gör störst nytta. Arbetet som pågår syftar till att skapa en mer hållbar och långsiktig struktur för hur vi utvecklar och förvaltar spår, leder och friluftsmiljöer.

Idrottsanläggningar – Bredstorps IP, inkl. övriga spontanidrottsplaster samt badplatser
Utvecklingen på Bredstorps IP är omfattande och består av flera parallella delar – nya roller, stärkt arbetsledning och införandet av digitala system. Allt detta hänger ihop i en större utvecklingsprocess, men innebär också en kapacitetsutmaning. Att samtidigt bygga struktur, introducera ny personal och implementera nya arbetssätt kräver tid, samordning och uthållighet. Trots utmaningen är riktningen tydlig: arbetet på Bredstorps IP är en helhetsutveckling där varje del bidrar till att stärka anläggningen långsiktigt.

Idrottsanläggningar – Simhallen, inkl. Idrottshuset
Tranås simhall är en attraktiv och trygg mötesplats för både invånare och besökare. Här erbjuds motionsbad, familjebad och insatser som stärker vattenvana och simkunnighet. Verksamheten arbetar hälsofräm-

jande och förebyggande för alla åldrar – från barn och unga till vuxna och äldre. Det ökade intresset från invånare är mycket glädjande och visar att simhallen är en viktig resurs i kommunen. Samtidigt innebär det en positiv kapacitetsutmaning, eftersom våra vattentider redan är fullt utnyttjade.

EC Allmänkultur/bibliotek

Bibliotek
Biblioteket är ett av våra sista offentliga rum, med fri tillgång till kunskap, information och teknik. I och med andra besparingar i samhället påverkar det bibliotekets verksamhet. Ett konkret exempel är begränsad tillgång till att träffa personal på bankerna som leder till ökad tillströmning av personer som behöver hjälp med bankärende på biblioteket. Begränsad tillgång till arbetsförmedling innebär att personer vänder sig till bibliotekspersonalen för att få hjälp att tex skriva cv och söka jobb. I samhället finns ett stort digitalt utanförskap, vilket ökar behovet av mer lättillgänglig digital vägledning också kopplat till den snabba utvecklingen kring artificiell intelligens AI. Därtill finns en växande brist på tilltro till myndigheter och ett stort behov av såväl källkritik som källtillit.
Allmänkultur
Synen på kultur är ständigt föränderlig. Genom rådande värderingar i samhället används kulturen gärna som ett medel för att uppnå resultat av något annat, vilket riskerar att göra kulturens egenvärde förbisett. I arbetet med kulturell verksamhet läggs stor kraft på att försvara kulturens legitimitet, vilket tar resurser från faktisk verksamhet. Kulturen saknar idag tillräckligt med resurser för att till exempel uppnå önskvärd kvalitet i museiverksamheten. Att vårda, tillgängliggöra, förmedla och bevara vårt kulturarv är något som kräver resurser som idag saknas och riskerar att få konsekvenser för framtiden. Museiverksamheten i Tranås står inför stora utmaningar gällande öppethållande. Eriksbergs museum har en personal som delvis har ansvar för museet men också många andra områden, vilket gör verksamheten sårbar. Dess öppettider är idag väldigt begränsade. Vagnsmuseet har ingen personal dedikerad till verksamheten, utan avtalet skrivet med föreningen 4H bygger på att de ombesörjer museet och dess föremål, samt håller öppet. Om föreningen flyttar från museet krävs andra resurser för dess överlevnad. Att både driva eller avveckla en verksamhet som Vagnsmuseet kräver resurser.

EC Ungdom/Projekt Riktade insatser skolnärvaro, inkl. Hälsocenter fr. 2026-08-01

Ungdomsverksamheten/Riktade insatser skolnärvaro
Fritiden är generellt en viktig arena för unga när det gäller att känna inflytande över sitt eget liv och delaktighet i det demokratiska samhället. Fritidsaktiviteter bidrar till informellt lärande och kan även ge färdigheter inom lagarbete, ledarskap och interkulturell kompetens. Vidare har fritidsaktiviteter stor betydelse för ungdomars fysiska och psykiska hälsa, samt kan även ha en kompensatorisk effekt för unga som av olika anledningar möter utmaningar inom andra delar av livet. Tranås kommun har en utmaning i att se på ungdomen som en helhet, där vi inte på grund av hur vi är organiserade ser separata delar av den unges liv. Att se skola/fritid/familj/socialt liv som en helhet, där allt hänger ihop, och arbeta därefter med sömlöshet mellan förvaltningar och verksamheter med den unges bästa i fokus är en utmaning och ett förbättringsområde. Riktade insatser skolnärvaro är en verksamhet som arbetar i glappet mellan olika förvaltningar, ett nytt sätt att tänka och arbeta som möjliggjorts genom tydlig och uttalad samverkan på alla nivåer inom förvaltningarna.

Den öppna ungdomsverksamheten i Tranås har behov av utveckling. För att komma fler barn och unga till del krävs bland annat en högre grad av uppsökande/utåtriktad verksamhet, ökad samverkan med andra förvaltningar, såsom skola och socialtjänst, samt ett breddat utbud av insatser och aktiviteter. En utmaning är personalförsörjningen, där verksamheten just nu är bemannad för att täcka öppettiderna för fritidsgården, men där möjligheten till utåtriktad verksamhet är begränsad. Genom att en ungdomsutvecklare anställdes under våren har nu arbetet med det utåtriktade arbetet börjat ta mer fart och det pågår samtal med både skola och Öppenvården för att få en tydlig struktur på samverkan. En utmaning här är roller och mandat kring ”vem som gör vad” och det arbetas för att förtydliga detta samt se över hur de olika verksamheterna och kompetenserna kan nyttjas på bästa sätt. Ungdomsutvecklaren har även i uppdrag att upparbeta en samverkan med bland annat civilsamhället, Polis samt näringsidkare.

Förvaltningen har under våren 2025 genomgått en omorganisation, vilket bland annat inneburit att ungdomsverksamheten och projekt Riktade insatser skolnärvaro sedan juli 2025 har en gemensam enhetschef. Även Hälsocenter finns sedan augusti 2026 under samma enhetschef. Det pågår en översyn av verksamheten, där chef och personal tillsammans ser över hur verksamheterna kan utvecklas ytterligare, för att anpassas efter de behov som finns bland kommunens invånare, samt hur samverkan med andra aktörer kan stärka arbetet. Visionen är att skapa en främjande och förbyggande verksamhet som når fler och med ett bredare utbud för invånarna i Tranås kommun.

Hälsocenter
En verksamhet som Hälsocenter möter en stor utmaning i och med behovet att möta upp ett växande välfärdsproblem. Ofrivillig ensamhet är ett problem som växer i samhället parallellt med en ökande psykisk och fysisk ohälsa. Det är nu över 100 deltagare inskrivna i verksamheten och medarbetarna ser att behovet ökar. Det finns en utmaning i att kunna avsluta och slussa vidare då behovet av stöd hos deltagarna är stort.

Mål, ekonomisk analys och övriga nyckeltal

Uppföljning av nämndens arbete mot politikens fem prioriterade hållbara mål och handlingsplan för tillväxt

Kommunfullmäktige har tagit beslut om att Tranås kommunkoncern ska arbeta mot fem prioriterade hållbara mål utifrån beslutade hållbarhetsstrategier (inriktning för tillväxt, strategi för social hållbarhet samt strategi för ekologisk hållbarhet):

1. Fler kommuninvånare i arbetsför ålder som också är i arbete
2. Förbättrad psykisk och fysisk hälsa hos barn och unga
3. Ökad upplevd och faktisk trygghet
4. Minskade koldioxidutsläpp
5. Ökad tillgång till rätt kompetens

För att bidra till kommunens övergripande mål har kultur- och fritidsnämnden i verksamhetsplanen för 2026–2029 beslutat om egna mål med indikatorer och aktiviteter som är anpassade efter den egna verksamheten.

Kommunens nämnder och styrelser medverkar till måluppfyllelse av de prioriterade målen genom att i verksamhetsplanen definiera vad verksamheten ska arbeta mot i form av mål, aktiviteter och indikatorer som är anpassade till den egna verksamheten.

Kommunövergripande mål: Fler kommuninvånare i arbetsför ålder som också är i arbete

Kultur- och fritidsnämnden arbetar för att Tranås ska bli fler kommuninvånare i arbetsför ålder som också är i arbete, genom att:

- Synliggöra och marknadsföra förvaltningens olika verksamheter och evenemang.

Nämndens mål 1. Synliggöra och marknadsföra förvaltningens olika verksamheter och evenemang

	Startvärde	Utfall	Målnivåer		
Indikatorer	**2025**	**2026–08**	**2026**	**2027**	**2028**
Antal tillfällen förvaltningen omnämnts i massmedia aktuell mätperiod. *	100	(100)	100	100	100
Slutsats: Uppskattning av utfall per 2026-08-31 visar att målnivån för 2026 förväntas nås.					

* Avser årlig mediekartläggning avs. antal artiklar i Tranås Tidning perioden oktober-oktober föregående år, samt resp. enhetschefs bevakning av verksamhetens omnämnanden i övrig media (radio, sociala medier m.fl.). Målnivå/utfall för helår 2026 avser perioden oktober 2025-oktober 2026.

Kommenterar/analys

Kultur- och fritidsförvaltningen arbetar aktivt för att synliggöra och marknadsföra våra olika verksamheter och evenemang. Vi vet att det är viktigt att synas – dels för att locka besökare och deltagare, men också för att berätta historien om oss och det vi skapar. Genom att lyfta fram våra olika verksamheter, aktiviteter och arrangemang visar vi bredden i vårt uppdrag och det värde vi varje dag skapar för våra invånare och besökare. Vår kommunikation bidrar, förutom ökat deltagande, till en positiv bild av Tranås kommun som en bra plats att bo, leva och verka i.

Kommunövergripande mål: Förbättrad psykisk och fysisk hälsa hos barn och unga

Kultur- och fritidsnämnden arbetar för att tillgodose en förbättrad psykisk och fysiska hälsa hos barn och unga genom:

- Ökad samverkan med andra aktörer, såväl internt som externt.

Nämndens mål 2. Ökad samverkan med andra aktörer, såväl internt som externt

	Startvärde	Utfall	Målnivåer		
Indikatorer	**2025**	**2026–08**	**2026**	**2027**	**2028**
Uppskattning av antal timmar/månad avsatta för samverkan.	100	<100	100	100	100
Slutsats: Uppskattat utfall per 2026-08-31 visar att antal timmar/månad avsatta för samverkan redan per augusti väl överskrider målnivån för 2026.					

Kommenterar/analys

Kultur- och fritidsnämnden har identifierat *samverkan* som en viktig faktor för att bidra till det kommunövergripande målet om förbättrad psykisk och psykisk hälsa hos barn och unga. Det är nämndens övertygelse att ett rikt kultur- och fritidsliv med dess samhällsfrämjande innebörd, ger en positiv påverkan på andra verksamhetsområden, ex.

skola och socialtjänst, inte minst när det kommer till främjande och förebyggande insatser. Genom att agera *tillsammans* kan vi stärka uppväxtvillkoren för barn och unga i Tranås. Mot bakgrund av detta finns därför en uttalad målsättning - att genom tydligare samordning av program och aktiviteter dels knyta förvaltningens olika verksamheter närmare varandra, dels upprätthålla och utveckla samverkan med såväl övriga förvaltningar som med föreningsliv/civilsamhälle.

Kommunövergripande mål: Ökad upplevd och faktisk trygghet

Kultur- och fritidsnämnden arbetar för att tillgodose en ökad upplevd och faktisk trygghet genom att:

- Tillsammans med föreningsliv och andra relevanta aktörer genomföra trygghetsvandringar i Tranås tätort.

Nämndens mål 3. Tillsammans med föreningsliv och andra relevanta aktörer genomföra trygghetsvandringar i Tranås tätort					
	Startvärde	**Utfall**	**Målnivåer**		
Indikatorer	**2025**	**2026–08**	**2026**	**2027**	**2028**
Antal genomförda föreningsvandringar/trygghetsvandringar i Tranås tätort	4	4	4	4	4
Slutsats: Utfall per 2026-08-31 visar att målnivån om fyra trygghetsvandringar under 2026 redan är uppnått.					

Kommenterar/analys

Kultur- och fritidsförvaltningen genomför varje år trygghetsvandringar i Tranås tätort i samverkan med föreningslivet. Trygghetsvandringarna sker vid dagar/tillfällen då behovet av trygga vuxna på stan anses särskilt högt, ex. vid skolavslutning, Valborg och Tranås cruising. Under 2026 genomfördes trygghetsvandringar vid fyra tillfällen där sex olika föreningar deltog. Att fler trygga vuxna vistas på stan vid tillfällen då många unga samlas ger förutsättning för tryggare och säkrare miljöer. Samverkan mellan kommun och civilsamhälle stärker också samhörighet och delaktighet i staden och bidrar till en VI-känsla, att ”Tranås unga är allas ansvar”. En god grund för att bygga tillit.

Kommunövergripande mål: Minskade koldioxidutsläpp

Kultur- och fritidsnämnden arbetar för minskade koldioxidutsläpp genom att:

- Medvetandegöra förvaltningens verksamheter, dess besökare och deltagare om vikten av ekologisk hållbarhet genom tillskapandet av ett antal insatser och aktiviteter.

Nämndens mål 4: Medvetandegöra förvaltningens verksamheter, dess besökare och deltagare om vikten av ekologisk hållbarhet genom tillskapandet av ett antal insatser och aktiviteter.					
	Startvärde	**Utfall**	**Målnivåer**		
Indikatorer	**2025**	**2026–08**	**2026**	**2027**	**2028**
Antal genomförda insatser/aktiviteter under året	10	6	10	10	10
Slutsats: Utfall per 2026-08-31 visar på sex genomförda insatser/aktiviteter hittills. Målnivån för 2026 förväntas uppnås.					

Kommenterar/analys

Exempel på aktiviteter/insatser som bidrar till att uppnå mål 4:

- Interna utbildningstillfällen utifrån behov i resp. verksamhet

- Planering/samordning av transporter
- Insatser för att uppmuntra medarbetare till hållbara färdmedel, ex. cykla till/från jobbet
- Medverkan i *Klimatveckan*
- Lyfta/inkludera vikten av ekologisk hållbarhet i förvaltningens programverksamhet på ex. bibliotek och kulturskolan

Under 2026 har EC bibliotek/allmänkultur bl.a. inkluderat klimat/miljö i sin programverksamhet, inköp av en el-bil till förvaltningens fordonsflotta har genomförts, därtill har AB Tranåsbostäder installerat sol-paneler på Bredstorps IP - en anläggning som förvaltningen hyr och driftar.

Kommunövergripande mål: Ökad tillgång till rätt kompetens

Kultur- och fritidsnämnden arbetar för att tillgodose förvaltningens möjligheter till ökad tillgång till rätt kompetens genom att:

- Erbjuda kompetenshöjande insatser till förvaltningens medarbetare.

Nämndens mål 5. Erbjuda kompetenshöjande insatser till förvaltningens medarbetare					
	Startvärde	**Utfall**	**Målnivåer**		
Indikatorer	**2025**	**2026–08**	**2026**	**2027**	**2028**
Antal genomförda insatser/aktiviteter under året	20	<25	25	25	25
Slutsats: Utfall per 2026-08-31 visar att antalet genomförda insatser/aktiviteter redan per augusti väl överskrider målnivån för 2026.					

Kommenterar/analys

Genom ett proaktivt arbete med kompetenshöjande insatser erbjuds goda utvecklingsmöjligheter för förvaltningens medarbetare, och därtill kan verksamheternas behov av kompetens tillgodoses. Under 2026 har förvaltningens medarbetare bl.a. utökat sin kompetens inom röjsågshantering, kemikaliehantering och livräddning, liksom inom barnrätt, demokratifrågor samt Friluftsfrämjandets metod *Häng med oss ut* – där friluftsliv används som metod för ökad psykisk hälsa. Därtill genomförs ”jobbskuggning” ute på enheterna, samt att förvaltningen deltar i relevanta regionala nätverk (bl.a. fritid, simhall, bibliotek m.fl.). Tillsammans bidrar insatserna till en positiv bild av Tranås kommun som arbetsgivare, av vikt för Tranås som en bra plats att leva och verka i.

Ekonomisk analys

Driftredovisning

Avdelning (tkr)	Budget 2026	Prognos 2026	Avvikelse
400. Kultur- och fritidsnämnd	516	516	0
410. Administration	3 802	3 802	0
411. Administration fritid	5 328	5 328	0
412. Anläggningar	26 105	26 105	0
413. Bibliotek – Kultur	11 806	11 806	0
414. Mötesplatser	850	850	0
415. Kulturskola	9 067	9 067	0
416. Ungdomsverksamhet - Hälsocenter	2 993	2 993	0
416. Riktad insats skolnärvaro	0	0	0
Totalt kultur- och fritidsnämnden	**60 467**	**60 467**	**0**

Kommenterar/analys

Helårsprognosen visar en budget i balans.

Investeringsredovisning

Avdelning (tkr)	Budget 2026	Prognos 2026	Avvikelse
400. Kultur- och fritidsnämnd	0	0	0
410. Administration	0	0	0
411. Administration fritid	0	0	0
412. Anläggningar	3 300	3 300	0
413. Bibliotek – Kultur	1 610	1 610	0
415. Kulturskola	225	225	0
416. Ungdomsverksamhet - Hälsocenter	100	100	0
416. Riktad insats skolnärvaro	0	0	0
Totalt kultur- och fritidsnämnden	**5 235**	**5 235**	**0**

Kommenterar/analys

Helårsprognosen visar en budget i balans.

Uppföljning av nämndens egna mål

Utöver de kommunövergripande målen har kultur- och fritidsnämnden egna mål med indikatorer och aktiviteter som följs upp och utvärderas under verksamhetsåret.

MÅL 6. Att eftersträva en så hög grad av *samhällsnytta* som möjligt

Kultur- och fritidsnämnden eftersträvar en så hög grad av samhällsnytta som möjligt genom att i egen regi och i samverkan med civilsamhälle och andra aktörer:

a) Erbjuda kultur- och fritidsverksamhet av hög kvalitet och attraktivitet - med ökat antal besökare/deltagare som följd.
b) Anordna utåtriktade aktiviteter/evenemang med ett mångsidigt utbud.
c) Genomföra/tillhandahålla riktade insatser/aktiviteter med fokus på ökad tillgänglighet och social inkludering.

Kopplingar till M2, M3, HP2, HP3, HP4

Kopplingar till ”Kommunicera ut budskapet om Tranås kommun som bostadskommun och på så sätt få till stånd en inflyttning av avsedd målgrupp”, ”Skapa trygghet”, ”Säkerställa goda idrotts/tränings/fritids/friluftslivs- och kulturmöjligheter i kommunen”

	Start-	Utfall	Målnivåer		
Indikatorer	**2025**	**2026–08**	**2026**	**2027**	**2028**
Besöksstatistik Eriksberg * (a)	336		>>>	>>>	>>>
Besöksstatistik Biblioteket * (a)	7338		>>>	>>>	>>>
Besöksstatistik Simhall * (a)	5484		>>>	>>>	>>>
Besöksstatistik Epic * (a)	375		>>>	>>>	>>>
Besöksstatistik Hälsocenter ** (a)	68		>>>	>>>	>>>
Antal inskrivna elever på Kulturskolan *** (a)	523		>>>	>>>	>>>
Antal genomförda föreningsbesök/föreningsträffar (a)	15	15	>>>	>>>	>>>
Antal utåtriktade aktiviteter/evenemang, anordnade av förvaltningen (b)	250	<250	>>>	>>>	>>>
Antal aktiviteter/evenemang med syfte att motverka utanförskap och ensamhet hos berörda målgrupper – exempelvis våra äldre kommuninvånare. (c)	50	<50	50	50	50
Genomföra tillgänglighetsanalyser i förvaltningens verksamheter **** (c)	5	5	5	5	5

Slutsats: Besöksstatistiken i förvaltningens verksamheter följs upp årsvis, exakta siffror redovisas i årsbokslutet för 2026. I delårsbokslutet görs dock en uppskattning av utfallet för helåret, vilket noteras med grönt (ökning) resp. rött (minskning)l i tabellen ovan. Förvaltningen noterar en tendens till något lägre besökssiffror för bibliotek och ungdomsverksamheten, vilket antas förklaras av att förvaltningens utåtriktade aktiviteter blivit många fler. Uppfattningen är att förvaltningens verksamheter genom sitt utbud idag når fler invånare/besökare jämför med tidigare – men på fler/andra platser än de fysiska verksamhetslokalerna, vilket gör besöksantalet svårare att mäta.

* Antal besökare i genomsnitt/månad, redovisat per helår (2026).
** Antal inskrivna på Hälsocenter redovisat per helår (2026)
*** Antal inskrivna elever i december 2026.
**** Analys utifrån perspektivet: vilka hinder finns att nyttja/besöka respektive verksamhet utifrån olika fysiska och psykiska förutsättningar.

Kommenterar/analys

Genom utåtriktade aktiviteter/evenemang avsedda för en bred målgrupp, hög kvalitét i förvaltningens olika verksamheter - med god besöks- och deltagarfrekvens som följd, samt en god dialog med kommunens föreningar, säkerställer förvaltningen goda idrotts/tränings/fritids/friluftslivs- och kulturmöjligheter till invånare och besökare i Tranås – vilket bidrar till bilden av kommunen som en trygg och attraktiv plats att bo, leva och verka i.

Exempel på aktiviteter för att nå mål 6:

a) Programverksamhet, evenemang, traditionella firanden, musikcaféserien, utställningar, skolbesök, föreningsbesök mm.
b) Aktiviteter/evenemang utanför stadskärnan/Tranås tätort, ex. samverkan med Öppna förskolan Stoeryd, öppen kulturskola i Stoeryd, Offensiva bibliotek, Bokstart, Läshjärta mm.
c) Idrottsskolan 65 +, Seniorklubb i simhallen mm., tillgänglighetsanalys genom bl.a. skyddsronder och tillgänglighetsanpassningar i verksamheterna, utåtriktad verksamhet ex. skolbesök på kulturskolan mm.

Medarbetare

Kultur- och fritidsförvaltningen eftersträvar en arbetsmiljö präglad av öppenhet och delaktighet. Förvaltningens bredd och verksamheternas unika särart ställer stora krav på en levande och medveten kommunikation, såväl internt som externt. Arbetsplatsträffar och andra samverkansformer blandas med respektive ansvarig chefs möjlighet till det fria och mer informella samtalet. I förvaltningens ledningsgrupp ingår därtill HR-funktioner, vilket ger ett gott stöd i alla de frågor förvaltningen ställs inför avseende personalrelaterade ärenden. Vidare arbetar förvaltningen aktivt med berörda arbetstagarorganisationer, och rådande uppfattning ger vid att en god samförståndsanda präglar dialogen. Förvaltningen har för avsikt att utveckla arbetet avseende kompetensförsörjning. Genom en inventering av såväl befintliga kompetenser som uppdragsbeskrivningar är det förvaltningens vilja att medvetet utforma strategier både avseende rekrytering som för kompetensutveckling.

Analys av nyckeltal

Nyckeltal utfall 2026–08	Kvinnor	Män	Totalt	Utfall 2025–08 (totalt)
Antal anställda (st.) *	32	22	54	52
Andelen heltidsanställda (%) *	87,5	90,9	88,9	86,5
Sjukfrånvaro total (%) **	8,18	1,31	5,15	6,82
Sjukfrånvaro kort (dag 2–14) (%) **	1,44	0,88	1,19	1,32
Sjukfrånvaro lång (>181 dagar) (%) **	6,43	0	3,59	4,92
Kostnad för sjukfrånvaro (tkr)**			51,1	145,8
Kostnad för övertid (tkr)**			89,0	129,4

*Per 2026-08-31
**För perioden 2026-01-01 till och med 2026-08-31

Som statistiken ovan vittnar om handlar en av förvaltningens identifierade utmaningar om att hantera en fortsatt relativt hög sjukfrånvaro hos enskilda medarbetare. Frånvaron bedöms primärt ej vara arbetsrelaterad, och insatser görs kontinuerligt för att få till stånd en förbättring. Det är därför glädjande att sjukfrånvaron fortsätter att minska, detta gäller såväl den korta sjukfrånvaron (dag 2–14) som den långa (<181 dgr). Kostnaderna för sjukfrånvaron har minskat avsevärt, 51,1 (tkr) 2026–08–31 jämfört med 145,8 (tkr) 2025-08-31. Likaså minskar kostnaderna för övertid.

Internkontroll

Varje nämnd ska som grund för sin styrning genomföra en risk- och väsentlighetsanalys för sin verksamhet. Varje nämnd har en skyldighet att styra och löpande följa upp internkontrollsystemet inom sitt verksamhetsområde. Nämnden ska varje år, senast i december, anta en internkontrollplan för kommande år.

Kultur- och fritidsnämndens internkontrollpunkter 2026

Process Externt krav Internt mål	Risk (Varför?)	Kontrollutförare (Vem?)	Kontrollmoment (Vad?)	Kontrollmetod (Hur?)	Till KFN (När?)
Kemikalie-hantering	Bristande rutiner avseende kemikaliehantering kan orsaka skada på personal, besökare och fastighet.	Verksamhetsutvecklare EC anläggning /fritid	Kontroll av att det finns heltäckande rutiner för kemikaliehantering i simhallen och på Bredstorps IP, samt att dessa efterföljs.	Redovisning 2 ggr/år, avseende: - Hur gällande rutiner för kemikaliehantering efterföljs i respektive anläggning. - Eventuella avvikelser samt planerade åtgärder.	Juni oktober 2026
Förenings-bidrag	Bristande rutiner avseende handläggning och utbetalning av föreningsbidrag ökar risken för välfärdsbrottslighet.	Verksamhetsutvecklare EC anläggning /fritid EC bibliotek/allmänkultur	Kontroll av att det finns fungerande rutiner för handläggning och utbetalning avseende kultur- och fritidsnämndens föreningsbidrag.	Stickprov 2 ggr/år, avseende: - Förekomsten av obligatoriska bilagor i samband med bidragsansökan - Utbetalning - Återrapportering	Juni oktober 2026

6. Individ-och arbetsmarknadsnämnden

Organisationsbeskrivning och uppdrag

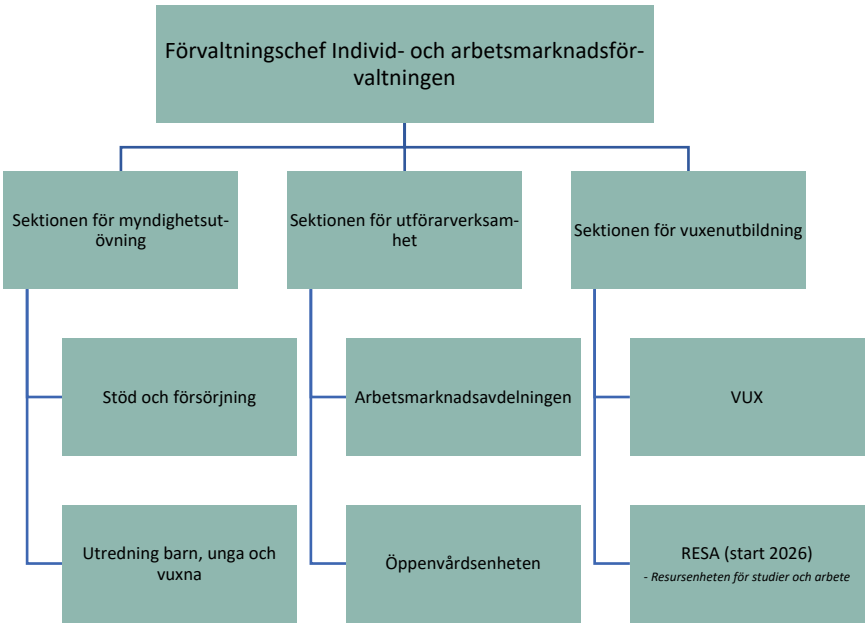

Nämnden ansvarar för att fullfölja kommunens uppgifter som ankommer enligt nedanstående lagar och där till hörande förordningar:

- socialtjänstlag (2025:400) avseende bistånd till barn, unga samt till vuxna med missbruk, personer som utsatts för brott/våld, som är våldsutövare samt personer som är skuldsatta eller i behov av ekonomiskt bistånd,
- lag (2024:79) om placering av barn i skyddat boende,
- lag (1988:970) om vård av missbrukare i vissa fall,
- lag (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga,
- lag (1964:167) med särskilda bestämmelser om unga lagöverträdare,
- lag (2010:197) om etableringsinsatser för vissa nyanlända invandrare,
- lag (1994:137) om mottagande av asylsökande,
- föräldrabalk (1949:381),
- skollag (2010:800) avseende kommunal vuxenutbildning enl. kap 20 och kommunalt aktivitetsansvar enl. kap 29 § 9.

Utöver ovanstående ansvarar nämnden även för:

- kommunens arbete inom arbetsmarknadsområdet med fokus på arbetslöshet kopplat till ekonomiskt bistånd, processen för statsbidrag inom nämndens verksamhetsområde.

Verksamhetsåret 2026

Viktiga händelser och beslut under året

Individ- och arbetsmarknadsförvaltningens andra verksamhetsår kommer även det att präglas av det uppstartade arbetet med hemmaplanslösningar. Den största prioriteringen och satsningen under året är därmed att förstärka arbetet med två resurser inom utförarverksamheten. Det ska dels generera i en stabilare grund att stå på i arbetet i hemmamiljö. Men också stärka arbetsmiljöarbetet med en tätare resurstillgänglighet samt stärka arbetet mellan utförar- och myndighetsverksamheterna i enlighet med förvaltningens tidigare beslutade strategier som ringar in vart fokus behöver ligga för att nå målet om en budget i balans.

En annan händelse och stort arbete under året är att Campus Tranås startar upp. I skiftet sedan mars ligger de första möjligheterna till att ansöka ute och uppstart för lokalerna beräknas i augusti.

Omvärldsbevakning samt framtida utmaningar och möjligheter

Förvaltningens framtida arbete kommer även fortsatt att präglas av att kontinuerligt anpassa verksamheten till övriga samhällets utveckling och föränderlighet parallellt med ny lagstiftning.

Ny socialtjänstlag
Den nya socialtjänstlagen (SOL) trädde i kraft i juli 2025 och ska präglas av ett helt nytt tankesätt för att individen ska komma framåt i sin process.

Arbetet med omställningen kommer att bli långvarigt och långt ifrån en spikrak väg framåt. Den nya lagstiftningen fokuserar på bland annat ett förebyggande arbete, ökad grad av tillgänglighet, insatser utan behovsprövning och planering och samverkan. Exakt hur dessa faktorer kommer att påverka verksamheterna är för tidigt att säga så här tätt inpå då lagen trädde i kraft. Organisationen behöver utformas så att ett förebyggande arbetssätt är centralt dvs. förvaltningen behöver arbeta sig framåt för att nå en nivå där ett förebyggande arbete sker i stället för ett reaktivt arbete, dvs. agera när något redan har hänt. Men det som också kan konstateras är också att nya SoL också ger en bredare palett av möjligheter att prova insatser.

Målet, och för den delen utmaningen, är att skapa ett arbetssätt som är proaktivt, rättssäkert och brukarorienterat. Det samtidigt som en ekonomisk medvetenhet ständigt bör hållas aktuell i varje medlem av förvaltningen.

I det ökade kravet på samverkan finns det utmaningar. Sedan nya SoL trädde i kraft är socialtjänst inte längre ett förvaltnings- och nämnduppdrag utan hela kommunens uppdrag, inklusive externa aktörer som är aktiva inom Tranås kommuns geografiska gränser. Den stora utmaningen är att alla ska börja tänka utifrån sin roll i att förbättra den sociala hållbarheten i kommunen.

Arbetsmarknad – vem får plats?
En annan stor samhällsutmaning som nämnd och förvaltning står inför är en alltmer åtstramad arbetsmarknad. Kraven för att nå en anställning för ett förhållandevis enkelt arbete är många gånger oöverstigliga. I synnerhet om individen har många års frånvaro från arbetsmarknaden. Förvaltningen har sedan flera år tillbaka varit framgångsrika i att lotsa individer ut på arbetsmarknaden och därmed kunna sänka

kostnaderna för ekonomiskt bistånd. Men trots ett fokuserat arbete under flera år tillhör Tranås kommun fortfarande de kommuner som har orimligt hög kostnad.

Här kommer det redan goda näringslivssamarbetet att bli fortsatt väldigt viktigt. Samverkan med näringslivet är avgörande om förvaltningen ska lyckas att fortsätta att vända en mångårig negativ trend av ökade kostnader för ekonomiskt bistånd och komma ner i nya kostnadsnivåer. En stor möjlighet att få till en ökad aktivitet i den här delen av näringslivsarbetet, ligger på det omtag kring näringslivstjänster som kommunen upphandlar. Att det ska generera i ett mer fokuserat arbete och att samarbetet mellan kommun och näringslivet ska kunna nå nya nivåer för att nå fram med individer som idag står utanför.

Mål, ekonomisk analys och övriga nyckeltal

Uppföljning av nämndens arbete mot politikens fem prioriterade hållbara mål och handlingsplan för tillväxt

Kommunfullmäktige har tagit beslut om att Tranås kommunkoncern ska arbeta mot fem kommunövergripande mål utifrån beslutade hållbarhetsstrategier (inriktning för tillväxt, strategi för social hållbarhet samt strategi för ekologisk hållbarhet):

1. Fler kommuninvånare i arbetsför ålder som också är i arbete
2. Förbättrad psykisk och fysisk hälsa hos barn och unga
3. Ökad upplevd och faktisk trygghet
4. Minskade koldioxidutsläpp
5. Ökad tillgång till rätt kompetens

För att bidra till de prioriterade hållbara målen och handlingsplanen för hållbar tillväxt har individ-och arbetsmarknadsnämnden i verksamhetsplanen för 2026–2029 beslutat om egna mål med indikatorer och aktiviteter som är anpassade efter den egna verksamheten.

Kommunövergripande mål: Fler kommuninvånare i arbetsför ålder som också är i arbete (ekonomisk hållbarhet)

Individ-och arbetsmarknadsnämnden arbetar för att öka antalet kommuninvånare i arbetsför ålder med arbete genom att:

- Utveckla befintliga insatser och ta fram nya arbetssätt som kan skapa bättre förutsättningar för individen att komma ut på arbetsmarknaden och/eller studier, och/eller annan bidragsform från annan insats
- Utbildning som grundförutsättning till arbete blir alltmer viktigt för varje enskild individ som idag står utanför arbetsmarknaden. En ökad utbildningsnivå ska leda till fler individer som lever i en självständig miljö och i egenförsörjning. Målet att färre individer har behov av att nyttja kommunens stödinsatser stärker inte bara individen utan också Tranås som samhälle och kommunens ekonomi.

Individ och arbetsmarknadsnämnden genom Individ och arbetsmarknadsförvaltningen arbetar för att rusta fler invånare som idag står utanför arbetsmarknaden för att stabilisera kompetensförsörjningen för kommunen dels som arbetsgivare men också som generell arbetsmarknad och geografisk plats att bo och verka på.

Nämndens mål: Öka antalet kommuninvånare som är i arbete genom att minska antalet hushåll i behov av ekonomiskt bistånd:					
	Startvärde	Utfall	Målniver		
Indikatorer	**2025**	**2026-08**	**2026**	**2027**	**2028**
Antal hushåll i behov av ekonomiskt bistånd (medeltalför helår)	219	226	180	160	

Nämndens mål: Öka antalet kommuninvånare som är i arbete genom att öka andelen som slutför utbildning:					
	Startvärde	Utfall	Målniver		
Indikatorer	**2025**	**2026-08**	**2026**	**2027**	**2028**
Ökad andel som slutför utbildning	80%	79%	70%	75%	

Kommenterar/analys

Antal hushåll i behov av ekonomiskt bistånd

Grundläggande för ekonomiskt bistånd är att individen saknar arbete eller av olika anledningar inte kan arbeta. I Tranås kommun har ingången till arbetsmarknaden stramats åt över åren och vägen in är lång för den som står längre ifrån arbetsmarknaden. Gruppen som står långt ifrån arbete är stor och växer i takt med att det blir allt svårare att ta sig in. Därtill finns det ett högt tryck av inflyttande individer i vilka fall kommunen har skyldighet att helt eller delvis betala ut ekonomiskt bistånd till dessa individer. Dessa faktorer utgör alltjämt svårigheter att sänka antalet hushåll som uppbär ekonomiskt bistånd.

Ökad andel som slutför utbildning

En viktig faktor i kampen för sänkt arbetslöshet är utbildning. Tranås kommun satsar stort på utbildning och under perioder av högre arbetslöshet ökar också trycket på framför allt VUX. Med fördjupad satsning på att organisera VUX med effektiva stöd och kunna möta varje elev i enskilda situationer, gör att fler lyckas att slutföra sin utbildning.

Ekonomisk analys

Individ- och arbetsmarknadsnämnden började 2026 med ett budgeterat underskott på -31,5 miljoner kronor. Prognostiserat resultat för 2026 efter augusti månad är -25,0 miljoner kronor. Det är en försämring med 10 miljoner jämfört med tidigare prognoser under året.

Förvaltningen fortsätter arbeta med det som startades upp under 2025 samt initierar nya förändringar och arbetssätt som ska generera sänkta kostnader för dyra placeringar och ekonomiskt bistånd. Förvaltningen lyckas inte få till den önskade ekonomiska förändringen inom dessa områden i år pga. stor personalomsättning inom myndighet, fortsatt hög långtidsarbetslöshet samt fler dyra placeringar inom vuxen/missbruk än förväntat.

Förvaltningen ser en trend med ökande antal placeringar för vuxna med missbruksproblematik och pga. våld i nära relationer samt ett ökat antal hushåll inom ekonomiskt bistånd till följd av arbetslöshet, vilket bidrar till prognosförsämringen.

Driftredovisning

Avdelning (tkr)	Budget 2026	Prognos 2026	Avvikelse
Individ- och arbetsmarknadsnämnden	674	674	0
Förvaltningschef	6 105	5 914	190
Myndighetsutövning	117 853	124 728	- 6 876
Utförarverksamhet	25 706	23 692	2 015
Kommunal vuxenutbildning	18 975	17 098	1 876
Budgeterat underskott	-31 548	- 9 342	- 22 206
Totalt individ-och arbetsmarknadsnämnden	**137 765**	**162 765**	**-25 000**

Prognos för sektion Myndighetsutövning
Sektionen prognostiserar ett resultat på -6,9 mkr, en försämring med 6,3 mkr sedan maj månad. Prognosen gemensamt för placeringar har ökat pga. två dyra LVM-placeringar inom missbruk och tillkommande ärenden inom område våld i nära relationer. Prognosen för placeringskostnader inom barn och unga har sänkts men det väger inte upp de fördyringar som blir till följd av ovan. Dessutom har flertalet uppsägningar inneburit att sektionen är i behov av konsulter till dess att det finns egen personal på plats igen, vilket fördyrar personalkostnaderna med ca 3,5 mkr.

Prognos för sektion Utförarverksamhet
Sektionen prognostiserar ett resultat på 2,0 mkr, vilket främst beror på intäkter från Arbetsförmedlingen samt försäljning av tjänster till andra kommuner inom utförare barn och vuxen. Vakanser inom flera personalgrupper till följd av föräldraledighet, sjukskrivning och uppsägning bidrar också till överskottet till dess att enheterna har full bemanning på plats igen.

Prognos för sektion Vuxenutbildning
Sektionen prognostiserar ett resultat på 1,9 mkr, vilket beror på att sektionen har fler SFI-elever från andra kommuner än budgeterat samt en period med vakant tjänst tills ny personal är på plats. Det har för vissa vakanta tjänster varit svårt att hitta personal att anställa därav större överskott efter augusti månad.

Åtgärder för att nå budget i balans

För att hitta en stabilitet i vägen framåt mot en budget i balans, har förvaltningen tagit fram 3 processer som grund för det förändringsarbete som påbörjades i och med att individ-och arbetsmarknadsförvaltningen startades.

1. Utreda och utveckla samarbetet mellan utförare och myndighet.
2. Fortsätta att utveckla arbetet sedan tidigare förvaltning med kopplingar ekonomiskt bistånd-arbetsmarknad-vuxenutbildning.
3. Skapa en kvalitetssäkrad och effektiv process från handläggning till beslut.

De här 3 processerna kommer förvaltningen att arbeta med parallellt. Gemensamt för processerna är att de dels kommer att generera förändringar inom ekonomin, dels inom verksamheternas rutiner, personalgruppernas inriktning, uppdragsbeskrivningar etc.

Investeringsredovisning

Individ- och arbetsmarknadsnämndens investeringsbehov ligger främst i reinvesteringsbehov så som uttjänta datorer, telefoner, möbler samt övrig teknisk utrustning. Delar av årets investeringsbudget används till inköp av t.ex. projektor i samband med vuxenutbildningens flytt till nya lokaler. Hittills i år har 0,4 mkr används.

Avdelning (tkr)	Budget 2026	Prognos 2026	Avvikelse
Individ- och arbetsmarknadsförvaltningen, totalt	1 300	1 300	0
Totalt individ-och arbetsmarknadsnämnden	**1 300**	**1 300**	**0**

Uppföljning av nämndens egna mål

Utöver de kommunövergripande målen har individ-och arbetsmarknadsnämnden egna mål med indikatorer och aktiviteter som följs upp och utvärderas under verksamhetsåret.

Nämndens mål: minska kostnaden för ekonomiskt bistånd samt externa placeringar för barn, unga och vuxna.

Ekonomiskt bistånd

Kostnaderna för försörjningsstöd var och är fortsatt förvaltningens yttersta mått för utveckling i rätt eller fel riktning. Grundsyftet med förvaltningen är att på olika sätt arbeta för att ge stöd till den individ som idag uppbär ekonomiskt stöd från kommunen i syfte att skapa förutsättningar för en egenförsörjning.

Kostnader för placeringar

De stora kostnaderna som påverkar underskottet ligger hos myndighetssektionen. Här till kommer också poster som utgör det faktiska underskottet, bland annat dyra placeringar och ekonomiskt bistånd, att centraliseras. Det i syfte att skapa ett större psykologiskt lugn i förvaltningen där varje verksamhet hanterar respektive budget i balans. Och där underskottet läggs separat för att koncentrerat utkristallisera ett gemensamt uppdrag.

Måttet skapar också en tydlighet för nämnden att kunna ta beslut i rätt riktning.

	Start-	Utfall	Målniver		
Indikatorer	**2025**	**2026-08**	**2026**	**2027**	**2028**
Sänkta kostnader för försörjningsstöd (enligt budget för ekonomiskt bistånd)	27,2 mkr	27,2 mkr (prognos)	26 mkr	25 mkr	24 mkr
Minska antal placeringar/ minska placeringsdygn (HVB/ SiS/Stödboende, barn)	9 plac. / 2081 dygn	12 plac. / 2390 dygn	7 plac. / 1795 dygn	5 plac. / 1369 dygn	3 plac. / 943 dygn
Minska antal placeringar/ minska placeringsdygn (HVB/ SiS/Stödboende, vuxen)	7 plac. / 668 dygn	11 plac. / 914 dygn	5 plac. / 450 dygn	3 plac. / 270 dygn	3 plac. / 270 dygn

Kommenterar/analys

Sänkta kostnader för försörjningsstöd

Grundläggande för ekonomiskt bistånd är att individen saknar arbete eller av olika anledningar inte kan arbeta. I Tranås kommun har ingången till arbetsmarknaden stramats åt över åren och vägen in är lång för den som står längre ifrån arbetsmarknaden. Gruppen som står långt ifrån arbete är stor och växer i takt med att det blir allt svårare

att ta sig in. Därtill finns det ett högt tryck av inflyttande individer i vilka fall kommunen har skyldighet att helt eller delvis betala ut ekonomiskt bistånd till dessa individer. Dessa faktorer utgör alltjämt svårigheter att sänka antalet hushåll som uppbär ekonomiskt bistånd och i förlängningen sänka det utbetalda försörjningsstödet.

Minska antal placeringar och placeringsdygn för barn, unga och vuxna
Förändringsarbetet som startade vid förvaltningens start 2025 handlar mycket om att skapa nya rutiner, kultur och inriktning för myndighetsdelen av den forna *Individ och familjeomsorgen.* Arbetet har sedan start upptagits av den här förändringsprocessen vilken också har påverkat utvecklingsarbetet. Det här är ett långsiktigt arbete och kommer att ge resultat framåt. Därför är det viktigt att hålla i den nya linjen som nämnd och förvaltning har antagit och att arbetet nu fortsätter mot att behovet i Tranås samhälle minskar i förhållande till kommunens resurser.

Signifikant för båda ovanstående mått är att arbetet med myndighetsutövning samt arbetet mellan utförar- och myndighetsverksamheter behöver hanteras genom ett nytt ledarskap. Ett ledarskap som visar tydlighet, mål och riktning för det arbete som ska ske inom de olika områdena. Tidigare avsaknad av detta är en stor anledning till att målen inte nås.

Medarbetare

Ett viktigt uppdrag för förvaltningen blir att stärka det strategiska ledarskapet för att värna chefernas arbetsmiljö och struktur i kommunövergripande frågor och samarbetet mellan förvaltningens verksamheter. Arbetet inom förvaltningen ska präglas av ett gemensamt arbetssätt mellan myndighet och utförare och parallella processer som också går i varandra. Fokus ska ligga på att jobba med en ekonomisk medvetenhet och väga behov kontra yttersta ansvarsområde och mätt effekt på insats. Inom förvaltningen ska en hållbarhet i ekonomi byggas upp.

Förvaltningen ska aktivt arbeta med att medarbetarna känner arbetsglädje och har rätt kompetens för att på bästa sätt kunna stötta och bidra till att fler individer ökar graden av självständighet och egenförsörjning. Det säkerställs genom tillitsbaserat och coachande ledarskap, tydlig uppdragsbeskrivning, aktivt arbetsmiljöarbete samt kompetensförstärkning.

Arbetet med kompetensförsörjningen är prioriterat. En personalgrupps stabilitet genom tydliga uppdrag och rätta förutsättningar är en förutsättning för att nå målen om en budget i balans. Historiskt har Tranås kommun haft svårigheter att rekrytera inom vissa områden som individ-och arbetsmarknadsförvaltningen ansvarar för. Därtill att viktiga roller på bland annat chefspositioner, har antingen varit helt avsaknad eller helt enkelt saknat kompetens för att leda verksamheterna framåt i rätt riktning.

Sedan hösten 2025 är chefsleden fulltaliga och arbetet har stabiliserats därigenom. Men det kvarstår alltjämt ett arbete med att skapa nya rutiner, kulturförändring och ökad förståelse för uppdraget.

Analys av nyckeltal

Nyckeltal utfall 2026–08	Kvinnor	Män	Totalt	Utfall 2025–08 (totalt)
Antal anställda (st)*	89	10	99	93
Andelen heltidsanställda (%)*	95,5%	90,0%	94,9%	93,5%
Sjukfrånvaro total (%)**	3,33%	3,35%	3,33%	5,18%
Sjukfrånvaro kort (dag 2-14) (%)**	1,07%	1,87%	1,16%	0,97%
Sjukfrånvaro lång (>181 dagar) (%)**	0%	0%	0%	3,02%
Kostnad för sjukfrånvaro (tkr)**			333	440
Kostnad för övertid (tkr)**			155	77

*Per aktuell månad

**För perioden 2026-01-01 till och med aktuell månad

Nämndens plan för uppföljning av privata utförare

När skötseln av kommunala angelägenheter genom avtal överlämnats till privat utförare ska kommunen kontrollera och följa upp verksamheten. Enligt kommunens ”Program för uppföljning av privata utförare” ska nämndens plan för uppföljning redovisas som en del i nämndens verksamhetsplan. Planen följs upp och redovisas i nämndens verksamhetsberättelse i samband med årsredovisningen.

Nämndens huvudsakliga privata utförare återfinns inom placeringar för barn, unga och vuxna. Utförarna

Internkontroll

Varje nämnd ska som grund för sin styrning genomföra en risk- och väsentlighetsanalys för sin verksamhet. Varje nämnd har en skyldighet att styra och löpande följa upp internkontrollsystemet inom sitt verksamhetsområde. Nämnden ska varje år, senast i december, anta en internkontrollplan för kommande år. En uppföljning av vad som framkommit i nämndens internkontroll kommer att redovisas i verksamhetsberättelsen i samband med årsredovisningen.

Med anledning av ny förvaltning och nämnd med start 2025 har dispens utgetts för förvaltningen att arbeta fram en internkontrollplan under hösten 2026.

7. Barn- och utbildningsnämnden

Organisationsbeskrivning och uppdrag

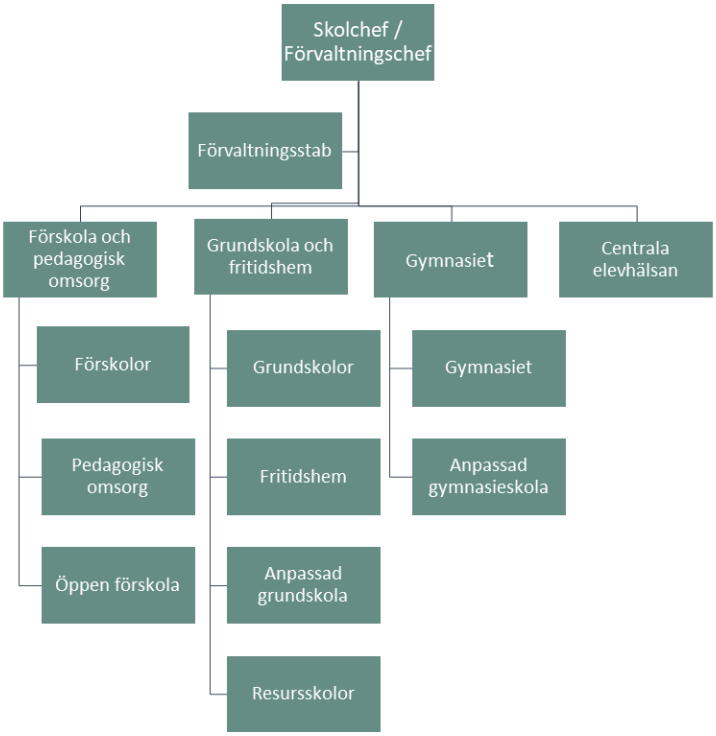

Barn- och utbildningsnämndens ansvarar för förskoleverksamhet, fritidshem, förskoleklass, grundskola, anpassad grundskola, gymnasieskola, anpassad gymnasieskola samt elevhälsa och central skoladministration.

Nämndens uppdrag är att värna skolans nationella uppdrag såsom det formuleras i de nationella styrdokumenten och bidra till en ökad andel barn och elever som förbereds för fortsatta studier och/eller arbete. Nämnden utövar också tillsyn över verksamhet på fristående förskolor.

Verksamhetsåret 2026

Viktiga händelser och beslut under året

Förvaltningen fortsätter att arbeta aktivt med vux- och gymnasiesamverkan tillsammans med våra grannkommuner Aneby, Boxholm, Ydre och Ödeshög. Arbetet följer ett årshjul med regelbundna träffar kring frågor som kontinuerligt behöver hanteras. Exempel på detta är arbetet kring ett nationellt antagningssystem (Indra) och dimensioneringsunderlag för att följa arbetsmarknadens och individers behov av gymna-

sieprogram samt det ständigt pågående arbetet att öka antal arbetsplatsförlagda (APL) utbildningsplatser. Fortsatt arbete behöver göras kring kommunikationsinsatser för att få ökade elevströmmar mot Holavedsgymnasiet.

Förvaltningen fortsätter också att arbeta för att stärka övergångar mellan skola och arbetsliv. Gemensamt arbete genomförs vid flera tillfällen under året bland annan vid den s.k. Jobbkarusellen och Framtidsmässan.

Omvärldsbevakning samt framtida utmaningar och möjligheter

Förvaltningen står inför flera utmaningar varav förändrad demografisk utveckling är en stor och allvarlig del. Utvecklingen ser likadan ut i nästan hela landet och hittills har två förskolor lagts ned. Prognoser pekar på att planering behöver ske för nedläggning av ytterligare en förskola. Samtidigt pågår en förändring där barnen inom förskolan vistas längre dagar än tidigare och det är en utmaning att både möta det snabbt minskade barnunderlaget och samtidigt möta vårdnadshavares önskemål om fler timmars omsorg. Det är också en stor utmaning att hantera den stora skillnad i behov av barnomsorg som varje år finns mellan hösttermin och vårtermin. Inom ett par år når de minskade barnkullarna inom förskolan till grundskolan och beslut kring nedläggning av skolor behöver tas.

Grundskolan står inför många nya reformer. Sedan tidigare finns beslut om tioårig grundskolan från och med höstterminen 2028 och ett professionsprogram för lärare och rektorer. Riksdagen tog i början av juni beslut kring en rad reformer som skapar en skola i förändring under en lång följd av år. Dessa kommer att kräva kraft och resurser att implementera. Regeringens intention är att skolan ska tillbaka till grunderna och önskar skapa ordning i klassrummet och mer ordning i skolsystemet. Syftet med reformerna är därför att skapa en stark kunskapsskola med fokus på faktakunskaper och förmågor som att läsa, skriva och räkna. Redan i augusti har mobiltelefonsförbud och förändringar gällande trygghet och studiero samt kränkande behandling trätt i kraft. Till höstterminsstart 2027 träder förändringar kring lärares arbetstid ikraft med reglering av tid för lärares och förskollärares undervisningsuppdrag.

Mål, ekonomisk analys och övriga nyckeltal

Uppföljning av nämndens arbete mot politikens fem prioriterade hållbara mål och handlingsplan för tillväxt

Kommunfullmäktige har tagit beslut om att Tranås kommunkoncern ska arbeta mot fem kommunövergripande mål utifrån beslutade hållbarhetsstrategier (inriktning för tillväxt, strategi för social hållbarhet samt strategi för ekologisk hållbarhet):

1. Fler kommuninvånare i arbetsför ålder som också är i arbete
2. Förbättrad psykisk och fysisk hälsa hos barn och unga
3. Ökad upplevd och faktisk trygghet
4. Minskade koldioxidutsläpp
5. Ökad tillgång till rätt kompetens

För att bidra till de prioriterade hållbara målen och handlingsplanen för hållbar tillväxt har barn- och utbildningsnämnden i verksamhetsplanen för 2026–2029 beslutat om egna mål med indikatorer och aktiviteter som är anpassade efter den egna verksamheten. (Se kap 3.3)

Ekonomisk analys

Driftredovisning

Barn- och utbildningsnämnden prognosticerar för ett överskott på 7 mkr.

Orsaker till överskottet är lägre barnantal i förskolan än budgeterat, ökade statsbidragsramar samt lägre kostnader för interkommunal ersättning.

Avdelning (tkr)	Budget 2026	Prognos 2026	Avvikelse
BU-centralt (inkl. Elevhälsan)	32 596	30 896	1 700
Förskola och pedagogisk omsorg	133 392	130 892	2 500
Grundskola och fritidshem	317 500	316 100	1 400
Gymnasiet	98 300	96 900	1 400
Totalt Barn- och utbildningsnämnden	**581 788**	**574 788**	**7 000**

BU-centrala funktioner
Barn- och utbildningsförvaltningens centrala funktioner består av barn- och utbildningsnämnd, förvaltningsledning inklusive bu-gemensamma kostnader samt centrala elevhälsan. Det prognosticerade överskottet på 1,7 mkr beror främst på omfördelning av kapitalkostnader, lägre personalkostnader pga. vakanser och sjukskrivningar och lägre licenskostnader på övergripande nivå.

Förskola och pedagogisk omsorg
Prognosen för förskola och pedagogisk omsorg visar ett överskott på 2,5 mkr.

Förskolan genomgår en stor förändringsprocess, som kommer pågå flera år framöver, för att anpassa verksamheten till minskat barnantal. Med minskat antal barn behöver också bemanningen minska.

Under året har antal inskrivna barn varit färre än budgeterat, och mönstret ser ut att fortsätta under hösten. Färre inskrivna barn är den främsta orsaken till det prognosticerade överskottet för förskolan.

Från och med i höst minskar antal dagbarnvårdare från fyra till tre, vilket gör att verksamheten för *pedagogisk omsorg* prognosticerar för ett överskott. *Öppen förskola* prognosticerar för en budget i balans.

Grundskola och fritidshem
Verksamheten för grundskola, anpassad grundskola och fritidshem prognosticerar ett överskott på 1,4 mkr.

Överskottet beror främst på högre statsbidragsintäkter, lägre personalkostnader och lägre kostnader för skolskjuts än beräknat.

Grundskolorna (inklusive resursskolor) prognosticerar för ett överskott på 3 mkr, medan anpassad grundskola visar ett underskott på 0,4 mkr. Fritidshemmen visar i prognosen ett underskott på 0,9 mkr.

Gymnasiet
Verksamheten för gymnasiet och anpassad gymnasieskola prognosticerar ett överskott på 1,4 mkr.

Läsåret 2026/2027 har precis startat. Antal elever från Tranås som valt att genomföra sin utbildning på annan ort är färre detta läsår än förra. Detta medför lägre kostnader för interkommunal ersättning, vilket är den största orsaken till det prognosticerade överskottet.

Antal elever på introduktionsprogrammet (IM) har dock ökat, vilket kräver en ökad bemanning under kommande läsår.

Investeringsredovisning

Avdelning (tkr)	Projekt	Budget 2026	Prognos 2026	Avvikelse
Alla	IT-relaterade investeringar	11 480	11 480	0
Förskola	Investering utemiljö	55	55	0
Grundskola	Inventarier - lokaler	695	695	0
Grundskola	Investering utemiljö	100	100	0
Gymnasiet	Inventarier - lokaler	200	200	0
Gymnasiet	Programspecifika investeringar	500	500	0
Totalt barn- och utbildningsnämnden		**13 030**	**13 030**	**0**

Den totala investeringsramen för 2026 uppgår till 13 030 tkr.

Största delen av nämndens investeringar är IT-relaterade. Det handlar om utbyte av elevdatorer, personaldatorer, investering i digitala nätverk och olika typer av IT-utrustning i verksamhetens lokaler. En del IT-investeringar som planerats för 2027 har tidigarelagts och kommer genomföras redan 2026. Detta beror på ökade priser från 2027 och mycket begränsad tillgång till IT-relaterade produkter. Politiskt beslut om flytt av budgetram har fattats.

Förskolans investeringar avser till största del utemiljö, och handlar om säkerhet för barnen, exempelvis solskydd. Grundskolan investerar i klassrumsmöbler och möbler till arbetsplatser för att alla skolor ska ha en likvärdig standard.

Gymnasiets investeringar rör främst de yrkesförberedande programmen, och görs bl.a. för att klara undervisningskraven enligt GY25.

Uppföljning av nämndens egna mål

Barn- och utbildningsförvaltningen har valt att prioritera starkt och att ha så få delmål som möjligt i syfte att förtydliga vad förvaltningen jobbar med och skapa en överblickbarhet och möjlighet att tydligare följa

resultaten. Viktigt att komma ihåg är att barn- och utbildningsnämndens verksamhets arbeta med läsår, inte kalenderår.

Nämndens mål 1: Säkerställa att kvalitets- och resultatnivåer inom grundskola över tid är minst över genomsnittet för kommunerna i Östergötlands och Jönköpings län.					
	Startvärde	**Utfall**	**Målnivåer**		
Indikatorer	**2025**	**2026-08**	**2026**	**2027**	**2028**
Behörighet till yrkesprogram	Kommuner med 50% mittersta resultat ↓	Underlag kommer att finnas i Kolada under hösten	Kommuner med 25% bästa resultat	Kommuner med 25% bästa resultat	Kommuner med 25% bästa resultat

Kommenterar/analys

Nämnden arbetar med ett systematiskt kvalitetsarbete med tre uppföljningsperioder under ett år. Ett ständigt pågående arbete är att förbättra lärares och rektorers analys i syfte att så tidigt som möjligt sätta in åtgärder för att öka måluppfyllelsen. Då nämnden arbetar med läsår i stället för verksamhetsår kan prognos för måluppfyllelse vid årsskiftet inte sättas utan för vårterminens slut.

Nämndens mål 2: Förebyggande och främjande elevhälsoarbete					
	Startvärde	**Utfall**	**Målnivåer**		
Indikatorer	**2025**	**2026-08**	**2026**	**2027**	**2028**
Indikator i SKA-arbetet, grundskola ”Jag kan alltid lita på någon vuxen i skolan när det verkligen gäller.”	63%	68,1%	Positiv trend	Positiv trend	Positiv trend
Gymnasiet ”Jag kan alltid lita på någon vuxen i skolan när det verkligen gäller”	69,5%	69,3%	Positiv trend	Positiv trend	Positiv trend

Kommenterar/analys

Förvaltningen har arbetat med förebyggande och främjade elevhälsoarbete där relationsbyggande är en viktig del av det främjande arbetet.

Nämndens mål 3: Bedriva ett utökat vålds- och suicidpreventivt arbete inom skolan.					
	Startvärde	Utfall	Målnivåer		
Indikatorer	2025	2026-08	2026	2027	2028
Förskolan: (Nationella kvalitetsmål) att varje barns stimuleras i sin språkutveckling i svenska och ges goda möjligheter att utveckla sin förmåga att kommunicera.	Nytt, uppföljning under ht	Finns ännu ej sammanställt på huvudmannanivå	Positiv trend	Positiv trend	Positiv trend
Nationella prov åk 3 i Svenska och Svenska som andraspråk	Kommuner med 50% mittersta resultat ↑	Aktuella siffror finns ännu inte i Kolada	Kommuner med 50% mittersta resultat	Kommuner med 25% bästa resultat	Kommuner med 25% bästa resultat

Kommenterar/analys

Följa pojkars språkutveckling.

Utbildning är en stark skyddsfaktor, både när det gäller utanförskap och hälsa. För att klara sin utbildning behöver man ha med sig det svenska språket och därför vill vi arbeta med tidiga insatser. Uppföljning kring ”Hitta språket” och bedömningsstöd för åk 1.

Garantin för tidiga stödinsatser infördes 2019 och innebär att obligatoriskt kartläggnings- och bedömningsmaterial ska användas i förskoleklassen och årskurs 1 för att identifiera elever i behov av extra stöd i sitt lärande.

Bedömningsstödet i åk 1 ska tidigt identifiera elever som riskerar att få eller som redan har svårigheter inom läs- och skrivutvecklingen, samt se elever som kommit längre i sin kunskapsutveckling och behöver ytterligare stimulans.

Det är obligatoriskt för huvudmän att använda detta nationella bedömningsstöd i svenska och svenska som andraspråk i årskurs 1.

Nämndens mål 4: Arbeta för en lugn och trygg rast- och skolmiljö i kommunens skolor					
	Startvärde	Utfall	Målnivåer		
Indikatorer	2025	2026-08	2026	2027	2028
Skolinspektionens skolenkät åk 5 ”Känner du dig trygg i skolan”	Kommuner med 50% mittersta resultat ↑	Kommuner med 25% sämsta resultatet	Kommuner med 25 % bästa resultat	Kommuner med 25 % bästa resultat	Kommuner med 25 % bästa resultat

Skolinspektionens skolenkät åk 8 ”Känner du dig trygg i skolan”	Kommuner med 50% mittersta resultatet	Kommuner med 50% mittersta resultatet	Kommuner med 50% mittersta resultatet	Kommuner med 50% mittersta resultatet	Kommuner med 25 % bästa resultat
Skolinspektionens skolenkät åk 2 (gy) ”Känner du dig trygg i skolan”	Kommuner med 50% mittersta resultatet ↑	Kommuner med 25% sämsta resultatet	Kommuner med 50% mittersta resultat	Kommuner med 25 % bästa resultat	Kommuner med 25 % bästa resultat

Kommenterar/analys

Skolinspektionen genomför sin enkät vartannat år medan kommunens egen enkät genomförs årligen. Det bör påpekas att de båda enkäterna är inte helt jämförbara, vilket kan skapa en viss ojämnhet i resultat.

Fokus på trygghetsfrågor i kvalitetsarbetet. Samverka med socialtjänst och kultur- och fritid kring elever som inte får ut sin potential i skolan, i syfte att stärka så väl skolresultat som psykisk hälsa.

Nämndens mål 5: Minskade koldioxidutsläpp i samband med skolskjuts					
	Startvärde	**Utfall**	**Målnivåer**		
Indikatorer	**2025**	**2026-08**	**2026**	**2027**	**2028**
			Positiv trend	Positiv trend	Positiv trend

Kommenterar/analys

Det har visat sig svårt att hitta lämpliga indikatorer inom detta område. Exempel på förbättringar: skolskjutsavtalet från höstterminen 2025 har optimerat rutterna på ett bättre sätt. Det används ett fordon färre än under tidigare avtalsperiod och under 2026 är ett av fordonen ett elfordon. HVO tankas i alla fordon. Arbete pågår dagligen utifrån kursplaner och läroplaner kring klimat och hälsa samt aktiviteter som t ex Cykelkalender.

Nämndens mål 6: Gymnasiedimensionering utifrån arbetsmarknadens och individens behov					
	Startvärde	Utfall	Målnivåer		
Indikatorer	2025	2026-08	2026	2027	2028
Andel elever som söker yrkesprogram	63%	Statistik ännu ej tillgänglig	Positiv trend	Positiv trend	Positiv trend

Kommenterar/analys

Regionala planeringsunderlag ligger som grund en del av dimensioneringsarbetet. Studie- och yrkesvägledarens roll, rektorns roll, samtliga lärares roll är också viktiga för att i att återspegla jobb- och studiemöjligheter för eleverna och på ett ändamålsenligt sätt ge dem valkompetens inför framtiden, t ex genom att SYV-planen används och följs. Antalet praktikplatser som SYV förfogar över behöver öka för att utmana elevers traditionella yrkesval och vidga vyerna utifrån arbetsmarknadens framtida behov.

Målet är ett stabilt söktryck som speglar de regionala dimensioneringsunderlagen. Ett delmål är att öka antalet sökande till yrkesprogram där vi inte fyller platserna.

Aktiviteter: Studie- och yrkesvägledning samt projekt ”skola-arbetsliv”.

Nämndens mål 7: Bibehålla och förstärka Holavedsgymnasiets attraktivitet i Tranåsregionen					
	Startvärde	Utfall	Målnivåer		
Indikatorer	2025	2026-08	2026	2027	2028
Andel sökande inom primärt samverkansområde	60%	Inväntar siffror i oktober månad	Positiv trend	Positiv trend	Positiv trend

Kommenterar/analys

Vissa elever byter program under aug-sept och därför finns i skrivande stund inga aktuella siffror. Ett fortsatt arbete utifrån årshjul med olika aktiviteter sker i samverkan Aneby, Boxholm, Tranås, Ydre och Ödeshög.

Medarbetare

En stor utmaning för nämnden är de anpassningar som måste göras utifrån den demografiska förändring som sker. Antalet barn minskar, vilket leder till minskat behov av personal samtidigt som framtida kompetensförsörjning måste säkras. Utmaningen består i att behålla framtidsfokus och fortbildning samtidigt som verksamheter avvecklas. Redan nu ser förvaltningen svårigheter med att rekrytera t ex speciallärare, lärare inom matematik och naturorienterande ämnen, lärare i spanska och hemkunskap.

Analys av nyckeltal

Nyckeltal utfall 2026–08	Kvinnor	Män	Totalt	Utfall 2025–08 (totalt)
Antal anställda (st)*	497	112	609	635
Andelen heltidsanställda (%)*	81,1	92,0	83,1	81,7
Sjukfrånvaro total (%)**	5,03	4,79	4,98	5,09
Sjukfrånvaro kort (dag 2-14) (%)**	2,69	1,81	2,51	2,24
Sjukfrånvaro lång (>181 dagar) (%)**	0	0,62	0,13	1,44
Kostnad för sjukfrånvaro (tkr)**			3 755	3 460
Kostnad för övertid (tkr)**			928	730

*Per aktuell månad

**För perioden 2026-01-01 till och med aktuell månad

Antalet anställda har minskat de senaste åren och är ett resultat av den anpassning som sker utifrån färre barn inom förskolan. Förändringen har lett till något färre antal personer som arbetar deltid och fler som arbetar heltid (83,1%) Den totala sjukfrånvaron har minskat jämfört med Q1 2026 både när det gäller den långa sjukfrånvaron och den korta. Förkylningsperioder är dock vanliga vid arbete med små barn och med elever, vilket troligen bidrar till perioder av hög sjukfrånvaro under vissa perioder.

Förvaltningen har med en gemensam utbildningssatsning kring samverkansavtal. Samarbetet har skett med Sveriges lärare, SKR:s stödteam för samverkan och HR-avdelningen och har fokuserat på att utveckla samverkanskulturen tillsammans med chefer, fackliga företrädare och skyddsombud inom förvaltningen. Samverkan med fackliga parter fungerar nu bra och regelbundna dialoger genomförs.

Nämndens plan för uppföljning av privata utförare

När skötseln av kommunala angelägenheter genom avtal överlämnats till privat utförare ska kommunen kontrollera och följa upp verksamheten. Enligt kommunens ”Program för uppföljning av privata utförare” ska nämndens plan för uppföljning redovisas som en del i nämndens verksamhetsplan. Planen följs upp och redovisas i nämndens verksamhetsberättelse i samband med årsredovisningen.

Internkontroll

Varje nämnd ska som grund för sin styrning genomföra en risk- och väsentlighetsanalys för sin verksamhet. Varje nämnd har en skyldighet att styra och löpande följa upp internkontrollsystemet inom sitt verksamhetsområde. Nämnden ska varje år, senast i december, anta en internkontrollplan för kommande år. En uppföljning av vad som framkommit i nämndens internkontroll kommer att redovisas i verksamhetsberättelsen i samband med årsredovisningen.

Utifrån risk- och väsentlighetsanalys har områden identifierats inom två huvudområden:

Verksamheten bedrivs ändamålsenligt och kostnadseffektivt:

- Risk för hög elevfrånvaro

Efterlevnad av lagar, föreskrifter, riktlinjer och att instruktioner är tillfredsställande:

- Risk för att skriftlig barnkonsekvensanalys inte görs i tillräcklig omfattning innan beslut tas.
- Risk att kränkningar inte utreds och analyseras i tillräcklig grad.
- Användande av anställningsunderlag med tydlig notering av uppvisande av utdrag ur belastningsregister. Risk för att olämpliga personer anställs.

Förvaltningens internkontroll visar hittills under 2026 att barnkonsekvensanalyser inte genomförs vid organisatoriska förändringar som berör barn och förvaltningen måste arbeta med stöd och uppföljning.

När det gäller elevfrånvaro och kränkningar anmäls och utreds de men förbättringar behöver ske när det gäller analys och slutsatser. Förvaltningen använder anställningsunderlag och noterar uppvisande av utdrag ur belastningsregistret. Risken för att olämpliga personer anställs har minskat genom ny rutin.

8. Vård-och omsorgsnämnden

Organisationsbeskrivning och uppdrag

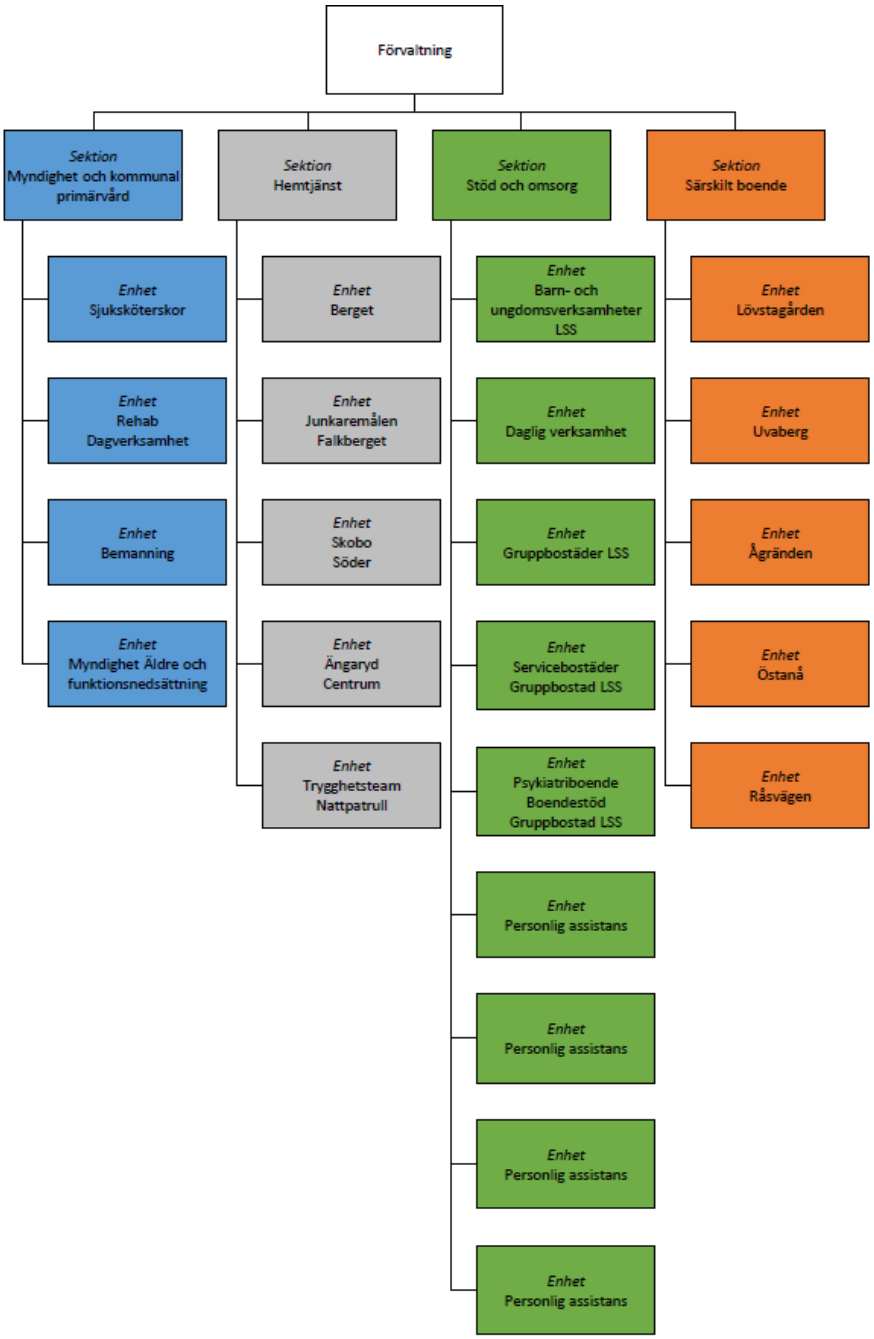

Vård- och omsorgsnämnden ska tillhandahålla insatser till personer med funktionsnedsättning samt vård och omsorg om äldre i enlighet med Socialtjänstlagen (SoL, 2025:400), till personer med funktionsnedsättning enligt Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS, 1993:387) samt till patienter i behov av kommunal primärvård enligt Hälso- och sjukvårdslagen (HSL, 2017:30).

Verksamhetsåret 2026

Viktiga händelser och beslut under året

Privat utförare av hemtjänst, ENSA Hemtjänst, har avslutat sin verksamhet i kommunen 2026-05-04 efter att nämnden sade upp avtalet.

En översyn av hemtjänstens resurstilldelning genomförs i syfte att hemtjänsten inte längre ska planera sin verksamhet utifrån schablontider för olika insatser. En översyn av nämndens riktlinjer för insatser har genomförts. Översynen initierades efter att ny socialtjänstlag trädde i kraft sommaren 2025. Översynen kommer generera förslag till nämnden på förändring av insatser som tillhandahålls.

Det var svårt att rekrytera tillräckligt många semestervikarier inför sommaren. Brist på vikarietillgång har medfört att förvaltningen bland annat beordrat övertid, efterfrågat vilka medarbetare som har varit villiga att frivilligt flytta sin semester mot en ersättningsbonus samt kontrakterat bemanningsföretag.

Nämnden har beslutat att ansvar för systemförvaltning och avgiftshandläggning kan överföras till Höglandsförbundet, som del i kommunens medlemskap. Beslutet medför verksamhetsövergång för två medarbetare i förvaltningen.

Omvärldsbevakning samt framtida utmaningar och möjligheter

Andelen äldre ökar i Tranås kommun och denna ökning kommer enligt prognoser att fortsätta tio år framåt. Detta medför ökade behov av äldreomsorg och kommunal primärvård.

Stora pensionsavgångar och en låg tillväxt av gruppen av människor i arbetsför ålder har inneburit att många arbetsgivare i Sverige idag har svårt att kompetensförsörja, så även vård- och omsorgsnämnden. Kompetensförsörjningen försvåras av att behov av äldreomsorg ökar. Brist på arbetskraft är ett verkligt hot mot kommunens förmåga att säkerställa att medborgarna har skäliga levnadsförhållanden.

Omställning till den nya socialtjänstlagen, som trädde i kraft i juli 2025, innebär att nämndens verksamheter behöver förändras för att tillgodose krav på förebyggande arbete och långsiktig planering.

Mål, ekonomisk analys och övriga nyckeltal

Uppföljning av nämndens arbete mot politikens fem prioriterade hållbara mål och handlingsplan för tillväxt

Kommunfullmäktige har tagit beslut om att Tranås kommunkoncern ska arbeta mot fem kommunövergripande mål utifrån beslutade hållbarhetsstrategier (inriktning för tillväxt, strategi för social hållbarhet samt strategi för ekologisk hållbarhet):

1. Fler kommuninvånare i arbetsför ålder som också är i arbete
2. Förbättrad psykisk och fysisk hälsa hos barn och unga
3. Ökad upplevd och faktisk trygghet
4. Minskade koldioxidutsläpp

5. Ökad tillgång till rätt kompetens

För att bidra till de prioriterade hållbara målen och handlingsplanen för hållbar tillväxt har vård-och omsorgsnämnden i verksamhetsplanen för 2026–2029 beslutat om egna mål med indikatorer och aktiviteter som är anpassade efter den egna verksamheten.

Kommunövergripande mål: Fler kommuninvånare i arbetsför ålder som också är i arbete

- Att skapa förutsättningar för alla medarbetare att ha en heltidstjänst och möjlighet att arbeta heltid. Andel heltidsanställningar ska återrapporteras vid delår och i årsredovisning. Målnivån är fastställd av kommunen.
- Att skapa goda arbetsplatser där medarbetarna trivs. Korttidsfrånvaron ska återrapporteras

Nämndens mål: Att skapa förutsättningar för alla medarbetare att ha en heltidstjänst och möjlighet att arbeta heltid samt att skapa goda arbetsplatser där medarbetarna trivs.

	Utfall	Målniver		
Indikatorer	**2026-08**	**2026**	**2027**	**2028**
Heltidsanställningar (procent)	70	85	85	85
Korttidssjukfrånvaro (procent)	2,5	<3	<3	<3

Kommenterar/analys

Nämnden ligger långt under den av kommunfullmäktige fastställda nivån på hur stor andel av kommunens medarbetare som ska ha en heltidsanställning och arbeta heltid. Samtidigt har andelen ökat de senaste åren, så trenden är positiv. Det är medarbetargruppen inom särskilt boende för äldre som ligger särskilt lågt i andel heltidsanställningar. Noterbart är dock att även om färre än 50% av den gruppen har en heltidsanställning är det en överväldigande majoritet som nästan har en heltidsanställning (de flesta har en anställning på >90% av heltid).

Ekonomisk analys

Vård- och omsorgsnämnden prognostiserar budget i balans för 2026 efter budgetuppföljning per sista augusti. Prognosen för sektionerna gemensamt är fortsatt negativ men är betydligt bättre än före sommaren. Förvaltningens kontinuerliga arbete med scheman och bemanning samt möjlighet att även i år använda statsbidragsmedel ska resultera i en budget i balans vid årets slut.

Sektionernas prognostiserade underskott beror främst på en högre prognos för personalkostnader än budgeterat. Hemtjänsten har från 2026-01-01 en ny ersättningsmodell som bättre ska motsvara verksamheternas verkliga kostnader, men det har upptäckts att den framräknade budgeten (trots ny modell) för egenregin har blivit lägre än vad den borde varit vilket påverkat hemtjänstens prognos negativt under året. Efter augusti månad ligger det prognostiserade behovet av hemtjänst i linje med den rörliga budgeten för hemtjänstenheterna.

Sektionerna inom äldreomsorg har förbättrat sina prognoser sedan maj månad medan myndighet och kommunal primärvård har försämrat sin prognos.

Driftredovisning

Avdelning (tkr)	Budget 2026	Prognos 2026	Avvikelse
Vård- och omsorgsnämnden	4 193	4 293	- 100
Förvaltningschef	14 015	11 249	2 765
Hemtjänst	108 502	111 012	- 2 510
Särskilt boende	129 607	130 495	- 888
Myndighet och kommunal primärvård	102 315	102 582	- 267
Stöd & omsorg	125 558	124 558	1 000
Totalt vård- och omsorgsnämnden	**484 190**	**484 190**	**0**

Prognos för sektion Hemtjänst

Sektionen visar ett underskott på -2,5 miljoner kronor. Prognosen förbättras från maj månad med ca 2 miljoner. Den stora prognosförbättringen beror på att andelen beviljade timmar sjunkit under hela året. Den beräkningsmodell som tillämpas för att prognostisera den rörliga budgeten påverkas av hur mycket timmar som beviljats bakåt i tid. Vart efter månaderna går korrigeras därför den rörliga budgeten och den ”överkonsumtion” av timmar vi såg vid årets första månader har gått ner kraftigt. Nuvarande underskott beror på minskade intäkter samt att sektionen ännu ej klarar att hålla en budget i balans på sina personalkonton.

Målsättningen är att fler ska bo kvar i ordinärt boende och att ökade behov ska tillgodoses där. För att minska behov av hemtjänst anser förvaltningen att förebyggande arbete riktat mot hela kommunbefolkningen men specifikt mot ”yngre äldre” behöver utökas och att vad som är skäliga levnadsförhållanden tydliggörs genom en förändring av vilka insatser som tillhandahålls och med vilken frekvens.

Prognos för sektion Myndighet och kommunal primärvård

Sektionens prognos har försämrats från maj månad och är efter augusti månad -0,3 miljoner kronor. Försämringen beror på ett nytt ärende inom personlig assistans där Tranås kommun under 2026 kommer att få stå för kostnaden till privat utförare. Förhoppningen är att Försäkringskassan beviljar assistansersättning, vilket i så fall innebär att kommunen får retroaktiv ersättning för sina utlägg.

Inom sektionen finns kostnader där prognosen överstiger budget men det är inga större förändringar sedan maj månad. Det handlar om kostnader för övertid och kvalificerad tid inom hälso- och sjukvården samt kostnaderna för tekniska hjälpmedel.

Gällande tekniska hjälpmedel pågår ett arbete i länet tillsammans med leverantör för att få bättre träffsäkerhet i prognoserna och en tydligare bild av prisutvecklingen. Samtidigt märks det att en växande äldre befolkning driver på behovet av hjälpmedel i hemmet.

När det gäller externa placeringar inom myndighet är bedömningen att hela budgeten inte kommer att nyttjas i år, vilket dämpar underskottet. Sektionen har också ett mindre överskott kopplat till personalomsättning i glappet innan en ny medarbetare är på plats.

Prognos för sektion Stöd och omsorg
Det prognostiserade överskottet om 1,0 miljoner kronor ligger kvar från föregående prognos. Utfallet blev som väntat gällande sommarens bemanning, då en handfull konsulter fick anlitas för att säkerställa verksamhetens utförande. Ytterligare ökade behov avseende utmanande beteende och en flytt av en verksamhet på grund av vattenskada, bidrar till ökade kostnader.

Framåt ses ökade behov i form av komplexa och sammansatta behov hos enskilda brukare. Detta kräver ökad kompetens ofta inom specifika områden, handledning, tillfälliga förstärkningar, m.m., vilket utmanar möjligheten att hålla budget framåt.

Prognos för sektion Särskilt boende
Det prognostiserade underskottet är -0,9 miljoner kronor. Underskottet beror till största delen på personalkostnader men även ökade kostnader för kundförluster, internkostnader, omläggningsmaterial och inkontinenshjälpmedel. Brukarna som flyttar in på säbo nu för tiden har ett mycket större omvårdnadsbehov än för ca 10 år sedan, då brukarna var mer självständiga. Det har blivit vanligt att brukare som beviljas plats på säbo har behov av dubbelbemanning eller andra personalkrävande behov (utagerande beteende, hot/våld, psykisk ohälsa, missbruk).

Investeringsredovisning

Vård- och omsorgsnämnden har kontinuerliga reinvesteringsbehov (ersätta uttjänta datorer, elcyklar, mobiler, möbler, m.m.). Vård-och omsorgsnämnden behöver också göra mindre nyinvesteringar i inventarier, elcyklar o dyl. som följd av renoverade/förändrade lokaler, fler hemtjänstmedarbetare etc. Dessutom används investeringsbudgeten 2026 bl.a. till nya takliftar, diskdesinfektorer och fjärrtillsynskameror. Hittills i år har 1,2 mkr nyttjats och prognosen är att investeringskostnaden vid årets slut är inom ram.

Avdelning (tkr)	Budget 2026	Prognos 2026	Avvikelse
Vård-och omsorgsförvaltningen, totalt	6 525	6 525	0
Totalt Vård-och omsorgsnämnden	**6 625**	**6 525**	**0**

Uppföljning av nämndens egna mål

Vård- och omsorgsnämnden vill att följande åtgärder vidtas eller påbörjas under planperioden:

Att utöka verksamhet som arbetar förebyggande med folkhälsa gentemot äldre, så att fler personer klarar ett självständigt liv en längre tid innan de behöver insatser från kommunen
Nämnden har inte utökat budgeten för den verksamhet som arbetar förebyggande 2026. Förvaltningen har i begränsad utsträckning förändrat arbetssätt som medfört en ökad förebyggande verksamhet riktad till äldre (mer aktiviteter på Seniorcentralen). Förvaltningen samverkar med Kultur- och fritidsförvaltningen i syfte att koordinera kommunens fokus på förebyggande arbete.

Att stärka rehabiliterande arbete gentemot patienter som har skrivits ut från sjukhus, i syfte att stärka den enskildes självständighet
Nämnden har inte budgeterat för sådan verksamhet 2026, förvaltningen har inte haft möjlighet att inom nuvarande ram arbeta för detta mål.

Att införa mobila trygghetslarm
Förvaltningen driver ett projekt där mobila trygghetslarm testas. Om testet utlöper väl, förväntas det vara möjligt att implementera mobila trygghetslarm som standard under 2027.

Att utöka utbudet av aktiviteter för brukare på särskilt boende
Nämnden har inte budgeterat för sådan verksamhet 2026, förvaltningen har inte haft möjlighet att inom nuvarande ram arbeta för detta mål.

Att möjliggöra flexiblare anställning för personer 65+, så att förvaltningen blir en mer attraktiv arbetsgivare för denna arbetstagargrupp
Kommunens arbetssätt och rutiner avseende vad målet avser kan utvecklas. Frågan avses att hanteras av kommunledningen.

Att stärka arbetsmiljön genom arbetsavlastande åtgärder riktade till särskilt utsatta enhetschefsområden
Nämnden har inte budgeterat för sådana åtgärder 2026, förvaltningen har inte haft möjlighet att inom nuvarande ram arbeta för detta mål.

Medarbetare

En av de största utmaningarna för nämnden är att säkra kompetensförsörjningen. Rekryteringssvårigheter märks i de flesta yrkesgrupper och förväntas att öka. Förvaltningen genomför flera åtgärder för att säkerställa kompetensförsörjningen, men är beroende både av kommungemensamma åtgärder och åtgärder på regional och nationell nivå för att lyckas.

Analys av nyckeltal

Nyckeltal	Utfall 2025–08	Utfall 2026–08	Kvinnor	Män
Antal anställda (st)*	657	723	601	122
Andelen heltidsanställda (%)*	69,7%	70,0%	66,6%	86,9%
Sjukfrånvaro total (%)**	6,1%	6,7%	7,5%	3,5%
Sjukfrånvaro kort (dag 2-14) (%)**	2,5%	2,5%	2,6%	2,9%
Sjukfrånvaro lång (>181 dagar) (%)**	1,5%	0,2%	0,2%	0,2%
Kostnad för sjukfrånvaro (tkr)**	4 153	4 686		
Kostnad för övertid (tkr)**	3 458	4 873		

*Per aktuell månad, **För perioden 2026-01-01 till och med aktuell månad

Vård- och omsorgsförvaltningens kostnader för övertid är avsevärt högre 2026 jämfört med 2025 vilket till störst del beror på ändringar i kollektivavtal som trädde i kraft 2025-04-01. Förändringar som påverkar övertidskostnaderna är att deltidsanställda nu har samma rätt till övertidsersättning som heltidsanställda samt att förskjuten arbetstid i fler fall ersätts med övertidsersättning jämfört med tidigare.

Antalet anställda har ökat sedan förra året, främst på grund av att driften av särskilt boende Råsvägen har tagits över av den kommunala egenregin sedan september 2025. I samband med det övergick i stort sett all personal på Råsvägen till Tranås kommun.

Nämndens plan för uppföljning av privata utförare

När skötseln av kommunala angelägenheter genom avtal överlämnats till privat utförare ska kommunen kontrollera och följa upp verksamheten. Enligt kommunens ”Program för uppföljning av privata utförare” ska nämndens plan för uppföljning redovisas som en del i nämndens verksamhetsplan. Planen följs upp och redovisas i nämndens verksamhetsberättelse i samband med årsredovisningen.

Nämnden har ett valfrihetssystem inom ramen för lag om valfrihetssystem (LOV) inom hemtjänsten. Det finns en privat utförare, THS Hemtjänst, inom valfrihetssystemet.

Förvaltningen genomför regelbunden uppföljning av THS Hemtjänst avseende avtalsefterlevnad i enlighet med den uppföljningsplan nämnden fattat beslut om inför året.

Internkontroll

Varje nämnd ska som grund för sin styrning genomföra en risk- och väsentlighetsanalys för sin verksamhet. Varje nämnd har en skyldighet att styra och löpande följa upp internkontrollsystemet inom sitt verksamhetsområde. Nämnden ska varje år, senast i december, anta en internkontrollplan för kommande år. En uppföljning av vad som framkommit i nämndens internkontroll kommer att redovisas i verksamhetsberättelsen i samband med årsredovisningen.

Nr	Process Externt krav Internt mål	Risk (Varför?)	Kontrollutförare (Vem?)	Kontrollmoment (Vad?)	Kontrollmetod (Hur?)	Till vård- och omsorgsnämnden (När?)
1.	Kompetensförsörjning	Att kvalitet och effektivitet brister på grund av att förvaltningen vid behov av anställning inte lyckas rekrytera rätt kompetens.	Resurssamordnare	Kontroll av om tjänster har kunnat besättas med personer med rätt kompetens.	Enkät till chefer	December 2026
2.	Efterlevnad av socialtjänstlagen	Att kommunen inte efterlever socialtjänstlagen på grund av otillräcklig omställning till dess nya krav.	Resurssamordnare	Gapanalys i förvaltningsledningen.	Skatta läget (bedömningsinstrument från SKR)	December 2026
3.	Skäliga levnadsförhållanden för medborgarna	Att personer med psykiska funktionsnedsättningar inte har skäliga levnadsförhållanden på grund av ej ändamålsenliga insatser.	Resurssamordnare	Undersökning av vad brukare med insatsen boendestöd tycker om insatsen.	Brukarenkät	December 2026

9. Tranås Energi AB

Organisationsbeskrivning och uppdrag

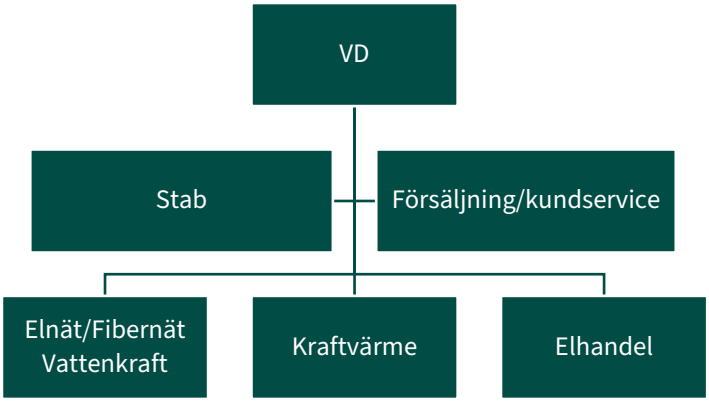

Utdrag ur bolagsordning:
”Bolaget har till föremål för sin verksamhet att tillhandahålla invånarna inom sitt verksamhetsområde elnättjänster, optonättjänster och fjärrvärme samt driva annan därmed jämförlig verksamhet.”

Utdrag ur ägardirektiv:
”Tranås Energi AB ska genom affärsutveckling och effektivt utnyttjande av tillgängliga resurser bibehålla en långsiktig hållbar lönsamhetsnivå. Lönsamhetsnivån ska vara tillräcklig för att säkra bolagets förnyelse och tillväxt samt möjliggöra utdelning till ägaren. Kvalitets- och miljöarbetet ska genom ständiga förbättringar bidra till ökad kundnytta och samhällsnytta.

Tranås Energi AB ska aktivt driva klimat- och miljöfrågor. Verksamheten ska anpassas till ekologiskt sunda system och därigenom skapa en uthållig och god livsmiljö för alla som vistas i bolagets områden. Tranås Energi AB:s miljöarbete ska ligga i linje med kommunens miljöarbete och därtill kopplade strategier samt profilera sig gällande hållbar utveckling. Tranås Energi ska också särskilt arbeta med att utveckla och bevara den biologiska mångfalden i de reglerade vattendrag som bolaget ansvarar för.

Tranås Energi AB ska fortlöpande kommunicera miljöfrågor och genom aktivt stöd och rådgivning till kunderna verka för en effektivare energianvändning.

Tranås Energi AB ska också understödja utveckling av infrastruktur för elfordon.”

Verksamhetsåret 2026

Viktiga händelser och beslut under året

Utbyggnad av främst fiber och till del även fjärrvärme fortlöper och då främst genom förtätningar i redan utbyggda områden. Vad gäller fibernätet finns ett fortsatt intresse att överlåta interna fastighetsnät till Tranås Energi, vilket också görs efter hand.

Den tänkta andelsägda solparken i Älmås blir i nuläget inte av då intresset för att köpa andelar varit för lågt. Projektet kan komma återupptas om marknadsförutsättningarna ändras och det då kan finnas en större efterfrågan på den här formen av andelsägande.

Försäljningen av de ur bolagets perspektiv riskfria elavtalsformerna går fortsatt bra och både antal kunder och volym ökar i elhandelsverksamheten. Bolaget får fortsatt stor nationell uppmärksamhet för de miljöinsatser som gjorts och görs.

I och med färdigställandet av omlöpet i Oppeby är det nu en helt fri 2,5 mil lång vandringsväg för fisk mellan Sommen och Lägernsjöarna. Ett större invigningsarrangemang med närvaro av H.M. Konungen har genomförts den 3 juni. Framöver blir det nu viktigt att fortsätta ”sätta handling bakom orden” och förutom förvaltning av befintliga omlöp och fortsatta vatten- och fiskevårdande åtgärder i Svartån också hitta nya lokala och regionala naturvårdande projekt med vattenanknytning, vilket bolaget kommer arbeta aktivt med under året.

Projekt

Projekt har genomförts kring optimering av befintlig elproduktion, dels tekniskt avseende verkningsgrad och motsvarande, dels finansiellt med avseende på hur den producerade elen säljs på elmarknaden. Dessa åtgärder kommer successivt generera en positiv resultateffekt under året.

Elpannan i kraftvärmeverket som varit avstängd i 20 år har efter nödvändig upprustning återstartats. Dels kommer den användas för att producera fjärrvärme sommartid om elpriserna är mycket låga och dels kommer den med start under början av oktober nyttjas för deltagande på stödmarknaderna för el, vilket också kommer stärka det ekonomiska resultatet framöver. Därutöver kommer den också att användas som reservpanna i stället för som idag oljepannor.

Vidare pågår projekt kring ökad digitalisering och automatisering och därmed effektivisering inom olika delar av verksamheten, bland annat kring digitaliserad och automatiserad kundkommunikation. Bolaget gör också under året en mer omfattande genomlysning av verksamheten i syfte att hitta ytterligare effektiviseringar och besparingar.

En större investering som bolaget kommer genomföra under 2027–2028 är utbyte av fördelningsstationen i Glansås, vilket är en del av den sedan tidigare fastställda reinvesteringsplanen avseende elnätet.

Under första halvåret har bolaget genomfört en utredning avseende en investering i en större ackumulator, vilket som det ser ut och då baserat på de senaste årens faktiska elpriser och temperaturförhållanden skulle innebära en resultatförbättring över tid och därmed vara lönsam. Investeringen är dock avhängig

ett statligt stöd på 30 procent inom ramen för ”kraftlyftet”. Besked om stödet beviljats kommer i slutet av året.

Omvärldsbevakning samt framtida utmaningar och möjligheter

Vid en branschjämförelse med jämförbara bolag står sig Tranås Energi relativt väl vad gäller flera ekonomiska nyckeltal, har konkurrenskraftiga priser och mycket höga värden i den under hösten 2025 genomförda kundundersökningen. Bolaget har också ett starkt varumärke med en tydligare miljöprofil än flertalet andra energibolag. Bolagets insatser för miljöanpassad vattenkraft och biologisk mångfald får fortsatt stor nationell uppmärksamhet och genererar en tillväxt vad gäller antal nya elhandelskunder.

En utmaning framöver är vilka krav som kommer ställas på och därmed vilka investeringar som ska prioriteras i elnätet med avseende på ökad intermittent elproduktion, främst i form av mikroproduktion, men också med avseende på energilagring liksom krav på ökad kapacitet till följd av att en allt större del av fordonsflottan sannolikt kommer utgöras av elfordon, i vart fall på sikt.

Bolaget utreder förutom återstarten av elpannan ett eventuellt ytterligare ökat deltagande på de stödmarknader för el som etablerats av Svenska Kraftnät, t.ex. genom investering i ett större batteri för ändamålet. Lönsamheten i flera av marknaderna har dock försämrats och då främst till följd av överetablering. Det finns därför anledning att noga följa marknadsutvecklingen och att tillsvidare avvakta med en sådan investering.

En osäkerhetsfaktor över tid men främst den kortsiktigt absolut största utmaningen för bolaget och branschen som helhet är tillgången och pris på biobränsle. Inför eldningssäsongen 2023/2024 höjdes priset med 77 procent. Och med ytterligare sju procent inför säsongen 2024/2025. Orsakerna är flera men främst att tillgången minskat till följd av en betydande export från Sverige, vilket är en konsekvens av EU:s sanktioner mot Ryssland som i sin tur fått till följd att till exempel Baltikum inte kan importera bränsle därifrån längre. Från augusti 2025 blev det dock en prissänkning med 12 procent och ytterligare 5,7 procent 1 augusti i år. Detta då tillgången i vart fall tillfälligt ökat något. En konsekvens av det, trots prissänkningarna, fortsatt mycket höga priset på biobränsle är att ”break-even” nivån för när det är lönsamt att producera el ligger på ca 34 öre/kWh (fram till 1 augusti ca 36 öre) mot tidigare ca 19 öre men också att vinsten avseende elproduktionen blir lägre även vid högre elpriser. På medellång sikt kommer det som det ser ut inte bli ytterligare prissänkningar då tillgången åter förväntas minska under nästa år. På längre sikt är prognosen dock att priset kommer gå ned om än inte till tidigare nivåer.

Mål, ekonomisk analys och övriga nyckeltal

Uppföljning av nämndens arbete mot politikens fem prioriterade hållbara mål och handlingsplan för tillväxt

Kommunfullmäktige har tagit beslut om att Tranås kommunkoncern ska arbeta mot fem kommunövergripande mål utifrån beslutade hållbarhetsstrategier (inriktning för tillväxt, strategi för social hållbarhet samt strategi för ekologisk hållbarhet):

1. Fler kommuninvånare i arbetsför ålder som också är i arbete

2. Förbättrad psykisk och fysisk hälsa hos barn och unga
3. Ökad upplevd och faktisk trygghet
4. Minskade koldioxidutsläpp
5. Ökad tillgång till rätt kompetens

För att bidra till de prioriterade hållbara målen och handlingsplanen för hållbar tillväxt har Tranås Energi AB i verksamhetsplanen för 2026–2029 beslutat om egna mål med indikatorer och aktiviteter som är anpassade efter den egna verksamheten.

Vad gäller ”Ökad upplevd och faktisk trygghet” respektive ”Skapa trygghet” bidrar bolaget konkret genom att en översyn av gatubelysningen ur trygghetssynpunkt med efterföljande åtgärder har genomförts i samarbete med Samhällsbyggnadsförvaltningen.

Bolaget har ett elnät med hög leveranssäkerhet och avgifter i paritet med genomsnittet i landet, en väl utbyggd fjärrvärme och i princip 100 procent tillgänglighet till fiber i hela kommunen. Detta bidrar till Tranås attraktivitet som bostadskommun och främjar näringslivet i kommunen. Vad gäller Tranås som bostadskommun för avsedd målgrupp bidrar bolaget också genom omfattande sponsring till föreningslivet och som medarrangörer till olika arrangemang och aktiviteter i kommunen.

Vidare bidrar bolagets arbete med naturvård och biologisk mångfald och då främst genom de insatser som görs av fiske- och vattenvårdande karaktär i Svartån till att säkerställa goda fritids- och friluftsmöjligheter.

Genom de insatser som görs i syfte att optimera och öka elproduktionen i kraftvärmeverket och vattenkraftstationerna liksom målsättningen att bygga ytterligare minst en solpark innebär indirekt minskade koldioxidutsläpp genom att den förnyelsebara elproduktionens andel av den totala produktionen ökar. Bolaget bidrar dock främst till minskade koldioxidutsläpp och då också till att säkerställa hållbara transporter och resor genom bolagets helt fossilfria fordonsflotta. Huvuddelen av fordonen utgörs av elfordon och resterande har HVO100 som bränsle.

Bolaget har också i syfte att minska koldioxidutsläpp och främja hållbara transporter och resor som målsättning att alla externa transporter (främst bränsleleveranser till kraftvärmeverket) ska varas fossilfria till 2030. Detta sker genom påverkan och om möjligt i form av krav vid upphandling. Utbudet är dock än så länge mycket begränsat.

Övriga prioriterade mål respektive punkter i program för hållbar tillväxt har bolaget begränsade möjligheter att påverka. Mål i övrigt i form av affärsmål för respektive affärsområde liksom kvalitets- och miljömål återfinns i den under hösten före aktuellt räkenskapsår framtagna affärsplanen.

Ekonomisk analys

Driftredovisning

Resutat efter finansnetto (tkr)	Utfall 2026-08-31	Budget 2026-08-31	Budget 2026	Prognos 2026	Avvikelse
Totalt Tranås Energi AB	**4 047**	**7 563**	**20 729**	**14 000**	**-6 729**

Under främst de första två månaderna av året har det varit lägre temperatur och högre elpris än beräknat, vilket haft en positiv resultateffekt gentemot budget. Dock har den underliggande temperaturoberoende förbrukningen avseende både el och fjärrvärme varit betydligt mindre än beräknat. Främst på grund av energieffektivisering men till del också konjunktur och mikroproduktion i elnätet. Detta har då å andra sidan haft en negativ inverkan på resultatet. Då kvalificeringsprocessen gentemot Svenska kraftnät gällande deltagande på stödmarknader för el avseende elpannan tagit längre tid än beräknat har en negativ budgetavvikelse tillkommit under sommaren. Därutöver har vattennivåerna varit mycket låga vilket inneburit en betydligt mindre produktion i bolagets vattenkraftstationer än budgeterat. Övriga ej påverkbara liksom påverkbara intäkter och kostnader ligger i nivå med budget för perioden. Bolagets resultat genereras i huvudsak under första och sista kvartalet och i synnerhet under november till december respektive januari till februari. Under huvuddelen av andra och tredje kvartalet föreligger en budgeterad förlust. Prognosen är mycket osäker då den bland annat är baserad på att sista kvartalet vad gäller ej påverkbara faktorer följer budget och SMHI:s definition av ”normalår”.

Åtgärder för att nå budget i balans

Åtgärder som vidtas syftar i första hand på positiva resultateffekter kommande år och över tid, se avsnitt 2.2. En mer genomgripande genomlysning av verksamheten syftande till effektiviseringar och besparingar kommer också genomföras under hösten. Eventuella åtgärder kopplat till detta kommer även det få genomslag 2027 och framåt.

Kortsiktigt gällande innevarande år kommer vissa ej leveranskritiska underhållsprojekt skjutas upp och andra ej verksamhetskritiska kostnader kommer ses över och hållas nere.

Investeringsredovisning

Tkr	Budget 2026	Prognos 2026	Avvikelse
Verktyg	250	304	54
Arbetsfordon	1 600	1 481	-119
Nätstationer	350	370	20
Markanläggning	500	435	-65
Kommande bruttoinvesteringar**	45 300	40 410	-4 890
Totalt Tranås Energi AB	**48 000**	**43 000**	**-5 000**

** Utfall relativt budget per investeringsprojekt följs upp vid färdigställande, vilket i huvudsak redovisas vid årsbokslut men till del tertialvis.

Uppföljning av nämndens egna mål

Bolagets mål enligt ägardirektivet gällande avkastning på eget kapital (9 %) och soliditet (20 %) följs upp årsvis.

Bolaget har vidare affärsmål för respektive verksamhetsområde liksom kvalitets- och miljömål med handlingsplaner som indirekt bidrar till de övergripande målen och strategierna liksom ägardirektivets krav på avkastning och soliditet enligt ovan. Dessa återfinns i den årligen reviderade affärsplanen och följs upp månadsvis.

Medarbetare

En god arbetsmiljö för personalen säkras genom en fastlagd arbetsmiljöpolicy, fastställda arbetsmiljömål och handlingsplaner för dessa. Genom årliga utbildningsplaner säkerställs personalens kompetens-utveckling. Bolaget har ett friskvårdsbidrag som personalen har möjlighet att ta del av. Hur medarbetarna upplever sin arbetssituation och sin arbetsmiljö mäts veckovis via ett digitalt verktyg, ”Winningtemp”. Det råder brist på en del av yrkeskategorierna i branschen varför det är än mer viktigt att aktivt arbeta med att vara en så attraktiv arbetsgivare som möjligt.

Analys av nyckeltal

Nyckeltal utfall 2026–08	Kvinnor	Män	Totalt	Utfall 2025–08 (totalt)
Antal anställda (st)*	16	38	54	55
Andelen heltidsanställda (%)*	79	97	93	93
Sjukfrånvaro total (%)**	1,1	1,2	1,2	2,2
Sjukfrånvaro kort (dag 2-14) (%)**	1,1	1,2	1,2	2,2
Sjukfrånvaro lång (>181 dagar) (%)**	0	0	0	0
Kostnad för sjukfrånvaro (tkr)**	Beräknas ej Inga vikarier			
Kostnad för övertid (tkr)**	81	284	365	354

*Per aktuell månad

**För perioden 2026-01-01 till och med aktuell månad

Korttidssjukfrånvaron ligger stabilt mellan 1,5–3 procent över tid. Ingen arbetsrelaterad korttids-sjukfrånvaro finns.

Internkontroll

Bolaget är kvalitets- och miljöcertifierat enligt ISO 9001 och ISO 14001. Dessa system omfattar verksamhetens samtliga delar och inkluderar identifiering av risker, sannolikheten för att ett fel inträffar och en bedömning av vilka konsekvenser det kan medföra för verksamheten. Inom ramen för ISO-systemen genomförs årligen två revisioner, en intern och en extern. Dessa genomförs utifrån upprättade revisionsplaner och med efterföljande revisionsrapporter. Den externa revisionen, som rapporteras till styrelsen, utförs av Qualify revision. Utöver det ovanstående fastställer styrelsen en årlig intern kontrollplan som 2026 innefattar nedanstående punkter:

- Kemikaliehantering, hantering av farligt avfall
- Risk- och sårbarhet fjärrvärme, produktion- och distribution
- Efterlevnad Cybersäkerhetslagen

10. AB Tranåsbostäder

Organisationsbeskrivning och uppdrag

AB Tranåsbostäder ska tillhandahålla ett brett och anpassat utbud av bostäder och lokaler i Tranås Kommun. Bolaget ska på Tranås Stadshus AB:s uppdrag äga och förvalta kommunala verksamhetslokaler. Bolaget ska genom nyproduktion på affärsmässiga villkor och till god kvalitet medverka till att trygga bostadsförsörjningen i kommunen samt vara en aktiv aktör på bostadsmarknaden och därigenom bidra till att utveckla Tranås som attraktiv kommun. Affärsutvecklingen ska bedrivas med starkt kundfokus. I enlighet med Tranås Kommuns inriktning för tillväxt har bolaget möjlighet att förutom hyresrätt även erbjuda bostadsrätt samt äganderätt till försäljning samt utveckla den kommersiella verksamheten.

AB Tranåsbostäder ska bedriva verksamheten så att en uthållig lönsamhetsnivå kan bibehållas. Genom konkurrenskraftiga hyror, hög kvalitet i utbud och service samt en effektiv organisation ska bolagets utveckling säkras. I sina relationer med kunder och omvärld ska AB Tranåsbostäder präglas av affärsmässighet, kvalitets- och miljöutveckling, tillgänglighet och god service. Miljöpåverkan ska begränsas och ett effektivt resursutnyttjande eftersträvas. En bra boende- och vistelsemiljö ska skapas i bolagets anläggningar.

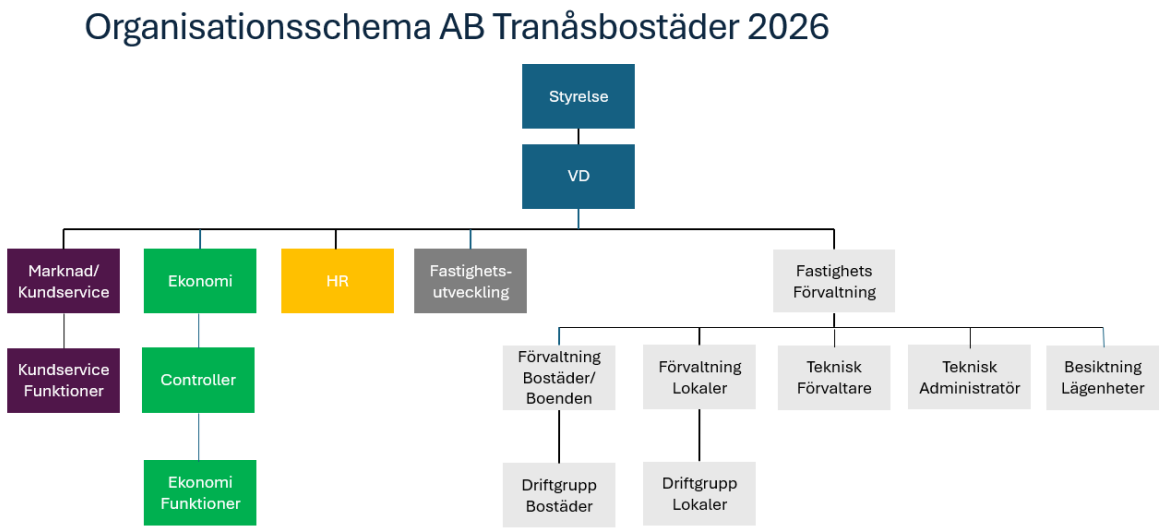

Verksamhetsåret 2026

Viktiga händelser och beslut under året

- Höga krav på uthyrningsprocess för att motverka ökad vakansnivå
  En välfungerande intern struktur stärker uthyrningsprocessen och bidrar till att Tranåsbostäder, trots generellt höga vakansnivåer och överskott på hyresrätter i kommunen samt en utmanande

ekonomisk situation i samhället, har en betydligt lägre vakansnivå än Tranås kommuns genomsnitt. Däremot noteras en ökad vakansnivå på stora lägenheter.
Kraven på både standard och service – för såväl boende som lokaler – är fortsatt höga, likaså behovet av en trygg och säker miljö. Tranåsbostäder har etablerat sig som en attraktiv hyresvärd genom en uthyrningsprocess som prioriterar trygghet, en välbalanserad sammansättning av bostads- och lokalhyresgäster, samt ett starkt fokus på kundernas behov och önskemål, allt inom ramen för en hållbar fastighetsförvaltning.

- Upphandlingar
  Upphandlingar har genomförts för uppförande av nytt psykiatriboende (Backen 7) samt för projekt med anpassning lokaler på fastigheten Krassen 1 för tillförande av trygghetspunkt (kriskök). Upphandlingarna är inom den investeringsram som Kommunfullmäktige beslutat om.

  Upphandling för projektet med uppförande av korttidsboende LSS inom fastigheten Grusåsen 5 är genomförd men blev överprövad till Förvaltningsrätten. Utslag i ärendet har kommit och har vunnit laga kraft, varpå Tranåsbostäder genomfört ett nytt tilldelningsbeslut till ny entreprenör.

  Avtal har efter genomförd upphandling även tecknats med NCC Sverige AB för projekt avseende utveckling inom fastigheten Tranås Svanen 10.

  Upphandling avseende yttre skötsel, kylservice samt styr och regler har slutförts.

Projekt

- Uppförande av psykiatriboende, Backen 7
  Bolaget har fått i uppdrag att uppföra ett nytt psykiatriboende på fastigheten Backen 7. Mark- och miljödomstolen har beslutat att avslå inlämnad överklagan avseende godkänt bygglov. Domen vann laga kraft 2025-07-31. Entreprenaden har påbörjats och beräknat färdigställande är Q3 2027.

- Nytt korttidsboende LSS, (Parkgårdens verksamhet)
  Upphandling genomförd men överprövad till Förvaltningsrätten. Utslag i ärendet har kommit och har vunnit laga kraft, varpå Tranåsbostäder genomfört tilldelningsbeslut till ny entreprenör. Byggstart Q3/Q4 2026.

- Ekmarksberg 1:7 (Teaterladan, Campus Tranås)
  Arbete med ombyggnation av befintlig förskola till undervisningslokaler har genomförts. Slutbesiktning genomfördes 2/7-2026 och lokalerna har överlämnats till hyresgästen.

- Svanen 10 (Kuran-fastigheten)
  Hus A (mot Storgatan): projektering pågår för att färdigställa hiss, trapphus, tak, fasader samt tekniska installationer för att göra samtliga våningsplan uthyrningsbara. Arbetet påbörjas under hösten och planeras att färdigställas till halvårsskiftet 2027.

  Hus B (mot Brunnsparken): detaljplanearbete pågår. Rivningsprojektet är slutfört.

Upphandling av partneringentreprenör är gjord för genomförande av projektet ägarlägenheter. Fas 1 projektering pågår och projektet beräknas gå upp för beslut i Tranås Stadshus AB i september samt i Kommunfullmäktige i november via Kommunstyrelsen.

Hus C (utmed Ågatan): detaljplanearbete pågår. Rivningsprojektet är slutfört.
Upphandling av partneringentreprenör är gjord för genomförande av projektet ägarlägenheter. Fas 1 projektering pågår och projektet beräknas gå upp för beslut i Tranås Stadshus AB i september samt i Kommunfullmäktige i november via Kommunstyrelsen.

Inom fastigheten kommer det uppföras parkeringsgarage samt skyddsrum.

Omvärldsbevakning samt framtida utmaningar och möjligheter

Med grund i bolagets (koncernens) uppdrag, inriktning och mål samt att vara en viktig aktör i utvecklingen av Tranås finns utmaningar av varierande omfattning för verksamheten framåt. En strategisk och viktig utgångspunkt är affärsplanen som hanterar strategier och prioriterade aktiviteter för att hantera utmaningar och nå bolagets mål. Detta skapar ramar och ger inriktningen för det arbete som tas vidare inom bolagskoncernen. Arbetet och de aktiviteter och delmål som genereras är väsentliga för måluppfyllelsen av affärsmålen såväl kort- som långsiktigt.

Tranåsbostäder upplevs utifrån ett kundperspektiv fortfarande som en av de bästa hyresvärdarna i landet, där vi i senaste NKI-undersökningen (Nöjd Kund Index) för lokaler uppvisar förbättrade resultat inom de flesta områden som omfattas i undersökningen. Serviceindex, som är ett betyg på vår service och vårt kundbemötande, visar en väsentlig förbättring från föregående undersökning och uppgår till 88,5 procent (genomsnitt för landet 83,7 procent).

Bolagets värdegrundsarbete och grupputvecklingsinsatser fortsätter ske löpande och resultatet från årets medarbetarundersökning visar fortsatt positiva resultat och att arbetet har en positiv påverkan på organisationen.

Det nya ägardirektivet från år 2023 skapar också fler utvecklingsalternativ med möjligheten att kunna erbjuda fler upplåtelseformer än tidigare. Detta kommer bidra till att marknaden kan erbjudas ett mer varierat utbud av olika boendeformer som kan locka fler invånare till kommunen. Denna utveckling är i linje med den av kommunfullmäktige beslutade strategi för tillväxt.

Bolagets kommunikationsstrategi är också en del i arbetet och dess syfte är att tydliggöra vad och hur vi ska kommunicera externt och internt för att nå affärsmålen. Den ska tillse en röd tråd i all kommunikation och vara till hjälp vid beslut kring agerande och prioritering. Genom det arbete som sker ska vi skapa en balans mellan det attraktiva erbjudandet för kunden och en långsiktig hållbarhet för verksamheten och kommunen.

Utöver de positiva möjligheter som tillskapas bolaget framåt, finns även parametrar som påverkar i motsatt riktning. Världsläget med risk för ökad inflation, höjda räntenivåer och konflikter påverkar verksamheten genom ökade kostnader.

För att hantera ett nytt normalläge avseende räntenivå och en stigande kostnadsmassa i kombination med återhållsamma förändringar på intäktssidan, krävs strategiska fastighetsplaner och fortsatt god kostnadskontroll för löpande prioriteringar och uppföljning. Detta gäller samtliga delar i verksamheten.
Det finns även framtida utmaningar i hanteringen av tomställda kommunala verksamhetslokaler som börjat realiseras under år 2025. Hanteringen av dessa lokaler kan på längre sikt påverka bolagets resultat negativt.

Tillsammans med Tranås kommun arbetar bolaget aktivt med lokalfrågor både på strategisk och operativ nivå. Utifrån detta arbete tas kommunens lokalförsörjningsplan fram och med grund i kommunfullmäktiges beslut bestäms vilka investeringar som kommer att utföras i framtiden. Detta arbete påverkas också utifrån rådande marknadsläge och påverkar således även Tranåsbostäders verksamhet.

Utvecklingen av de kommersiella lokalytorna sker utifrån affärsmässiga principer och ökad attraktivitet för kommunen, där långsiktig avkastning prioriteras och påverkas naturligtvis på liknande sätt som övriga delar av bolagets verksamhet kopplat till drift och investeringar. Detta arbete är av stor vikt för att bibehålla och på sikt öka fastigheternas värden och därmed möjlighet till utveckling.

Målsättningen är att verka för en långsiktigt hållbar fastighetsförvaltning- och utveckling genom att arbeta utifrån affärsplanen och bolagets beslutade hållbarhetsmål men även bidra till en långsiktigt hållbar samhällsutveckling.

Mål, ekonomisk analys och övriga nyckeltal

Uppföljning av koncernens arbete mot politikens fem prioriterade hållbara mål och handlingsplan för tillväxt

Kommunfullmäktige har tagit beslut om att Tranås kommunkoncern ska arbeta mot fem kommunövergripande mål utifrån beslutade hållbarhetsstrategier (inriktning för tillväxt, strategi för social hållbarhet samt strategi för ekologisk hållbarhet):

1. Fler kommuninvånare i arbetsför ålder som också är i arbete
2. Förbättrad psykisk och fysisk hälsa hos barn och unga
3. Ökad upplevd och faktisk trygghet
4. Minskade koldioxidutsläpp
5. Ökad tillgång till rätt kompetens

För att bidra till kommunens övergripande mål har bolaget i affärsplanen för 2026-2029 beslutat om egna mål med indikatorer och aktiviteter som är anpassade efter den egna verksamheten.

Ekonomisk analys

Driftredovisning

AB Tranåsbostäder, koncern (tkr)	Budget 2026	Prognos 2026	Avvikelse
Kommunala fastigheter	20 943	19 000	-1 943
Bostadsfastigheter	7 878	5 200	-2 678
Kommersiella fastigheter	-8 294	-7 898	394
Resultat före underhåll	**20 527**	**16 302**	**-4 225**
Planerat underhåll	-19 764	-15 319	-4 445
Totalt AB Tranåsbostäder, koncern	**763**	**983**	**220**

Ack utfall per 260831 uppgår till ca 3,7 mkr och är resultatmässigt ca 1,2 mkr högre än periodiserad budget.

Intäkter
Ack utfall per 260831 uppgår till ca 163,7 mkr och är resultatmässigt ca 0,95 mkr lägre än budget. Avvikelsen mot periodiserad budget beror på fördelningen av intäkten över året men avvikelsen kommer att kvarstå även för helåret m.a.a. ett budgeteringsfel som uppmärksammats. Helårsprognosen är upprättad i nivå med föregående prognostillfälle och inkluderar nyss nämnda budgeteringsfel. Helårsprognosen är även lägre sedan tidigare på grund av en lägre intäkt för Granelundsskolan med 0,4 mkr efter lägre hyra p.g.a. ett lägre projektutfall. Intäkten för Campus Tranås beräknades börja i juli månad, men började istället debiteras i augusti. I dotterbolagen är det lägre intäkter i Sommens Strand med arrendestart i Q2 istället för Q1 samt lägre intäkter i Kungsbacken.

Kostnader
Personalkostnader
Personalkostnaderna uppgår per 260831 till ca 16,8 mkr, vilket är ca 1,2 mkr lägre än budget. Det lägre utfallet har påverkats av semesterledigheten under sommaren samt att en anställd slutat under februari. Slutprognosen har nedjusterats med 0,4 mkr med anledning av detta samt därtill kopplade kostnader för sociala avgifter och pension.

Kapitalkostnader
Kapitalkostnaderna uppgår per 260831 till 77,6 mkr, vilket understiger budget med ca 5,4 mkr. Avskrivningar samt nedskrivningar understiger budget med anledning av att projekt inte aktiverats i den takt som budgeterats och nedskrivningar påverkas även av samma orsak. Utöver projektutfallstakten har även om- och nedprioriteringar behövt ske bland underhållsåtgärderna med anledning av kostnadsökningar i andra delar av verksamheten för att nå en budget i balans. Omprioriteringar sker i första hand inom respektive verksamhetsben utifrån lagd budget.

De finansiella kostnaderna är något lägre än periodiserad budget per augusti månad, ca 0,2 mkr, och det hänger samman med att viss framflyttning av projekt skett tidsmässigt vilket flyttar fram upplåningsbehov som påverkar ränteutfallet. Även ovan nämnda omprioriteringar inom underhållsplanen påverkar de finansiella posterna genom tidsmässiga förändringar av planerade åtgärder.

Prognosen för helåret är nedjusterad med 7,6 mkr jämfört med lagd årsbudget. Anledningen är tidsförskjutningar av projekt som minskar de uppskattade avskrivningarna för helåret samt räntenivån utifrån framflyttat lånebehov. En nedjustering har även skett av uppskattade nedskrivningar för året med anledning av omprioriteringar i underhållsplanen, vilket gör att nedskrivningarna för året kommer att minska utifrån nuvarande bedömning.

Övriga kostnader
Övriga kostnader uppgår per 260831 till ca 64,5 mkr och är 4,5 mkr högre än periodiserad budget. Den främsta anledningen till det högre utfallet är den kalla inledningen på året samt högre elpris än vad som budgeterats. Även förbrukningen överstiger lagd budget, vilket skapat högre kostnader.
Med högre kostnader för snöröjning och halkbekämpning överstiger även kostnaderna för fastighetsskötsel den periodiserade budgeten per augusti. Den negativa budgetavvikelsen minskar dock mot närmast föregående månader, vilket ger en positiv trend mot en budget i balans. Även kostnaden för felavhjälpande åtgärder överstiger periodiserad budget, där delvis ersättningsbara kostnader för försäkringsskador uppgår till över 1 mkr per 260831. I den höjda prognosen för helåret har hänsyn även tagits till att återställning efter branden på Panncentralen kommer tynga resultatet. Prognosen har uppjusterats till 99,4 mkr både med grund i det som beskrivits avseende ackumulerat utfall per augusti månad och för hantering av försäkringsskador. Nedjustering via omprioriteringar har därmed även behövt ske inom andra delar av kostnadsmassan i den mån det går för att motverka de poster som innebär kostnadsökningar.

Åtgärder för att nå budget i balans

Som rapporterats om vid föregående prognostillfälle har åtgärder behövt vidtas för att åter kunna nå en budget i balans. Den tidigare negativa avvikelsen mellan helårsprognos och årsbudget har genom omprioriteringar inom de delar av kostnadsmassan som är rörlig och påverkbar vänts till att koncernen nu väntas ha en budget i balans för året. Arbetet med omprioriteringar och fokus på den interna kostnadskontrollen har beskrivits ovan och nått önskat resultat. Vidare arbete och uppföljning sker löpande i verksamheten för att tillsäkra att situationen fortsätter även resterande del av året.

Investeringsredovisning

AB Tranåsbostäder, koncern (tkr)	Budget 2026	Prognos 2026	Avvikelse
Bostadsfastigheter	0	0	0
Kommunala fastigheter	72,5	71,6	-0,9
Via nämndsbeslut inom ram:			
Norrskolan lokalanpassning (19)	4	3,5	-0,5
Via beslut i KS:			
Campus Tranås (f.d. Teaterladan) (18)	18	18	0
Via uppdrag beslutade av KF:			
Parkgården (35)	19	17	-2
Nya Aspagården (Backen 7) (32)	15	15,6	0,6
Fröafallsskolan reservkraft (7)	4,5	6,0	1,5
Råsvägen beredskapskök (25)	12	11,5	-0,5
Kommersiella fastigheter	0	0	0
Re-investeringar, underhållsplan	46,6	42,8	-3,8
Dotterbolag	25,1	39,8	14,7
Övriga	5	0	0
Totalt AB Tranåsbostäder, koncern	**149,2**	**154,2**	**5**

Ackumulerade investeringar per augusti månad uppgår till ca 38,7 mkr. De projekt som färdigställts under perioden är bl.a. ombyggnationen av tidigare Norrskolan till Lärcentrum samt ventilationsåtgärder på Tranås Stadshotell. Ytterligare projekt som färdigställts under perioden är byte av aggregat i ishallen på Bredstorp, vilket också inkluderade ett energiprojekt samt har Stadshusets ljusgård bytt ut samtliga fönster.

Helårsprognosen för investeringar har justerats till 154,2 mkr och är grundad på omprioriteringar bland underhållsprojekten i och med den ekonomiska situationen samt tidsmässiga uppdateringar efter genomförda upphandlingar avseende projekt för utveckling inom fastigheten Tranås Svanen 10 samt Grusåsen 5. Hänsyn har även tagits till tidsuppdatering för projektet med nytt psykiatriboende (Backen 7). För övriga investeringar noteras att investering i en planerad ny solcellspark inte kommer att genomföras, då den inte kommer uppföras.

Uppföljning av koncernens egna mål

Utöver de kommunövergripande målen har bolaget och dess koncern egna mål med indikatorer och aktiviteter som följs upp och utvärderas under verksamhetsåret.

Mål för bolaget och dess koncern utifrån ägardirektivet avser nivå på soliditet samt avkastning på eget kapital. Övriga mål är i enlighet med beslutad affärsplan.

Soliditet samt avkastning eget kapital, koncernen AB Tranåsbostäder					
	Budget	**Prognos**	**Målnivåer:**		
Indikatorer	**2026**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**
Soliditet, börkrav	11,2 %	11,2 %	16 %	16 %	16 %
Avkastning eget kapital, börkrav	1,3 %	1,3 %	2 + 1 %	2 + 1 %	2 + 1 %

Medarbetare

Analys av nyckeltal

Nyckeltal utfall 2026–08	Kvinnor	Män	Totalt	Utfall 2025–08 (totalt)
Antal anställda (st)*	14	16	30	29
Andelen heltidsanställda (%)*	100	87,5	93,3	97
Sjukfrånvaro total (%)**	1,7	1,3	1,5	2,4
Sjukfrånvaro kort (dag 2-14) (%)**	1,2	0,7	0,9	1,7
Sjukfrånvaro lång (>181 dagar) (%)**	0	0	0	0
Kostnad för sjukfrånvaro (tkr)**	34,7	29,2	63,9	99,5
Kostnad för övertid (tkr)**	47,2	161,4	208,6	205,6

*Per aktuell månad

**För perioden 2026-01-01 till och med aktuell månad

HR-arbetet på AB Tranåsbostäder styrs av den framtagna verksamhetsplanen och företagets strategi för ledar- och medarbetarfrågor samt arbetsmiljöfrågor. Vår värdegrund fortsätter att löpa som en röd tråd genom all aktivitet.

Under våren 2026 gjordes en mindre medarbetarundersökning och den besvarades av 93 procent av medarbetarna. Medarbetarindex var på 4,5 (av 5) vilket är på en lite högre nivå än 2025 då den var 4,4. Sömn är området som ligger lägst (3,7) och har sjunkit mot resultat 2025 (4,0) som då redovisades bland de lägre resultaten. Detta kommer AB Tranåsbostäder lägga ytterligare fokus och resurser på för att vända den trenden till ett positivare och mer hälsosammare resultat för våra medarbetare. Under hösten kommer

chefer under medarbetssamtalen lyfta och diskutera detta resultat med alla medarbetare på individuell nivå och se om det i vissa fall behöver göras en plan för och om vi kan bidra till en mer tillfredsställande sömnvana för medarbetaren.

AB Tranåsbostäder kommer under hösten att starta ett test med en ny typ av mätning ur arbetsmiljöperspektiv, en s.k. pulsmätning. Små återkommande mätningar på medarbetarnas mående och arbetsmiljö med samma syfte som medarbetarundersökningen som görs en gång om året men med kortare intervall och ett fåtal frågor per gång. Detta för att snabbare kunna agera och följa eventuella trender som kan påverka medarbetare, arbetsmiljö och det dagliga arbetet negativt och som då i närtid kan hanteras.

Sjukfrånvaron ligger kvar på en låg nivå (se tabell ovan). För helåret 2025 uppgick den till 2,3 procent (2024: 2,14 procent).

Som arbetsgivare fortsätter vi arbetet med att medarbetare mår bra när de jobbar på AB Tranåsbostäder.

Koncernens plan för uppföljning av privata utförare

När skötseln av kommunala angelägenheter genom avtal överlämnats till privat utförare ska kontroll och uppföljning ske av verksamheten. Koncernen arbetar med uppföljning i enlighet med aktuella avtal och kontroll och uppföljning ska ske på flera sätt för att god kvalitet ska uppfyllas.

För koncernen upphandlas tjänster avseende yttre skötsel av kommunala verksamhetslokaler. För dessa tjänster ska bolaget som beställare själv utföra stickprovskontroller på utfört arbete. Utöver detta ska leverantören under kontraktstiden utföra egenkontroll i enlighet med upprättad kvalitetsplan.

Beställaren kan även komma att kalla till gemensamma besiktningar.

Löpande kvalitetsbesiktningar genomförs under kontraktstiden, dock minst två per år.
Vid besiktningen deltar båda parter. Protokoll förs av Beställaren, men undertecknas av båda parter.
Resultatet av tjänsten jämförs med angivna kvalitetskrav samt den dokumentation som upprättades vid avtalsstart. Resultatet av yttre skötsel, snöröjning, halkbekämpning samt sandupptagning bedöms vid besiktningen som Godkänt eller Ej godkänt.
Beställaren kan även själv genomföra stickprovsbesiktningar i anslutning till snöröjning/halkbekämpning.
Om beställaren därvidlag upptäcker brister, ska leverantören omedelbart kontaktas för att kunna vidta rättelse.
Leverantören är skyldig att snarast vidta rättelse vid sådan anmärkning enligt ovan samt rapportera till beställaren när detta är klart.
Säkerställande av kvalitén ska även ske med hjälp av hyresgästenkäter som handläggs av beställaren.

Internkontroll

Koncernen arbetar löpande med intern kontroll utifrån Coso-modellen, vilket innebär att vi skapar en rimlig säkerhet för att bolagets mål uppnås inom följande områden;
- Ändamålsenligt och kostnadseffektiv verksamhet
- Tillförlitlig rapportering och information om verksamheten
- Efterlevnad av tillämpliga lagar, föreskrifter, riktlinjer med mera

Koncernen arbetar med risk- och sårbarhetsanalyser två gånger per år för den löpande verksamheten och en gång per år utifrån styrelsens ansvar. Dessa riskanalyser ligger till grund för strategier och prioriterade aktiviteter för att nå koncernens mål.

Som grund i det löpande riskhanteringsarbetet ligger en god kontrollmiljö, riskvärderingar och kontrollaktiviteter. För kontrollaktiviteterna utarbetar vi automatiserade kontroller i system i möjligaste mån för att minimera risk. Grunden för detta är vår *Delegationsordning samt attest- och utanordningsinstruktion* som beslutas av styrelsen årligen.

VD och ekonomichef informerar styrelsen årligen om genomförda kontrollaktiviteter och risk- och sårbarhetsanalyser i enlighet med styrelsens arbetsordning.

Koncernen arbetar med risk- och sårbarhetsanalyser två gånger per år för den löpande verksamheten och en gång per år utifrån styrelsens ansvar. Dessa riskanalyser ligger till grund för strategier och prioriterade aktiviteter för att nå koncernens mål.

Som grund i det löpande riskhanteringsarbetet ligger en god kontrollmiljö, riskvärderingar och kontrollaktiviteter. För kontrollaktiviteterna utarbetar vi automatiserade kontroller i system i möjligaste mån för att minimera risk. Grunden för detta är vår *Delegationsordning samt attest- och utanordningsinstruktion* som beslutas av styrelsen årligen.

VD och ekonomichef informerar styrelsen årligen om genomförda kontrollaktiviteter och risk- och sårbarhetsanalyser i enlighet med styrelsens arbetsordning.

www.tranas.se